

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Ekonomika města Dobřany

Natálie Brejchová

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Natálie Brejchová

Ekonomika a management

Název práce

Ekonomika města Dobřany

Název anglicky

Economics of the town Dobřany

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zhodnocení hospodaření města Dobřany v letech 2018 až 2022 pomocí vybraných metod finanční analýzy subjektu. Na základě výsledků finanční analýzy subjektu budou stanoveny závěry, návrhy a doporučení pro stabilizaci a rozvoj analyzovaného subjektu.

Metodika

- 1) Vymezení teoretických východisek
- 2) Základní charakteristika města Dobřany
- 3) Výběr metod finanční analýzy
- 4) Aplikace vybraných metod na reálná data z praxe
- 5) Vyhodnocení výsledků
- 6) Závěry, návrhy a doporučení

Doporučený rozsah práce

30-60 stran textu

Klíčová slova

město Dobřany, rozpočet, příjmy, výdaje, finanční analýza

Doporučené zdroje informací

- KNÁPKOVÁ, Adriana a kol., 2017. Finanční analýza. Praha: Grada. 232 s. ISBN 978-80-271-0563-2.
KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. Finanční analýza municipální firmy. Praha: C.H. Beck, 217 s. ISBN 80-7179-778-2.
OUTRISINOVÁ, Milana, a kol., 2011. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek. Praha: C. H. Beck. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4
PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
RŮČKOVÁ, Petra, 2021. Finanční analýza 7. aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-4425-9.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 4. 9. 2023

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 01. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomika města Dobřany" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12. 3. 2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Heleně Řezbové, Ph.D., za spolupráci a pravidelné konzultace při zpracování mé bakalářské práce, zejména za cenné rady a podnětné připomínky, které mi při vedení práce poskytla. Dále bych ráda poděkovala bývalému tajemníkovi městského Úřadu Dobřany Ing. Petru Brandlovi, za ochotu, doplňující podklady a informace o městě Dobřany.

Ekonomika města Dobřany

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je analýza a následné zhodnocení hospodaření města Dobřany ve sledovaném období 2018-2022 na základě finanční analýzy a analýzy rozpočtu. Základními zdroji pro vypracování bakalářské práce byla použita odborná literatura, internetové zdroje a účetní výkazy poskytnuté městem Dobřany

Práce je rozdělena do dvou částí, na teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá popisem finanční analýzy, jejími zdroji, metodami jsou v ní uvedeny postupy při výpočtu jejích ukazatelů, je zde charakterizována obec, jsou zde vymezeny základní pojmy rozpočtové skladby jako jsou příjmy a výdaje. V praktické části se zpočátku nacházejí základní informace o městě Dobřany, jeho historii, jeho demografické struktuře obyvatelstva a majetku města. Dále jsou v této části uvedeny výpočty vybraných ukazatelů finanční analýzy, které jsou následně porovnané s doporučenými hodnotami. V neposlední řadě je zde podrobně rozebrán běžný a kapitálový rozpočet města.

V závěru bakalářské práce jsou shrnuty a vyhodnoceny výsledky analýz. Dále jsou zde obsaženy návrhy a doporučení, které by měly do budoucna stabilizovat či zlepšit současnou ekonomickou situaci města.

Klíčová slova: město Dobřany, rozpočet, příjmy, výdaje, finanční analýza

Economics of the town Dobřany

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to analyse and subsequently evaluate the economy of the town of Dobřany in the monitored period 2018-2022 by using financial analysis and budget analysis. The basic sources for the elaboration of the bachelor thesis were professional literature, internet sources and financial statements provided by the town of Dobřany

The thesis is situated in two parts, theoretical and practical. The theoretical part deals with the description of financial analysis, its sources, methods, and procedures for calculating its indicators, it also characterizes the municipality, defines the basic concepts of the budget structure such as income and expenditure. In the practical part, at the beginning there is basic information about the town of Dobřany, its history, its demographic structure of the population and the town's property. Furthermore, selected indicators of financial analysis are calculated in this part, which are then compared with recommended values. Finally, the current and capital budget of the city is analysed in detail.

At the end of the bachelor thesis, the results of the analyses are summarized and evaluated. There are also proposals and recommendations that should stabilize or improve the current economic situation of the city in the future.

Keywords: municipality Dobřany, budget, incomes, expenses, financial analysis

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Finanční analýza.....	15
3.1.1 Uživatelé finanční analýzy.....	15
3.1.2 Zdroje dat pro finanční analýzu	16
3.1.2.1 Rozvaha	16
3.1.2.2 Výkaz zisku a ztráty	16
3.1.2.3 Cash flow	16
3.1.2.4 Výkaz o změnách vlastního kapitálu	17
3.1.3 Metody finanční analýzy	17
3.1.4 Analýza absolutních ukazatelů	17
3.1.4.1 Horizontální analýza.....	18
3.1.4.2 Vertikální analýza.....	18
3.1.5 Metody poměrových ukazatelů.....	18
3.1.5.1 Ukazatel autarkie	18
3.1.5.2 Ukazatel rentability	20
3.1.5.3 Ukazatel likvidity	20
3.1.5.4 Ukazatel majetkové struktury.....	21
3.1.5.5 Ukazatel zadluženosti a financování	22
3.1.5.6 Ukazatel aktivity.....	23
3.1.6 Model BAMF.....	24
3.1.7 Model KAMF	24
3.1.8 Ukazatel SIMU	25
3.1.9 Rating obce	27
3.2 Obec	28
3.2.1 Orgány obce.....	29
3.2.2 Majetek obce.....	30
3.2.3 Rozpočet obce.....	30
3.2.4 Rozpočtová skladba	31
3.2.5 Příjmy.....	32
3.2.5.1 Daňové příjmy	32

3.2.5.2	Nedaňové příjmy	32
3.2.5.3	Kapitálové příjmy	32
3.2.5.4	Dotace	33
3.2.6	Výdaje	33
3.2.6.1	Běžné výdaje.....	33
3.2.6.2	Kapitálové výdaje	34
3.2.7	Saldo rozpočtu.....	34
4	Vlastní práce	35
4.1	Charakteristika města Dobřany	35
4.1.1	Zajímavosti o městě a okolí	35
4.1.2	Historie města Dobřany	36
4.2	Demografická struktura města Dobřany.....	37
4.3	Majetek města Dobřany.....	39
4.4	Finanční analýza města Dobřany	40
4.4.1	Ukazatelé autarkie a rentability.....	40
4.4.2	Ukazatelé likvidity	43
4.4.3	Ukazatelé majetkové struktury.....	44
4.4.4	Ukazatelé zadluženosti a financování	45
4.4.5	Ukazatelé aktivity	46
4.5	Analýza rozpočtu.....	48
4.5.1	Běžný rozpočet.....	48
4.5.1.1	Běžné příjmy.....	48
4.5.1.2	Běžné výdaje.....	53
4.5.2	Saldo běžného rozpočtu	60
4.5.3	Kapitálový rozpočet	60
4.5.3.1	Kapitálové příjmy	60
4.5.3.2	Kapitálové transfery.....	61
4.5.3.3	Kapitálové výdaje	62
4.5.4	Saldo kapitálového rozpočtu	63
4.5.5	Celkový rozpočet	64
4.5.5.1	Celkové příjmy	64
4.5.5.2	Celkové výdaje	65
4.5.5.3	Saldo celkového rozpočtu.....	66
5	Zhodnocení a doporučení	68
5.1	Zhodnocení města a demografické struktury obyvatelstva	68
5.2	Zhodnocení finanční analýzy města	69

5.3	Zhodnocení analýzy rozpočtu	70
5.4	Návrhy a doporučení	71
6	Závěr.....	72
7	Seznam použitých zdrojů	79
7.1	Knižní zdroje	79
7.2	Internetové zdroje.....	80
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....	82
8.1	Seznam obrázků	82
8.2	Seznam tabulek	82
8.3	Seznam grafů.....	83
8.4	Seznam vzorců	84
Přílohy.....	85

1 Úvod

Toto téma bakalářské práce jsem si vybrala, jelikož mě zajímalo hospodaření města Dobřany. Město Dobřany jsem si zvolila, protože v něm celý život bydlím. Město se nachází nedaleko města Plzeň a bydlí zde necelých 6 400 obyvatel.

Obec je dle Ústavy České republiky základní územní samosprávný celek, který je součástí vyššího územního celku, kterým jsou kraje. Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávní korporace, jež mohou vlastnit majetek a hospodařit dle svého rozpočtu. Na rozdíl od podniků, které mají za cíl maximalizovat zisky, obec má za hlavní cíl podporovat svůj rozvoj a chránit veřejný zájem. Město je spravováno zastupitelstvem města a dalšími orgány města jsou rada města, městský úřad a starosta.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou popsány jednotlivé pojmy související s tématem práce, s nimiž se v praktické části dále pracuje. Tato část práce je zpracována na základě odborné literatury. Praktická část práce zahrnuje hodnocení obce na základě vybraných ukazatelů finanční analýzy, jimiž jsou ukazatele autarkie, rentability, likvidity, majetkové struktury, zadluženosti a aktivity. Následuje zhodnocení městských rozpočtu, kterými jsou běžný, kapitálový či celkový rozpočet.

Na závěr bakalářské práce jsou vyhodnoceny výsledky zjištěné na základě finanční analýzy a analýzy rozpočtů. Práce také obsahuje navržené doporučení, která by mohla město pomoci zlepšit jeho ekonomickou situaci.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zhodnocení hospodaření města Dobřany v letech 2018 až 2022 pomocí vybraných metod finanční analýzy subjektu. Na základě výsledků finanční analýzy subjektu budou stanoveny závěry, návrhy a doporučení pro stabilizaci a rozvoj analyzovaného subjektu.

2.2 Metodika

Bakalářská práce bude zpracována za použití následující metodiky:

- 1) Vymezení teoretických pojmů
- 2) Základní charakteristika města Dobřany
- 3) Výběr metod finanční analýzy
- 4) Aplikace vybraných metod na reálných datech města Dobřany
- 5) Vyhodnocení finanční analýzy a analýzy rozpočtu
- 6) Závěrečné hodnocení, návrhy a doporučení pro stabilizaci města

Práce bude členěna do dvou částí, teoretické a praktické části. V teoretické části bude čerpáno od autorů české, ale i zahraniční odborné literatury. Konkrétně se zde budou popsány základní pojmy týkající se finanční analýzy, její uživatelé, ukazatelé a jakým způsobem se vypočítají či výkazy. Dále budou obecně popsány modely BAMF, KAMF, SIMU a rating obce. V neposlední řadě budou v teoretické části uvedeny popisy pojmů obec, orgány obce, majetek obce a rozpočet obce, s nímž jsou spojené příjmy a výdaje.

V praktické části bude na začátku představené město Dobřany, jeho zajímavosti, historie, majetek a demografická struktura obyvatelstva. Budou následovat výpočty vybraných ukazatelů finanční analýzy, jež budou porovnány s doporučenými hodnotami uvedenými v teoretické části. Podkladové údaje pro finanční analýzu budou získané z Rozvahy a Výkazu zisku a ztráty. Dále zde bude obsažena analýza rozpočtu, k níž budou podkladové údaje získány z rozpočtů města Dobřany za sledované období 2018-2022. Bude se zde řešit běžný, kapitálový a celkový rozpočet a následně salda jednotlivých rozpočtů.

Závěrem práce budou shrnuty výsledky vlastních výpočtů, následné vyvození závěrů, návrhy a doporučení pro zlepšení hospodaření.

Tabulka 1: Ukazatele použité k analýze rozpočtu

Název výpočtu	Vzorec výpočtu
Bazické indexy	$\sum \text{položky za jednotlivé roky} / \sum \text{položky 2018}$
Koeficient růstu	$((\text{ukazatel (t+1)} - \text{ukazatel t}) / \text{ukazatel t}) * 100$
Přepočet na %	$\text{Dílčí položka} / \sum \text{položky za daný rok}$
Saldo celkového rozpočtu	Celkové příjmy včetně transferů – celkové výdaje
Saldo běžného rozpočtu	Běžné příjmy včetně neinvestičních transferů – běžné výdaje
Saldo kapitálového rozpočtu	Kapitálové příjmy včetně investičních transferů – kapitálové výdaje
Podíl salda na běžných příjmech	Saldo / běžné příjmy
Podíl salda na celkových příjmech	Saldo / celkové příjmy

Tabulka 2: Použité poměrové ukazatele finanční analýzy

Název ukazatele	Vzorec výpočtu	Doporučená hodnota
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	$(\text{Výnosy} / \text{náklady}) * 100$	100 % (Kraftová, 2002)
Autarkie na bázi příjmů a výdajů	$(\text{Příjmy} / \text{výdaje}) * 100$	100 % (Kraftová, 2002)
Rentabilita vlastního kapitálu	$(\text{Výsledek hospodaření po zdanění} / \text{Vlastní kapitál}) * 100$	min. 8 % (Růčková, 2021)
Rentabilita nákladů	$(\text{Výsledek hospodaření před zdaněním} / \text{Náklady}) * 100$	maximalizační (Janišová a další, 2013)
Likvidita I. stupně	$\text{Krátkodobý finanční majetek} / \text{Krátkodobé závazky}$	0,6 - 1,1 (Růčková, 2021)
Likvidita II. stupně	$(\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}) / \text{Krátkodobé závazky}$	1:1 nebo 1,5:1 (Růčková, 2021)
Likvidita III. stupně	$\text{Oběžná aktiva} / \text{Krátkodobé závazky}$	1,5 - 2,5 (Růčková, 2021)
Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem	$\text{Vlastní kapitál} / \text{Stálá aktiva}$	1 (Knápková, 2017)
Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	$(\text{Vlastní kapitál} + \text{Dlouhodobé závazky}) / \text{Stálá aktiva}$	1 (Knápková, 2017)
Celková zadluženost	$(\text{Cizí zdroje} / \text{Aktiva}) * 100$	do 50 % (Scholleová, 2012)
Míra finanční nezávislosti	$(\text{Vlastní kapitál} / \text{Pasiva}) * 100$	> 50 % (Kraftová, 2002)
Obrat kapitálu	$\text{Výnosy} / \text{pasiva}$	Maximalizační (Kraftová, 2002)
Doba obratu krátkodobých pohledávek	$\text{Krátkodobé pohledávky} / (\text{Výnosy} / 360)$	Minimalizační (Kraftová, 2002)
Doba obratu krátkodobých závazků	$\text{Krátkodobé závazky} / (\text{výnosy} / 360)$	Co nejdelší (Váchal, 2013)

3 Teoretická východiska

3.1 Finanční analýza

V dnešní době neustále se měnícího ekonomického prostředí se firmy neobejdou bez zhodnocení své finanční situace. Nejčastěji se finanční analýza používá k vyhodnocení firemní strategie v souvislosti s ekonomickým prostředím. Pojem finanční analýza lze definovat mnoha způsoby, avšak za hlavní definici se považuje to, že se jedná o rozbor získaných dat, které lze nalézt v účetních výkazech. Finanční analýza čerpá z minulých a současných dat a předpovídá budoucí postupy. V posledních letech se finanční analýza stala významným nástrojem k hodnocení ekonomické situace v podniku. Při práci s finanční analýzou firma nachází své slabiny, jež by v budoucnu mohly ohrozit chod firmy (Růčková, 2021).

3.1.1 Uživatelé finanční analýzy

Uživatele finanční analýzy můžeme dělit na externí a interní uživatele. Mezi externími uživateli se řadí stát a jeho orgány, investoři, obchodní partneři, banky a věřitelé nebo konkurence. Naopak interními uživateli jsou manažeři, zaměstnanci nebo odboráři.

Stát kontroluje daně, používá získané podnikové informace k statistickým průzkumům nebo sleduje finanční zdraví podniků, které získaly státní zakázky.

Investoři neboli poskytovatelé kapitálu zjišťují informace o podnicích, aby se mohli rozhodnout o budoucích investicích. Sledují výnosy a rizika vloženého kapitálu nebo hospodaření s vloženými investicemi.

Obchodní partneři sledují schopnost podniku dostát svých závazků z obchodních vztahů. Sledují zadluženost, likviditu nebo dlouhodobou stabilitu obchodních vztahů.

Věřitelé získávají informace k posouzení finančního zdraví dlužníka. Věřitel rozhoduje o poskytnutí úvěru a jaké podmínky to bude obnášet.

Manažeři využívají finanční analýzu k řízení firmy. V mnoha firmách sami zpracovávají finanční analýzu, jelikož mají přístup k interním datům. Výsledná analýza slouží jako podklad k práci a plánování budoucích cílů firmy.

Zaměstnanci chtějí stabilní a úspěšnou firmu, v níž pracují. Zájem o jistotu zaměstnání, pravidelné mzdy a sociální zabezpečení (Vochozka, 2011).

3.1.2 Zdroje dat pro finanční analýzu

Důležitý zdroj, který je zásadní pro finanční analýzu je účetnictví. Při práci je velice důležitá znalost obsahu jednotlivých položek v účetních výkazech. Je potřeba si uvědomit, že použití účetnictví jako zdroje informací má své výhody a nevýhody. Nutností je s daty zacházet opatrně, jelikož jsou určeny pro účetní a daňové účely, a proto nezobrazují úplnou ekonomickou realitu daného podniku. Hlavními účetními výkazy jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow a přehled o změnách vlastního kapitálu. Je důležité sledovat platnou legislativu vztahující se ke zkoumané problematice (Knápková et al., 2017).

3.1.2.1 Rozvaha

Rozvaha je nejdůležitější účetní výkaz. Poskytuje informace o majetku podniku a z jakých zdrojů je majetek financován. Rozvaha se sestavuje k určitému dni a dělí na aktiva a pasiva, kde je důležité, aby platil vztah aktiva se rovnají pasivům. Aktiva neboli majetková struktura podniku se dělí na pohledávky za upsaný základní kapitál, dlouhodobý majetek, oběžná aktiva a časové rozlišení. Pasiva neboli finanční struktura podniku jsou dále děleny na vlastní kapitál, cizí zdroje a časové rozlišení (Knápková et al., 2017).

3.1.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Ve výkazu zisku a ztráty se nacházejí konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů a výsledek hospodaření před a po zdanění dané účetní jednotky k rozvahovému dni. Výkaz zisku a ztráty se dělí do čtyř sloupců, protože účetní jednotka je povinna vykazovat náklady a výnosy jak z hlavní činnosti, tak i z doplňkové činnosti. Zaznamenává se běžné období a minulé období, kdy každému období připadávají dva sloupce (Otrusinová, Kubíčková, 2011).

3.1.2.3 Cash flow

Cash flow, neboli přehled o tvorbě a použití peněžních prostředků srovnává příjmy s výdaji za určité období a slouží v posuzování skutečné finanční situace dané účetní jednotky. Cash flow se rozděluje na provozní, investiční a finanční činnost. Nejdůležitější část výkazu jsou provozní činnosti, jež zachycují, do jaké míry odpovídají skutečně vydělané peníze s výsledkem hospodaření účetní jednotky. Oblast investiční činnosti zachycuje výdaje na pořízení investičního majetku, ale též rozsah příjmů z prodaného investičního majetku. Ve finanční činnosti se hodnotí pohyb dlouhodobého kapitálu. Peněžní prostředky, které se

zde nachází jsou peníze v hotovosti, ceniny, peníze na účtech a peníze na cestě. Výhodou je, že výkaz není zkreslen výší časového rozlišení a systémem (Růčková, 2021).

3.1.2.4 Výkaz o změnách vlastního kapitálu

Výkaz o změnách vlastního kapitálu informuje o zvýšení či snížení jednotlivých položek vlastního kapitálu v průběhu rozvahových dnů. Používá se jako doplňující informace pro stranu pasiv v rozvaze a zachycuje změny velikosti vlastního kapitálu. Výkaz nemá danou určitou podobu, proto si ji každá účetní jednotka volí sama. Nejčastější prezentace výkazu je buď horizontální nebo vertikální uspořádání (Růčková, 2021).

3.1.3 Metody finanční analýzy

Při hodnocení finanční výkonnosti podniku se měří úspěšnost přeměny vstupů na výstupy a posuzuje se, zda podnik splnil daný finanční cíl. Na základě přesnosti a podrobnosti základních informací, lze získat spolehlivější výsledky. Základní metodou finanční analýzy je elementární (základní) metoda, která pro své výpočty využívá základní aritmetické operace, tudíž není matematicky náročná. Nevýhodou je, pokud nejsou využity všechna data v plné výši nebo jsou zjednodušena, pak mohou zobrazovat zkreslené výsledky. Při využití této metody se musejí rozeznávat stavové a tokové veličiny. Stavové veličiny se vztahují k určitému datu a lze je nalézt v rozvaze, naopak tokové veličiny se vztahují k určitému časovému intervalu a nacházejí se ve výkazu zisku a ztráty. Další hledisko členění ukazatelů finanční analýzy je podle metody výpočtu, a to na absolutní, rozdílové, poměrové a procesní. Absolutní ukazatele jsou získávány z účetnictví, kde jsou data čerpána z účetních výkazů. Rozdílové ukazatele se získají na základě porovnání dvou nebo více údajů ve výkazech. Poměrové ukazatele, jak je již podle názvu je patrné, se získají porovnáním dvou údajů z účetních výkazů a procentní ukazatele vyjadřují jaký je výsledek v určitém intervalu. Jako druhá metoda finanční analýzy je metoda vyšší, která již používá složitější matematické výpočty. Při využití této metody není záruka, že výsledky jsou přesnější a spolehlivější, jelikož je velice důležité logické a racionální ekonomické myšlení, znalost daných procesů a kvalita a spolehlivost údajů (Otrusínová, Kubíčková, 2011).

3.1.4 Analýza absolutních ukazatelů

Analýza absolutních ukazatelů vytváří vztahy dat buď stejného druhu za dané období, nebo významově podobných dat. Pomocí této metody se zkoumá struktura aktiv

a pasiv v rozvaze. Analýzu absolutních ukazatelů můžeme rozdělit dále na horizontální analýzu a vertikální analýzu (Černohorský, 2020).

3.1.4.1 Horizontální analýza

Metoda horizontální, jinak také trendová, popisuje změny hodnot položek ve srovnání s předcházejícími obdobími neboli ukazuje, jaký je jejich vývoj v čase. Zjištěné změny se mohou vyjádřit třemi způsoby. Prvním je absolutní vyjádření, které poukazuje na to, o kolik se hodnoty položek zvýšily či snížily ve dvou po sobě jdoucích obdobích. Druhý způsob je vyjádření v procentech, kde se zjišťuje o kolik procent se zvýšila hodnota ukazatele v porovnání s minulým obdobím. Poslední způsob je pomocí indexů, kde se porovnávají absolutní hodnoty údajů z jednotlivých období, z nichž výsledkem je index, který lze po vynásobení stem převést na procentní vyjádření (Otrusinová, Kubíčková, 2011).

3.1.4.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza vysvětluje strukturu aktiv a pasiv v podniku. Vyjadřuje podíl zvolených položek rozvahy k celkovým aktivům (pasivům) nebo pouze k části aktiv (pasiv). Výstupem může být rozhodnutí o tom, že základní kapitál je nejvýznamnější položkou na straně pasiv, jelikož se na celkových pasivech podílí x procenty. Struktura rozvahy je výrazně ovlivněna odvětvím firmy (Černohorský, 2020).

3.1.5 Metody poměrových ukazatelů

Metoda poměrových ukazatelů je základním nástrojem finanční analýzy a zároveň jedna z nejoblíbenějších metod, jelikož poskytuje rychlý přístup k představě o finanční situaci podniku. Využívá položky z rozvahy a výkazu zisku a ztráty, a proto lze díky ní zkonstruovat velké množství ukazatelů. Základní skupiny ukazatelů, které se touto metodou zjišťují, je rentabilita, likvidita, aktivita, autarkie, ukazatel majetkové struktury či ukazatel zadluženosti a financování (Knápková et al., 2017).

3.1.5.1 Ukazatel autarkie

Dle autorky Kraftové (2002) ukazatel autarkie reprezentuje míru soběstačnosti municipální firmy. Podle použitých dat rozlišujeme autarkii na výnosově nákladovou a příjmově výdajovou. Výnosově nákladová varianta obsahuje aplikované účetní principy jako

věcnou shodu nákladů a výnosů. Na druhou stranu příjmově výdajová varianta se váže na tok peněžních prostředků a je potřeba rozlišovat, zda jde pouze o provozní (neinvestiční) toky nebo celkové (investiční i neinvestiční) toky. Pokud se municipální firmy zaměřují převážně na sledování příjmů a výdajů je pro ni vhodnější využívat druhou variantu. Nejčastějšími ukazateli autarkie jsou autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů, celková autarkie na bázi příjmů a výdajů a míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech.

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů udává míru soběstačnosti municipální firmy z hlediska pokrytí nákladů z dosažených výnosů v procentech. Tento ukazatel se zabývá pouze hlavní činností. Nejvýznamnější částí výnosů jsou dotace. Jestliže se ukazatel rovná 100 %, je dostačující. V případě větší hodnoty je potřeba se zamyslet a najít lepší využití nadměrných prostředků nebo zda by nebylo vhodné snížení výše užitelských poplatků, které tvoří velkou část výnosů. Pokud je hodnota nižší je nutné provést analýzu příčin a zjistit, proč je nedostatečné krytí nákladů výnosy.

$$A_{HV-H\check{C}} = V_{H\check{C}} / N_{H\check{C}} * 100, \quad (1)$$

kde $A_{HV-H\check{C}}$ = autarkie hlavní činnosti na nákladově výnosové bázi, $V_{H\check{C}}$ = výnosy hlavní činnosti, $N_{H\check{C}}$ = náklady hlavní činnosti.

Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů se počítá jak na bázi investičních příjmů a výdajů, tak i pomocí neinvestičních příjmů a výdajů. Optimální hospodaření municipální firmy, kdy je příjmově i výdajově soběstačná, se rovná 100% pokrytí výdajů příjmy. Jestliže jsou příjmy větší než výdaje, jedná se o hodnoty nad 100 %, pak je potřeba upravit pohyb volných prostředků. Pokud je hodnota nižší než 100 %, pak je nutno zjistit příčiny.

$$A_{CF} = P_y / V_e * 100 \quad \text{nebo} \quad A_{CF} = NIP_y / NIV_e * 100, \quad (2)$$

kde A_{CF} = autarkie na příjmově výdajové bázi celkem, P_y = příjmy, V_e = výdaje, NIP_y = neinvestiční příjmy, NIV_e = neinvestiční výdaje.

Míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech představuje míru pokrytí celkových provozních příjmů provozních dotací. Využívá se jako součást hodnocení struktury příjmů. Zbylá procenta do 100 % představují nahodilé příjmy a příjmy z doplňkových činností.

$$A_{ND} = NID / NIP_y * 100, \quad (3)$$

kde A_{ND} = míra příjmů z neinvestiční dotace na neinvestičních příjmech, NID = neinvestiční dotace, NIP_y = neinvestiční příjmy (Kraftová, 2002).

3.1.5.2 Ukazatel rentability

Rentabilita vyjadřuje výkonnost daného subjektu, jak účinně jsou používané prostředky a činnosti, jež se vztahují k zisku. Obecný výpočet rentability je poměr mezi výstupy a vstupy firmy.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) představuje hledisko vlastníků, které zajímá konečný efekt při využití kapitálu v podniku. Jako základ pro výpočet se používá údaj o zisku po zdanění (EAT). Nevýhoda je, že nevypovídá o riziku při dosažení zisku a vztahuje se k minulému období. Minimální doporučená hodnota dle Růčkové (2021) je 8 %.

$$\text{ROE} = \text{Zisk (EAT)} / \text{Vlastní kapitál} * 100 \quad (4)$$

Rentabilita vloženého kapitálu (ROA) vypovídá o celkovém výsledku, při využití vloženého kapitálu bez ohledu na to, zda je cizí nebo vlastní. Data pro výpočet se získávají z údajů o zisku, který není zkreslen vlivem daní nebo úroků. Doporučený vztah mezi rentabilitou vlastního a vloženého kapitálu je $\text{ROE} > \text{ROA}$. Doporučená hodnota by měla být rovna nebo větší 5 %

$$\text{ROE} = \text{Zisk (EAT)} / \text{Vlastní kapitál} * 100 \quad (5)$$

(Otrusinová, Kubíčková, 2011)

Dle autorky Janišové (2013) **rentabilita nákladů (ROC)** jinak nazváno jako return on costs hodnotí výnosnost firmy a je maximalizační. Tento ukazatel se vyjadřuje v procentech

$$\text{ROC} = \text{Zisk (nebo ztráta) před zdaněním} / \text{Celkové náklady} * 100 \quad (6)$$

(Janišová, Křivánek, 2013).

Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu (ROCE) vyjadřuje jaká je výnosnost kapitálu, který je v podniku dlouhodobě. K výpočtu se využívá zisk na úrovni EBIT (zisk před úroky a zdaněním)

$$\text{ROCE} = \text{Zisk} / \text{Dlouhodobý kapitál vlastní a cizí} * 100. \quad (7)$$

(Otrusinová, Kubíčková, 2011).

3.1.5.3 Ukazatel likvidity

Dle autorky Růčkové (2021) se pojem likvidita používá ve vztahu k určité složce majetku nebo celému podniku. Likvidita složky majetku vyjadřuje vlastnost dané složky se rychle a bez velké ztráty hodnoty přeměnit na peníze v hotovosti. Likvidita podniku vyjadřuje schopnost podniku včas splatit své platební závazky. Pokud podnik nemá dostatek likvidity, může to vést k platební neschopnosti nebo dokonce k bankrotu. Při přebytku

likvidity se naznačuje neschopnost manažera, jenž neukládá finanční prostředky do jiných než oběžných aktiv. Likvidita je velice důležitá z hlediska finanční rovnováhy firmy, jelikož dostatečně likvidní podnik je schopný plnit své závazky, a proto je důležité hledat vyváženou likviditu. Obecně lze říct, že ukazatelé likvidity mají tvar podílu toho, čím se může platit k tomu, co je potřeba zaplatit. V praxi se používají tři základní ukazatele: okamžitá (peněžní) likvidita, pohotová likvidita a také běžná likvidita.

Okamžitá likvidita, která je také označována jako likvidita 1. stupně nebo cash ratio, je ta neuzší, tedy obsahuje pouze nejlikvidnější položky rozvahy. Vyjadřuje poměr peněžních prostředků a krátkodobých závazků. Z americké literatury je přejatá doporučená úroveň likvidity 0,9 – 1,1, ale pro Českou republiku není pevně stanovena dolní hranice intervalu a může nabývat hodnoty od úrovně 0,6 – 1,1.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \text{Peněžní prostředky} / \text{Krátkodobé závazky} \quad (8)$$

Pohotová likvidita neboli likvidita 2. stupně nebo acid test, pro kterou platí rovnost poměru čitatele a jmenovatele, tedy 1:1 nebo také 1,5:1. Vyšší poměr je výhodnější pro věřitele oproti vedení podniku. Tento způsob je označován jako nejlepší pro vyhodnocování likvidity.

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}) / \text{Krátkodobé závazky} \quad (9)$$

Běžná likvidita také likvidita 3. stupně nebo current ratio ukazuje, kolikrát oběžná aktiva pokryjí krátkodobé závazky podniku. Říká, jak je podnik schopen uspokojit věřitele, při proměně oběžných aktiv na hotovost. Čím vyšší hodnota, tím je podnik schopnější zaplatit věřiteli. Za omezení se může považovat doba splatnosti krátkodobých závazků nebo odložení nákupů, jelikož se rozvaha sestavuje k určitému datu. Dle Otrusinové (2011), hodnoty, které jsou ideální u běžné likvidity, jsou 1,5 – 2,5.

$$\text{Běžná likvidita} = \text{Oběžná aktiva} / \text{Krátkodobé závazky} \quad (10)$$

(Růčková, 2021).

3.1.5.4 Ukazatel majetkové struktury

Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem nám udává, do jaké míry podnik kryje aktiva vlastním kapitálem. Pokud výsledek je větší než 1, potom podnik dává přednost finanční stabilitě před výnosy, protože kryje i oběžná aktiva. Dlouhodobý majetek používaný k hlavní činnosti podnikání se financuje hlavně vlastním kapitálem, aby se neohrozila plynulost podnikání.

$$\text{Krytí dlouhodobého majetku VK} = \text{VK} / \text{Dlouhodobý majetek} \quad (11)$$

kde VK = vlastní kapitál.

Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji určuje, pokud výsledek je větší než 1, potom podnik kryje část vlastního dlouhodobého majetku krátkodobými zdroji a může to vést k problémům s úhradou závazků. Tato situace se nazývá agresivní strategie financování, která je pro podnik levnější, ale může přinést mnohá rizika. Jestliže podnik dosahuje příliš vysokého výsledku, má sice finanční stabilitu, ale má málo čistého pracovního kapitálu na oběžných aktivech, jinak též nazývané konzervativní strategie financování. Třetí varianta je neutrální strategie financování, kdy podnik pokryje dlouhodobými zdroji dlouhodobý i krátkodobý majetek

$$\text{Krytí dlouhodobého majetku } DZ = (VK + DCZ) / \text{Dlouhodobý majetek} \quad (12)$$

kde DZ = dlouhodobé zdroj, VK = vlastní kapitál, DCZ = dlouhodobé cizí zdroje (Knápková et al., 2017).

3.1.5.5 Ukazatel zadluženosti a financování

Ukazatele zadluženosti slouží k učení výše rizikovosti při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Čím je podnik zadluženější, tím na sebe bere větší riziko. Určitá míra zadluženosti může být pro podnik užitečná, jelikož cizí kapitál je levnější než vlastní. Jedná se o daňový efekt či daňový štít. Stupeň rizika, které podstupuje investor ovlivňuje kapitál. Cena vlastního kapitálu je vyšší než kapitálu cizího. Doba splatnosti kapitálu ovlivňuje výši ceny. Posouzení kapitálu podle hlediska riskantnosti pro podnik říká, že vlastní kapitál je nejbezpečnějším zdrojem financování, ale jeho cena je mnohem vyšší. Z výše uvedeného vyplývá, že každý podnik má usilovat o ideální finanční strukturu neboli o nejlepší poměr cizího a vlastního kapitálu (Knápková et al., 2017).

Celková zadluženost je základní ukazatel zadluženosti. Doporučená hodnota není pevně stanovena, ale jestliže je hodnota celkové zadluženosti vyšší než 50 %, je to pro podnik negativní (Scholleová, 2012). Dle Knápkové (2017) je u hodnocení zadluženosti podstatné zohlednit odvětví, kde se podnik nachází a jeho schopnost platit úroky z dluhů.

$$\text{Celková zadluženost} = \text{Cizí zdroje} / \text{Aktiva celkem} \quad (13)$$

Míra zadluženosti často využívají banky, které se rozhodují o poskytování úvěrů. Pro tento ukazatel je důležité, aby výsledek měl vypovídající hodnotu v určitém časovém intervalu. V takovém případě se dá určit, zda se podíl cizího kapitálu se snižuje nebo zvyšuje. Jestliže výsledek dosahuje hodnoty 1, pak to není dostačující hodnota pro podnik. Odborná literatura doporučuje hodnotu vyšší než 5

$$\text{Míra zadluženosti} = \text{Cizí zdroje} / \text{Vlastní kapitál} \quad (14)$$

(Knápková et al., 2017)

Ukazatel financování u municipálních firem patří k nejdůležitějším u soukromého ziskového sektoru. Je důležité rozlišovat investiční a neinvestiční financování. Ve firmě zpravidla převažují vlastní zdroje nad dluhy, které jsou převážně krátkodobé. Pro snadnější pochopení ukazatelů financování je možné rozšířit na ukazatele, které se zabývají vztahem mezi financováním a toku hotovosti.

Míra finanční nezávislosti nebo také ukazatel stability je jedním ze stavových ukazatelů. Dlouhodobý kapitál se v některých případech neshoduje s pravidlem, že má být krytý fixními aktivy. Při hodnocení ukazatele mohou nastat výrazné odlišnosti. Jestliže se výsledná hodnota nachází pod 30 %, potom je firma označena za nestabilní. Mezi hodnotami 30 % a 50 % je na firmu potřeba dohlížet, i když se považuje za stabilní

$$\text{Míra finanční nezávislosti} = \text{Vlastní kapitál} / \text{Celkový kapitál} * 100 \quad (15)$$

(Kraftová, 2002)

3.1.5.6 Ukazatel aktivity

Ukazatel aktivity je pro municipální firmu pouze doplňujícím ukazatelem hodnocení. Podle autorky Kraftové (2002) se ukazatele aktivity dají rozlišují do tří základních skupin na ukazatele výkonnosti, vázanosti a dobu obratu. Další používaný způsob třídění je podle položek, jichž se týkají. Ukazatele aktivity hodnotí způsobilost efektivního využití vložených prostředků, spojitost kapitálu na aktivech. Ukazatelů aktivity existuje mnoho, avšak mezi nejpoužívanější se řadí obrat kapitálu, doba obratu pohledávek a rychlost obratu zásob.

Obrat kapitálu je poměr celkových výnosů a kapitálu (celkových pasiv). Pomocí tohoto ukazatele se hodnotí výkonnost pomocí hrubé hodnoty produkce. Do výnosů se řadí dotace, hodnota uživatelských poplatků, ostatní výnosy a výnosy z podnikatelské činnosti. Říká kolikrát se vložený kapitál vrátí do municipální firmy prostřednictvím stanoveného ocenění produkce. Ukazatel je maximalizační.

$$\text{Obrat kapitálu} = \text{Celkové výnosy} / \text{Kapitál (celková pasiva)} \quad (16)$$

Doba obratu pohledávek je doporučena používat u municipálních firem, které mají vysokou hodnotu pohledávek. Pokud doba obratu zásob se větší než doba splatnosti pohledávek, je to znamení pro firmu, že nesplácí včas své závazky. Ukazatel je minimalizační

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \text{Průměrná hodnota pohledávek} / (\text{Výnosy} / 360) \quad (17)$$

(Kraftová, 2002).

Doba splatnosti krátkodobých závazků se vyjadřuje ve dnech a říká, jaká je doba, po kterou jsou krátkodobé závazky neuhrazeny neboli podnik využívá úvěr

$$\text{Doba splatnosti krátkodobých závazků} = \text{Krátkodobé závazky} / (\text{Nákupy na} \\ \text{úvěr} / 360) \quad (18)$$

(Holečková, 2018).

Dle autora Váchala (2013) má být doba obratu krátkodobých závazků co nejdelší, a naopak doba splatnosti pohledávek co nejkratší.

3.1.6 Model BAMF

Model BAMF (bilanční analýza municipální firmy), jak je z názvu patrné, vychází z bilanční analýzy. Model je jednoduchý a poměrně flexibilní. Data jsou čerpána nejen z účetní závěrky, ale také z personálního informačního subsystému a plánu investic. Tato metoda je konstruována tak, že optimální hodnoty se pohybují okolo jedné. Růstová tendence ukazatelů je hodnocena pozitivně. Prostý aritmetický průměr je výsledkem této metody. V modelu jsou posuzovány čtyři základní oblasti finanční analýzy: likvidita (L), aktivita (A), financování (F) a rentabilita (R). Kromě těchto základních ukazatelů se model dále zabývá autarkií (A^E), produktivitou práce (P) a mírou rozvoje (I). Před dosazením ukazatelů do vzorce je potřeba, vypočítat dílčí ukazatele a upravit ukazatel produktivity práce jako poměr přidané hodnoty a průměrného počtu přepočteného počtu pracovníků.

$$\text{BAMF} = (\text{L} + \text{A} + \text{F} + \text{R} + \text{A}^E + \text{P} + \text{I}) / 7 \quad (19)$$

U interpretace výsledku je důležité, zda je větší, roven nebo menší než jedna. Jestliže výsledek je větší nebo roven jedné, jedná se o pozitivní hodnocení míry bonity. Pokud je výsledek menší než jedna, potom firma má negativní bonitu (Kraftová, 2002).

3.1.7 Model KAMF

Model KAMF (klasifikační analýza municipální firmy) je experimentální model, který vychází u klasifikační analytické metody. Dělí se na dvě varianty KAMF a KAMF*. KAMF je varianta pro municipální firmy, které neprovádí doplňkové činnosti. Do této varianty se zařazuje ukazatel autarkie, ukazatel okamžité likvidity, ukazatel obratu kapitálu a ukazatel produktivity práce. Ukazatel produktivity práce je potřeba upravit na poměr přidané hodnoty a osobních nákladů. Při své maximalizaci jsou ukazatelé hodnoceni kladně, až na ukazatel okamžité likvidity a ukazatel autarkii. Variantu KAMF* využívají

municipální jednotky, které provádějí doplňkovou činnost. Tato varianta hodnotí ukazatel autarkie na bázi nákladů a výnosů jenom ve spojení s hlavní činností a dále doplňuje ostatní indikátory. Výsledek získáme pomocí prostého aritmetického průměru a jednotlivé ukazatele jsou interpretovány v procentech. U obou variant je důležité nejdříve vypočítat jednotlivé ukazatele, které se posléze vyhodnotí podle níže uvedených tabulek (Kraftová, 2002).

Tabulka 3: KAMF – stupnice hodnocení ukazatelů

Stupnice hodnocení					
Ukazatel	1	2	3	4	5
	Velmi dobrý	Dobry	Střední	Špatný	Alarmující
$(V/N) * 100$			> 90 %		
$(FM/KCK) * 100$			> 60 %		
$(V/\emptyset K) * 100$		> 200 %			
$(PH/ON) * 100$				> 100 %	

Zdroj: Kraftová (2002)

Tabulka 4: KAMF* - stupnice hodnocení ukazatelů

Stupnice hodnocení					
Ukazatel	1	2	3	4	5
	Velmi dobrý	Dobry	Střední	Špatný	Alarmující
$(V_{H\check{c}}/N_{H\check{c}}) * 100$	>100 %				
$(HV_{D\check{c}}/N_{D\check{c}}) * 100$		>15 %			
$(zisk_{D\check{c}}/ztrata_{H\check{c}}) * 100$	>100 %				
$(FM/KCK) * 100$			>60 %		
$(V/\emptyset K) * 100$	> 300 %				
$(PH/ON) * 100$				>100 %	

Zdroj: Kraftová (2002)

3.1.8 Ukazatel SIMU

Soustava informativních a monitorujících ukazatelů, jinak tento název označován zkratkou SIMU, je využíván Ministerstvem financí ke sledování hospodaření obcí. V roce 2022 byla provedena Ministerstvem financí úprava a rozšíření nynějších informativních ukazatelů monitoringu, aby se získal ucelenější obraz hospodaření. Výpočet se provádí ze získaných údajů k 31. 12. daného roku, ale až po závěrečných zápisech.

Jako monitorující ukazatele jsou považovány pravidlo rozpočtové odpovědnosti, kdy hodnota ukazatelů by neměla překročit 60 %, dále podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, kde je doporučená hranice hodnot do 25 %. Běžná likvidita by neměla být nižší nebo rovna jedné. Pokud obec překročí všechny tři monitorující ukazatele současně, má vyšší míru rizika hospodaření.

Ostatní používané ukazatele, jinak označované jako informativní (doplňkové) nemají stanovenou doporučenou hodnoty a využívají se k získání uceleného pohledu na hospodaření obce (MFČR, 2018).

Monitorující ukazatele podle Ministerstva financí ČR (2018):

- 1) Pravidlo rozpočtové odpovědnosti
- 2) Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům
- 3) Běžná (celková) likvidita

Informativní (doplňkové) ukazatele podle Ministerstva financí ČR (2018):

- 1) Běžné výdaje na obyvatele
- 2) Finanční stabilita
- 3) Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech
- 4) Podíl celkových konsolidovaných výdajů na běžných příjmech
- 5) Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci
- 6) Provozní saldo
- 7) Rozdíl provozního salda a uhrazených splátek dluhopisů a půjčených prostředků
- 8) Podíl provozního salda k běžným příjmům
- 9) Provozní saldo na obyvatele
- 10) Podíl investičních transferů na kapitálových výdajích
- 11) Podíl kapitálových výdajů na provozním saldu
- 12) Krytí dluhové služby
- 13) Dluh obyvatele
- 14) Krytí dluhu
- 15) Podíl cizích zdrojů bez dotačních záloh k celkovým aktivům
- 16) Čistá aktiva
- 17) Čistá aktiva na obyvatele
- 18) Okamžitá likvidita

(MFČR, 2018)

3.1.9 Rating obce

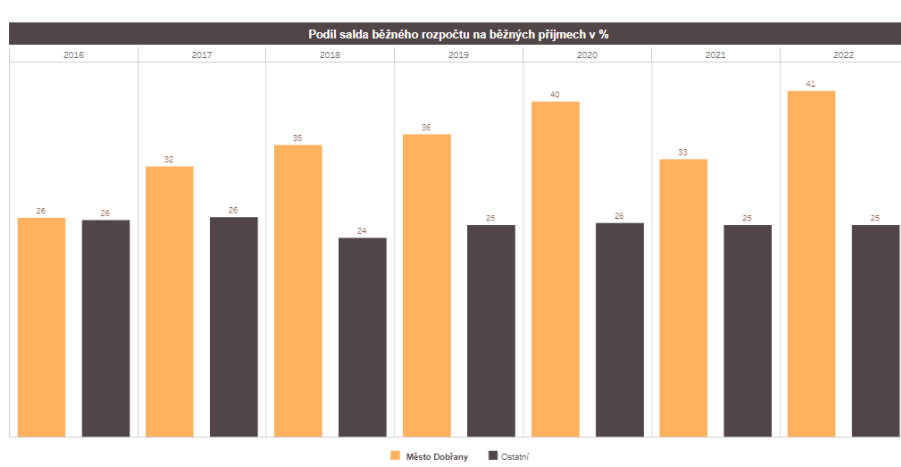
Rating obce se používá pro hodnocení státu, podniku, krajů nebo obcí. Toto hodnocení bývá výsledkem buď expertního posouzení nebo automatizovaného přístupu. U expertního posouzení se jedná o detailnější posouzení, je náročný na čas i finance. Automatizované posouzení je na druhou stranu méně detailnější, proto méně náročné na čas i finance. Pro hodnocení obcí se využívá systém iRating, do něhož se získávají informace z veřejných údajů o finančním hospodaření firmy. IRaiting k hodnocení používá sedmistupňovou škálu, která je závislá na vyhodnocení 20 finančních a 7 nefinančních ukazatelů. Při přiřazení ratingového stupně dané obci se vyjeví její silné a slabé stránky hospodaření (Kameníčková, 2021).

Rating municipalit, jinak také hodnocení obcí a měst, přiděluje obcím či městům, které posuzuje, jeden ze sedmi ratingových stupňů, představující kvalitu hospodaření měst. Pro města a obce je tato služba výhodná pro srovnání v rámci ostatních měst, která spadají pod stejnou kategorii. IRating odhaluje odchylky v rozpočtech nebo také může pomoci při sestavování rozpočtového výhledu.

Mezi tři hlavní kritéria Ratingu obcí jsou likvidita, rozpočtová odpovědnost a podíl cizích zdrojů na aktivech. Likvidita ukazuje, zda je obec schopna přeměnit svůj majetek na finanční prostředky a dále z nich splácet krátkodobé závazky. Rozpočtová odpovědnost je ukazatel, který stanovuje Ministerstvo financí a ověřuje dluhové pravidlo, jehož účelem je zajištění, aby obce byly schopné v budoucnu financovat vzniklé dluhy svými vlastními prostředky bez větších problémů. Podíl cizích zdrojů na aktivech ukazuje poměr vlastního a cizího kapitálu obce a využívá se k vyhodnocení míry zadluženosti obce (IRating informace o obcích, 2022).

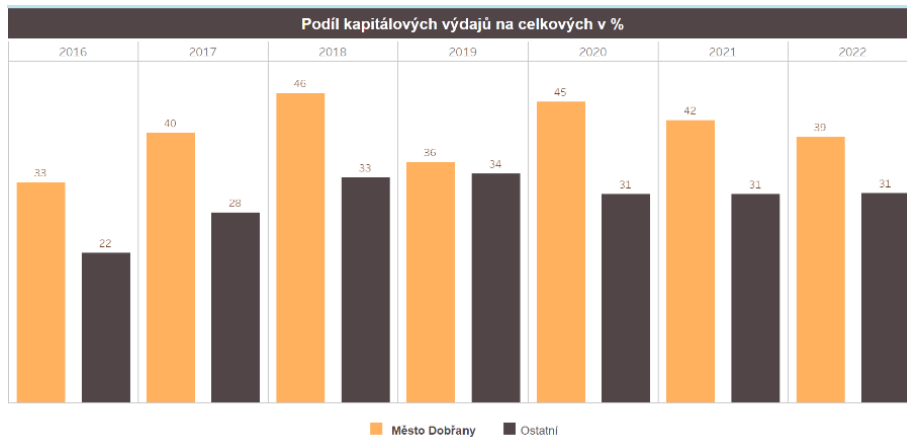
Na následujících obrázcích se nacházejí grafy, jež ukazují podíl salda běžného rozpočtu na běžných příjmech v % a podíl kapitálových výdajů na celkových v % za sledované roky 2016–2022. Tyto grafy porovnávají město Dobřany s ostatními městy, které se nacházejí ve stejné velikosti kategorii jako město Dobřany, a to v kategorii obcí a měst s 5 000–9 999 obyvateli.

Obrázek 1: Podíl salda běžného rozpočtu na běžných příjmech města Dobřany (v %)

Zdroj: IRating informace o obcích (2022)

Obrázek 2: Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města Dobřany (v %)

Zdroj: IRating informace o obcích (2022)

3.2 Obec

Podle článku 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. je obec územní samosprávný celek, který má vlastní hranice. Jelikož je obec veřejnoprávní korporace, má právo na vlastnictví majetku. Obec je též korporace sdružených osob, jež mají společný zájem. Při založení korporace vznikne právnická osoba na členské základně, která je územně organizovaná a má plnit veřejnoprávní cíle. Jelikož je obec veřejnoprávní korporace musí splňovat podmínky, že na území obce jsou občané, kteří tam mají trvalý pobyt, má správní území a plní veřejnoprávní úkoly. Vznik obce jako právnické osoby je upraven zákonem a ke své existenci nepotřebuje registraci či souhlas správních orgánů. Obec nabývá práva a povinnosti, které mohou být omezeny pouze zákonem. Způsob zániku obce je uvedený

v zákoně o obcích. Obec lze prohlásit za městys, město či statutární město, pokud splní určité podmínky (Horzinková, Novotný, 2021).

3.2.1 Orgány obce

Orgány obce jsou stanovené zákonem. Základním orgánem obce je zastupitelstvo obce a dalšími jsou rada obce, obecní úřad, starosta a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo obce je složeno ze členů, kteří jsou zvoleni ve všeobecných rovných a přímých volbách tajným hlasováním. Před vyhlášením voleb se stanoví přesný počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel dané obce. Během volebního období nelze měnit počet členů, jenom za předpokladu vyhlášení nových voleb. Počet členů nesmí být nižší než jedna třetina určeného počtu v zákoně. Člen zastupitelstva nemůže být odvolán, ale může mu zaniknout mandát. Zastupitelstvo by se mělo scházet nejméně jednou za tři měsíce a zasedání je veřejné, což znamená že na něm může být každá fyzická osoba. Občané musí být minimálně sedm dní před informování o zasedání a o jeho programu. Pokud se nadpoloviční většina zastupitelů při hlasování o nějakém ustanovení shodne, potom toto ustanovení je platné (Horzinková, Novotný, 2021).

Výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti je rada obce, za kterou odpovídá zastupitelstvo obce. Rada musí mít lichý počet členů a minimum je 5 a nejvýše 11 členů a zároveň nesmí mít více členů, než je jedna třetina zastupitelstva obce. Rada je tvořena ze starosty, místostarosty a dalších členů. Zřizuje na obecním úřadě jednotlivé odbory a oddělení. Schůzky rady jsou neveřejné a není pevně dáno, jak často se má scházet. Rada obce má například na starost zabezpečovat hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, vydávat nařízení obce či uzavírat nájemní smlouvy (Marková, 2000).

Starosta je orgán obce, který ji zastupuje navenek. Nemůže sám rozhodovat ani schvalovat žádná ustanovení, pokud se předem neporadil se zastupitelstvem, které mu to schválilo. Zastupitelstvo obce volí starostu a je mu odpovědné. Starosta má kromě pravomocí jako člen zastupitelstva také například pravomoci na poskytování informací veřejnosti o hospodaření obce, svolává a řídí jednání zastupitelstva i rady obce nebo podepisuje právní předpisy obci a usnesení (Horzinková, Novotný, 2021).

Obecní úřad je složen ze starosty, který stojí v jeho čele, místostarosty, tajemníka a ostatními zaměstnanci. Funkce tajemníka nemusí být vždy zřízena a pokud tomu tak je, potom jeho úkoly dělá sám starosta obce. Tajemník obce má na starost například uzavírání

či ukončování pracovních poměrů se zaměstnanci na obecním úřadě či řídí a kontroluje jejich činnost (Marková, 2000).

3.2.2 Majetek obce

Jeden z předpokladů existence územní samosprávy je vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit. Majetek je významný nástroj pro rozvoj území obce, s nímž souvisí vytvářené investice nebo financované návratné a nenávratné příjmy. Hodnota, struktura i účel majetku jsou důležitým faktorem pro hodnocení bonity a ratingu obce. Majetek se využívá jako nástroj řízení, který se může také použít k podnikání a dalšímu dosažení příjmů do obecního rozpočtu. Obec vlastní movitý i nemovitý majetek, jenž je majetkem celé obce, a ne majetkem zastupitelů, kteří o něm rozhodují. Zastupitelé jsou nuceni se řídit několika zákony. Za svá rozhodnutí volené orgány odpovídají občanům obce neboli jejich voličům (Peková, 2011).

3.2.3 Rozpočet obce

Rozpočet je jeden ze dvou základních kamenů, vedle majetku, na němž je postaveno hospodaření územních celků. Pokud by se porovnal státní rozpočet s rozpočtem územního celku, ukázalo by se, že mají řadu společných rysů. Pokud jde o definici pojmu „rozpočet“, tak v odborných literaturách nenajdeme úplně stejné popisy, záleží, z jakého pohledu se na tento pojem pohlíží (Marková, 2000).

Dle autorky Provazníkové (2015) je rozpočet územního celku označován jako decentralizovaný peněžní fond, kde se nacházejí příjmy získané při přerozdělování v rozpočtové soustavě, tak příjmy z vlastní činnosti. Územní rozpočet je vytvářen a používán stejně jako každé jiné veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě. Způsob financování, který je typický pro veškeré veřejné rozpočty, je nenávratný, neekvivalentní a nedobrovolný. Rozpočet lze také chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky. V průběhu rozpočtového období může docházet k časovému nesouladu mezi příjmy a výdaji.

Rozpočet územních samosprávných celků se rozlišuje na rozpočet jako bilance, rozpočet jako finanční plán a rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky.

Dle zahraničních autorů Farvacque-Vitkovic a Kopanyi, (2014) je rozpočet každoroční finanční plán územního samosprávného celku, který definuje jeho provozní a

rozvojové priority na následující rok a také popisuje, jakým způsobem budou tyto plány financovány. Proces sestavování rozpočtu je důležitý pro určení výdajů a příjmů.

3.2.4 Rozpočtová skladba

Podle autorky Markové (2000) je základním heslem rozpočtové skladby zabezpečení transparentnosti veřejných rozpočtů cestou ke kvalifikaci jejich operací. Hlavními požadavky na rozpočtovou skladbu jsou, že má být srozumitelně sestavená, jasně definované položky a použítá hlediska pro kvalifikaci a musí být kompatibilní s mezinárodními statistickými standardy, aby byla možná transparentnost na mezinárodní úrovni. Rozpočtová skladba se rozděluje podle třídění peněžních operací z hlediska kapitolního, druhového a funkčního. Kapitolní třídění vyjadřuje, jaký je okruh působnosti a odpovědnosti subjektu, který provádí peněžní operace. Druhové třídění rozlišuje peněžní operace na příjmy, výdaje a financující operace. Příjmy rozumíme přijaté prostředky, které jsou nenávratné. Výdaje jsou nenávratné poskytnuté prostředky. Nejvyšší jednotky ve druhém třídění jsou třídy. Poslední třídění je funkční, jež prostředky dále člení na skupiny a označuje je číslem.

Tabulka 5: Rozdělení příjmů a výdajů

Příjmy a Výdaje	
Běžné příjmy	
Daňové příjmy	<ul style="list-style-type: none"> - Svěřené daně - Sdílené daně
Nedaňové příjmy	<ul style="list-style-type: none"> - Místní poplatky - Dotace ze státního rozpočtu a státních fondů - Příjmy z pronájmu majetku - Výnosy z obecních investic - Příjmy z úroků
Kapitálové příjmy	
<ul style="list-style-type: none"> - Z prodeje majetku - Transfery investičních prostředků ze státního rozpočtu a státních fondů - Z emise komunálních dluhopisů - Přijaté úvěry 	
Běžné výdaje	
<ul style="list-style-type: none"> - Výdaje na zabezpečení veřejných statků daných místní úrovní - Financování běžných potřeb lokálních orgánů a jím zřízených organizací - Peněžní transfery obyvatelstvu - Dotace vlastním podnikům 	
Kapitálové výdaje	
<ul style="list-style-type: none"> - Financování investičních potřeb obce nebo kraje aj jimi zřízených organizací - Dotace na krytí ztrát zřízených podniků - Splátky úvěrů včetně úroků - Finanční investice 	

Zdroj: Černoorský (2020)

3.2.5 Příjmy

Pod pojmem příjmy rozumíme všechny nenávratně inkasované prostředky, které jsou získané z domácí i zahraniční ekonomiky a mohou být opětované. Do příjmů se dále zařazují dary a dotace. Inkaso je příjem, sloužící k pokrytí vlastních výdajů a nejčastěji se s ním setkáváme v podobě úvěru. Inkaso je dobré vyřadit a nezahrnovat do výpočtu salda hospodaření, jelikož s jejich přijetím vznikne subjektu termínovaný závazek vůči věřiteli. Příjmy se dají dělit z hlediska analytického rámce na běžné příjmy a kapitálové příjmy. Běžné příjmy se dále rozdělují na daňové a nedaňové (Kinšt, 1998).

3.2.5.1 Daňové příjmy

Základní funkce daní je zajistit financování veřejných výdajů. Daně lze rozlišovat z právního nebo z ekonomického hlediska. Z právního hlediska se jedná pouze o platbu, která je označena slovem daň, na druhou stranu z ekonomického hlediska to jsou veškeré povinné platby veřejného sektoru, splňující charakteristiku: zákonnost, nenávratnost, neúčelnost a neekvivalenost.

Mezi daňové příjmy řadíme daně z příjmů fyzických a právnických osob, majetkové daně, pojistné na veřejné pojištění, DPH či spotřební daň (Maaytová et al., 2021).

3.2.5.2 Nedaňové příjmy

Oproti daňovým příjmům to jsou příjmy, které neplynou ze zákona, ale z nějaké aktivity obce, jež přináší obci užitek. Mezi nedaňové příjmy řadíme výnosy majetků, které jsou ve vlastnictví obce a vlastní příjmy z hospodaření. Dále se sem řadí dotace ze státního rozpočtu či státních fondů, vlastní vklady do obce nebo nepravdělné příjmy. (Marková, 2000)

3.2.5.3 Kapitálové příjmy

Podle autora Černohorského (2020) se za kapitálové příjmy považují příjmy z prodeje majetku, příjmy z finančního investování, výnosy z majetkových účastí, kde se jedná například o vlastnictví části akcií podniků, různé dotace z fondů nebo výnosy z prodeje státních dluhopisů či přijaté úvěry.

3.2.5.4 Dotace

Dotace se mohou členit z více hledisek. Prvním hlediskem je podle poskytovatele dotace, které se dělí na dotace ze státního rozpočtu, státních fondů apod. Druhým hlediskem jsou členěny na neinvestiční neboli běžné a investiční (kapitálové), kde se jedná o kritérium, na co přesně budou použity. Dále podle účelnosti na účelové a neúčelové, kdy ve většině případech jsou poskytovány účelové dotace, které se mohou využít pouze na předem schválený účel. Nárokové a nenárokové, kdy u nárokové dotace má na ni nárok ten, kdo splnil předem dané podmínky a má tedy nárok na dotaci a nenárokové, kdy nikdo na ni nemá přímý nárok a získávají se na základě soutěže. Dotace se spoluúčastí a bez spoluúčasti, kdy u dotace se spoluúčastí se podpoří projekt z části například dotací z Evropské unie a z části ho pokryje příjemce dotace a u dotace bez spoluúčasti se celý projekt pokryje z dotace.

Dotace se v dnešní době využívají účelové. Zvláštní charakter může mít příspěvek na výkon státní správy, který přijímají obce a kraje a tento příspěvek je účelový, obce a kraje na něj mají nárok a jsou to neinvestiční dotace se spoluúčastí ze státního rozpočtu. Celkovou výši tohoto příspěvku určuje zákon o státním rozpočtu (Maaytová et al., 2015).

3.2.6 Výdaje

Za výdaje se považují všechny nenávratné platby na běžném i kapitálovém účtu, které mohou být opětované. Mezi výdaje nelze zařadit splátky úvěrů či námi poskytnuté půjčky nebo nákup akcií. Výdaje se člení podobně jako příjmy, a to na běžné a kapitálové výdaje (Kinšt, 1998).

Dle rozpočtové skladby v České republice platné od 1. ledna 1997 jsou výdaje třízené nejen podle druhového hlediska na běžné a kapitálové, ale také zda jsou nenávratné či návratné. Nenávratnost a návratnost výdajů je důležité při analyzování rozpočtu nebo dalšího plánování obce (Peková, 2011).

3.2.6.1 Běžné výdaje

Dle autorky Pekové (2011) se běžné výdaje dále dělí na neinvestiční nákupy, transfery a půjčky. Do neinvestičních nákupů se řadí platby za odvedenou práci, například mzdy, povinné pojistné placené zaměstnavatelem, nákupy zboží a služeb potřebné pro chod obce, úroky a kursově ztráty. Jako neinvestiční transfery rozumíme transfery do vlastních fondů, obyvatelstvu, platby do rozpočtů či zahraničí.

Největší množství běžných výdajů je využíváno jako příspěvky na provoz vlastních příspěvkových organizací. Další velké množství výdajů je směřováno na úhrady přímých neinvestičních nákladů základních škol, které zřizuje obec.

Výdaje by měly být reálně naplánovány, aby se díky nim vybalancovaly nenávratné příjmy. Většina běžných výdajů se vyskytuje více let po sobě, a proto tvoří rozhodující část celkových výdajů.

3.2.6.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje se podobně jako běžné výdaje dělí dále na investiční výdaje, transfery a půjčky. Za investiční výdaje jsou považovány nákupy za účelem investice nebo nákup akcií či majetkových podílů. Pokud mluvíme o investičních transferech a půjčkách, potom se jedná o stejné členění jako u neinvestičních transferů a půjček.

Jelikož kapitálové výdaje tvoří menší část celkových výdajů je zde otázka, zda v budoucnu nebude problém s výdaji například na opravy a investice do majetku (Peková, 2011).

3.2.7 Saldo rozpočtu

Saldo rozpočtu se zjistí jako rozdíl mezi příjmy a výdaji a může vyjít jako schodkové či přebytkové. Při schodkovém rozpočtu jsou výdaje vyšší než příjmy, což znamená, že město musí čerpat finanční prostředky, aby vzniklý schodek uhradila. Pokud se jedná o přebytkový rozpočet neboli příjmy jsou vyšší než výdaje, potom může město volné finanční prostředky využít jako rezervy do dalších let nebo je umístit na kapitálový trh (Provazníková, Sedláčková, 2009).

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika města Dobřany

Město Dobřany se nachází v Plzeňském kraji, přesněji v okrese Plzeň-jih a od města Plzně je vzdálené 15 km na jihozápad. K 1. 1. 2023 zde žilo 6 360 obyvatel. Město je jedno z nejstarších historických sídel na Plzeňsku. Dobřany leží v nadmořské výšce 324 m. n. m. a protéká jimi řeka Radbuza. Katastrální výměra města je 3 521 ha. Starostou města je Bc. Martin Sobotka, 1. místostarostou je Michal Trdlíčka a 2. místostarostou je Jaroslava Umnerová. Do katastru města se řadí Vodní Újezd a Šlovice (Město Dobřany, 2023).

Obrázek 3: Znak a pečeť města Dobřany

Zdroj: Město Dobřany (2023)

4.1.1 Zajímavosti o městě a okolí

Město je známé mnohými zajímavostmi. Jedním z nich jsou dva kostely, nacházející se u náměstí T. G. Masaryka. Kostel sv. Víta je postaven v barokním stylu a je unikátní svým kruhovým oltářem. Druhý kostel, kostel sv. Mikuláše byl přestavěn v pozdním barokním stylu. V kostele se nacházejí varhany, na něž se vybírá ve městě sbírka a postupně se rekonstruují. Vedle kostela se tyčí 45 metrů vysoká kostelní věž.

V okolí města se nachází přírodní park Martinská stěna, kde vede naučná stezka zaměřená na místní přírodu a historii Dobřan. Dále je zde Kamenný most přes řeku Radbuza, přes který podle legendy projel i Jan Žižka.

Místní pivovar Modrá hvězda či Dobřanská zmrzlina jsou lákadlem, které přivádí lidi z okolí.

Město Dobřany je partnerským městem německému městu Obertraubling, slovinskému městu Brežice a Dobřanům v Orlických horách (Město Dobřany, 2023).

4.1.2 Historie města Dobřany

Díky významným archeologickým nálezům se zjistilo, že okolí města bylo osídleno již v mladší době kamenné.

Předchůdcem města byla osada, která spojovala přemyslovské správní centrum mezi Starou Plzní, dnes Starým Plzencem, a Německou říší.

První písemná zmínka o sídle jménem Dobřany pochází z roku 1243 z funkce Záviše z Dobřan. Kolem poloviny 13. století byla osada již považována za město. Od počátku jsou zmínky o stavbě kostela sv. Víta, jednoho ze dvou kostelů, které ve městě stojí a později druhý kostel sv. Mikuláše.

Město Dobřany těžilo ze své polohy mnoho výhod, i když byla založena Nová Plzeň, přesto byly Dobřany stále tržním střediskem pro okolí. Kvůli Husitské válce se zastavil rozvoj města, protože bylo v roce 1421 obsazeno Janem Žižkou.

Během 16. století bylo město v rozkvětu, bohužel nastala třicetiletá válka, jež rozkvět zastavila. Roku 1620 Dobřany přepadl oddíl císařské chorvatské jízdy, při kterém zůstává město v plamenech. Bohužel to nebylo jediné vypálení města, další požáry byly v letech 1632, 1656, 1671 nebo 1690.

Během 18. století bylo město osídleno rodinami ze Sazka a Bavorska, což způsobilo, že větší část obyvatel bylo německé národnosti, než české a ve vedení města převážně stáli němečtí obyvatelé. V roce 1705 bylo zavedeno hrdelní právo, což vedlo ke stavbě šibenice na Kamínku.

Roku 1835 byla postavena budova školy. 1843 byl rok, kdy v Dobřanech žilo již 2 120 obyvatel a měšťanský pivovar byl významným průmyslovým podnikem, který v roce 1900 dosahoval obrátu 1.4 mil. korun. V okolí města působily uhelné doly, díky velkým ložiskům kaolinu také výroba keramiky nebo také skelná huť. Díky vybudované železnici z Klatov do Plzně došlo k výraznému rozvoji průmyslu. Významnou historickou událostí v letech 1876–1883 byla stavba Zemského ústavu pro choromyslné, která se rovnala ploše velikosti doposud zastavěného města. Ve městě bylo mnoho nových pracovních pozic, ať už v uhelných dolech či na stavbě ústavu, což pomohlo k přistěhování českého obyvatelstva.

O necelých 60 let později ve městě žilo již 4 910 obyvatel. V městských kasárnách i ústavu byl během 1. světové války zřízen lazaret.

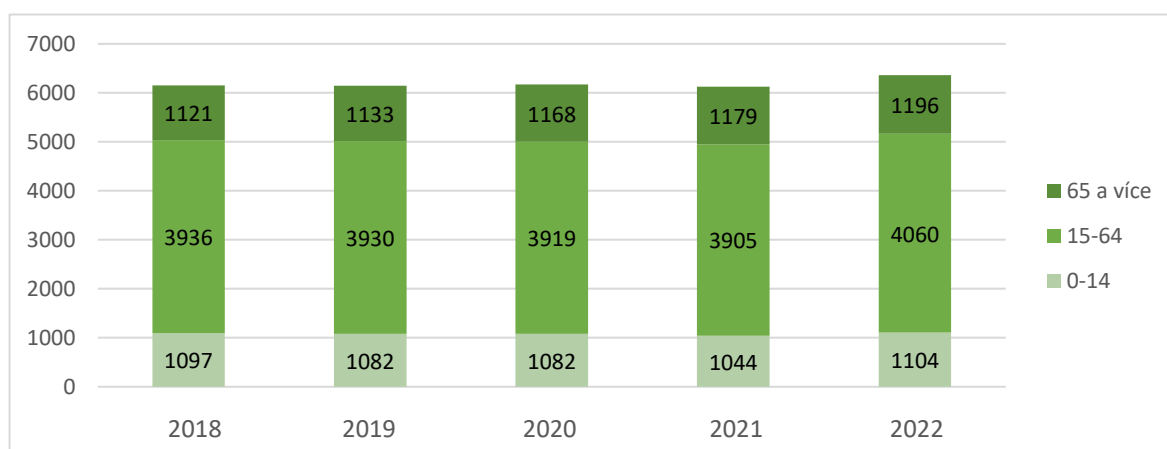
V roce 1930 byla postavena nová budova školy a také bylo zelektrizováno celé město. Během války byly kasárny opět vojenským lazaretem a za městem byl zřízen zajatecký tábor. V roce 1939 bylo město přejmenováno na Wiesengrund a žilo zde pouze 700 českých obyvatel. 17. 4. 1943 byl osudovým dnem pro město, kvůli omylu při bombardovacího útoku na plzeňskou Škodovku, kdy při špatné viditelnosti se piloti spletli a shodili bomby na ústav pro choromyslné.

Nejvýznamnější událost novodobé historie města je odsun německého obyvatelstva po válce. Tradiční tvář města se kvůli tomu změnila a začalo mnoho úprav a rozšíření města. Po listopadovém převratu město opustila armáda, vznikaly další byty a město se stále zvětšovalo. V roce 1992 bylo centrum města vyhlášeno městskou památkovou zónou. V dnešní době žije ve městě přes 6 000 obyvatel (Město Dobřany, 2023).

4.2 Demografická struktura města Dobřany

V následujícím grafu je zaznamenána demografická struktura počtu obyvatel v letech 2018–2022. Z grafu lze vyčíst mírné kolísání v růstu a poklesu obyvatel. Od začátku doby zkoumání v roce 2018 až do konečného roku 2022 ve městě celkový počet vzrostl o 206 obyvatel. Výraznou skupinou obyvatel, která vzrostla nejvíce, je v rozmezí 15-64 let, což by mohlo být způsobeno výstavbou rodinných domů či bytů, a s tím spojeno přistěhování nových rodin.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel ve městě Dobřany v letech 2018-2022

Zdroj: Vlastní zpracování, Český statistický úřad

V tabulkách níže je zaznamenán počet obyvatel města Dobřany, který je rozdělen do 3 věkových skupin. Na první pohled je zřejmé, že nejpočetnější věková skupina je 15-64 let. Tato věková skupina od počátečního roku 2018 mírně klesala, ale jak je vidět v tabulce, roku 2022 byl velký skok vzhůru. Mezi roky 2021 a 2022 tato věková skupina vzrostla o 155 obyvatel. Obyvatelé v tomto věku jsou důležitou součástí pro ekonomiku města, jelikož přinášení do města peníze, ze kterých město čerpá. Naopak jako nejméně zastoupená část obyvatelstva se nachází ve věkovém rozmezí 0-14 let neboli ve městě jsou obyvatelé v předškolním a školním věku. Ve městě jsou zajištěny mateřské školy, základní škola i základní umělecká škola, které jsou touto skupinou obyvatel využívány.

Tabulka 6: Vývoj obyvatelstva rozdělen podle věkových skupin v letech 2018-2022

Věk	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
0-14	1 097	1 082	1 082	1 044	1 104
15-64	3 936	3 930	3 919	3 905	4 060
65 a více	1 121	1 133	1 168	1 179	1 196
Celkem	6 154	6 145	6 169	6 128	6 360
Koeficient růstu	x	-0,15 %	0,39 %	-0,66 %	3,79 %

Zdroj: Vlastní zpracování, Český statistický úřad

Následující tabulka ukazuje údaje z předešlé tabulky, ale hodnoty jsou převedené na procentuální vyjádření. Z tabulky je krásně vidět, že nejméně zastoupenou věkovou skupinou je 0-14 let. V procentuálním vyjádření je patrné, že obyvatelé v této věkové skupině se každý zkoumaný rok pohybují v podobném rozmezí, a proto lze počítat a podobným množstvím dětí v rámci škol a školek ve městě i nadále. Jako další je věková skupina 65 a více let. Jak je vidět, od věkové skupiny 0-14 se liší o pár jednotek %. Ve městě se nachází 2 pečovatelské domy s celkem 88 byty, ve kterých část obyvatel z této věkové skupiny žije. Největší procentuální zastoupení má věková skupina 15-64 let, kdy ve všech letech zkoumání přesahuje procentuální hodnotu 63 %. Tato část obyvatelstva má tendenci růst, až na rok 2020, kdy byla celosvětová pandemie Covid-19. Důsledkem následného vzrůstu počtu obyvatel v letech 2021 a 2022 je stavba nových rodinných domů a bytových domů.

Tabulka 7: Vývoj obyvatelstva rozdělen podle věkových skupin v letech 2018-2022 (v %)

Věk	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
0-14	17,83	17,61	17,54	17,04	17,36
15-64	63,96	63,95	63,53	63,72	63,84
65 a více	18,22	18,44	18,93	19,24	18,81
Celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování, Český statistický úřad

V tabulce č. 8 je vyjádřené početní zastoupení mužů a žen ve městě. Je patrné, že rozdíl v počtu mužů a žen je velice nízký, ale ve městě se během sledovaného období nacházelo více žen než mužů. Může to být následkem většího narození žen nebo u přistěhovaných rodin převládají děti ženského pohlaví.

Tabulka 8: Vývoj obyvatelstva rozdělen podle pohlaví v letech 2018-2022

Pohlaví	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Muž	3 053	3 047	3 051	3 024	3 123
Žena	3 101	3 098	3 118	3 104	3 237
Celkem	6 154	6 145	6 169	6 128	6 360

Zdroj: Vlastní zpracování, Český statistický úřad

4.3 Majetek města Dobřany

V porovnání s okolními obcemi má město Dobřany poměrně velký majetek. Na náměstí se nachází radnice, ve které můžeme nalézt Obecní úřad, který sousedí České poště. Zdravotnické zařízení se nachází v prvním patře nad obchodem Penny a můžeme zde nalézt například dětskou doktorku, dvě doktorky pro dospělé nebo například zubaře. Ve městě se dále nachází dvě budovy základní školy. Pro první stupeň ZŠ se budova nachází u náměstí a sousedí s radnicí a druhý stupeň ZŠ je nedaleko vlakového nádraží. K základním školám patří také školní jídelna, která je v samostatné budově nedaleko druhého stupně základní školy. Ve městě se nachází mateřská školka, která je taktéž rozdělena do dvou budov. Ve městě je také Základní umělecká škola Johana Sebastiana Bacha. Dále zde můžeme nalézt Městské kulturní středisko, jízďárnu pro koně nebo Kino Káčko.

Město vlastní 608,34 ha lesních pozemků a na části z nich těží dřevo, které následně nabízí k prodeji. Cena dřeva se liší podle jeho zpracování od 150 – 2 200 Kč bez DPH/PRM.

Město má ve vlastnictví pastviny, louky a rybníky, které se nacházejí na okraji města. Pro podporu lidí vlastní 355 bytů z toho 12 sociálních bytů nebo 88 bytů v domech s pečovatelskou službou, nebytové prostory, garáže k pronájmu nebo dokonce pronajímá i vodohospodářskou strukturu. Dále zde jsou hasiči, kteří mají vlastní zbrojnici. Veškeré pozemní komunikace a veřejné osvětlení patří městu. Jelikož na náměstí a v centru města se v letních měsících sází květiny, město pořídilo auto se zabudovanou nádrží na vodu, pro snadnější zalévání. Kousek za městem se nachází skládka, která slouží k vyvážení odpadu z kontejnerů ve městě.

Pro podporu sportovních aktivit jsou ve městě hned několik sportovišť. Nachází se zde dvě fotbalová hřiště, sportovní hala, hokejbalové hřiště, atletický stadion, workoutová hřiště, menší hřiště na basketball či nově vzniklá cyklostezka (Město Dobřany, 2023).

4.4 Finanční analýza města Dobřany

Finanční analýza představuje zhodnocení finanční situace podniku, nebo také obce. Na základě vzorců uvedených v teoretické části práce se bude hodnotit ekonomická situace města. Konkrétně budou vypočteny ukazatel autarkie, ukazatel rentability, ukazatel likvidity, ukazatel majetkové struktury, ukazatel zadluženosti a financování a také ukazatel aktivity.

4.4.1 Ukazatelé autarkie a rentability

Jak bylo zmíněno v teoretické části, autarkie reprezentuje míru soběstačnosti municipální firmy. Rozlišujeme dva druhy autarkie podle použitých dat, první je výnosově nákladová autarkie a druhá příjmově výdajová autarkie. Pokud se jedná o autarkii na bázi výnosů a nákladů, potom se udává míra soběstačnosti obce z hlediska pokrytí nákladů z výnosů a tento ukazatel se vyjadřuje v procentech. Doporučená hodnota je podle Kraftové (2002) 100 %, jestliže je hodnota vyšší, je potřeba se zamyslet a pokusit se o snížení uživatelských poplatků, které tvoří převážnou část výnosů. Pokud je hodnota nižší, je nutné zjistit příčinu, z jakého důvodu náklady nedostatečně kryjí výnosy.

V následující tabulce jsou vypsána zdrojová data, ze kterých se vychází při výpočtu autarkie na bázi výnosů a nákladů a na bázi příjmů.

Tabulka 9: Zdrojová data pro ukazatele autarkie města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Výnosy z činnosti	77,95	95,95	80,82	81,86	123,53
Náklady z činnosti	116,62	136,84	120,90	167,77	136,01
Příjmy celkem	235,16	258,73	237,77	260,65	289,57
Výdaje celkem	235,66	200,36	220,40	236,69	247,30

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů poskytnutých městem Dobřany

Jak je patrné z tabulky č. 10, u autarkie na bázi výnosů a nákladů ani v jednom sledovaném roce nedosahovala částka doporučeného hodnoty 100 %. Nejvíce se blížil rok 2022, kdy hodnota byla ve výši 90,83 %. Nejhorší výsledek byl v roce 2021, kdy hodnoty dosahovala pouze 48,8 %. Během jednoho roku město dokázalo zvýšit hodnotu o 42,03 %. Z těchto výsledných hodnot plyne, že město Dobřany nekryje svými náklady všechny výnosy. Tento ukazatel se vypočítá poměrem výnosů s náklady a je vyjádřen v procentech

Druhým ukazatelem je autarkie na bázi příjmů a výdajů, kde se počítá s běžnými příjmy, ve kterých jsou započítané investiční i neinvestiční transfery a s běžnými výdaji. Tento údaj je vyjádřen v procentech. Všechny vypočtené hodnoty, s výjimkou roku 2018, se pohybují nad doporučenou hodnotou 100 %, což znamená že má město Dobřany vyšší příjmy než výdaje. Důsledkem nízké hodnoty v roce 2018, která byla 99,79 % je nepatrný rozdíl mezi příjmy a výdaji, kde výdaje jsou vyšší o 0,5 mil. Kč. Všechny vypočtené hodnoty se pohybují v rozmezí 99–129 %. Nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2019 a činila 129,14 %.

Tabulka 10: Ukazatelé autarkie města Dobřany v letech 2018-2022 (v %)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	66,84	70,12	66,84	48,80	90,83
Autarkie na bázi příjmů a výdajů	99,79	129,14	107,88	110,13	117,09

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 9 zdrojová data

V následující tabulce se nacházejí zdrojová data, ze kterých se vychází při výpočtu rentability vlastního kapitálu a rentability nákladů.

Tabulka 11: Zdrojová data pro ukazatele rentability města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Výsledek hospodaření před zdaněním	56, 59	69, 70	63, 64	38, 75	115, 24
Výsledek hospodaření po zdanění	46, 66	64, 34	58, 21	32, 84	104, 22
Celkové náklady	147, 15	166, 22	149, 75	197, 47	166, 29
Vlastní kapitál	1 537, 03	1 599, 61	1 665, 16	1 693, 05	1 812, 35

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů poskytnutých městem Dobřany

Vybrané rentability pro hodnocení obce jsou uvedeny v tabulce níže. U rentability vlastního kapitálu jde do poměru výsledek hospodaření po zdanění s vlastním kapitálem, výsledek je vyjádřen v procentech. Tento ukazatel se pohybuje v rozmezí 1,94 % až 5,75 %. Pokud tento výsledek porovnáme s průměrnou mírou inflace, potom zjistíme, že v letech 2018, 2019, 2020 a 2021 se výsledné hodnoty pohybují nad úrovní průměrné míry inflace, v roce 2022 vyskočila průměrná míra inflace na hodnotu 15,1 % a vypočtená hodnota vyšla v tomto roce 5,75 %. Doporučená minimální hodnota dle Ručkové (2021) je 8 %, což obec v žádné roce ve sledovaném období nesplňovala.

Dalším ukazatelem je rentabilita nákladů, která se vypočítá jako poměr výsledku hospodaření před zdaněním s celkovými náklady, výsledek je vyjádřen v procentech. Výsledné hodnoty u tohoto ukazatele se pohybují v rozmezí 19,62 % až 69,30 %. V roce 2022 oproti roku 2021 je o 49,68 % vyšší. V porovnání hodnot s průměrnou mírou inflace je patrné, že všechny vypočtené hodnoty jsou nad úrovní průměrné míry inflace.

Tabulka 12: Ukazatelé rentability města Dobřany v letech 2018-2022 (v %)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Rentabilita vlastního kapitálu	3,04	4,02	3,50	1,94	5,75
Rentabilita nákladů	38,46	41,93	42,49	19,62	69,30

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 11 zdrojová data

Tabulka 13: Meziroční míra inflace v letech 2018-2022 s prognózou na roky 2024 a 2025 (v %)

Název	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Meziroční míra inflace	2,1	2,8	3,2	3,8	15,1	10,8	2,6	2,1

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Českého statistického úřadu a České národní banky

4.4.2 Ukazatelé likvidity

Jak bylo zmíněno v teoretické části, likvidita podniku vyjadřuje schopnost podniku splatit své závazky včas. Nedostatek likvidity může způsobovat platební neschopnost či až bankrot. V případě přebytku likvidity podnik ukládá finanční prostředky pouze u oběžných aktiv. V praxi se používají tři základní ukazatele likvidity, kterými jsou okamžitá likvidita, pohotová likvidita a běžná likvidita., pro pohotovou likviditu. a u běžné likvidity. V následující tabulce se nacházejí zdrojová data využitá k výpočtům likvidit.

Tabulka 14: Zdrojová data ukazatele likvidit města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva	107, 38	119, 03	114, 95	119, 40	189, 19
Zásoby	18, 60	-	-	-	-
Krátkodobý finanční majetek	60, 24	101, 75	97, 94	104, 42	143,00
Krátkodobé závazky	63, 42	36, 64	28, 50	32, 86	40, 47

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů poskytnutých městem Dobřany

Jako první je v následující tabulce vypočtená hodnota okamžité likvidity, která se vypočítá jako poměr krátkodobého finančního majetku s krátkodobými závazky. Doporučená hodnota, dle Růčkové (2021) je 0,6 až 1,1. Z výsledných hodnot je vidět, že rok 2018 je jediným rokem, který se nachází v rozmezí doporučených hodnot. V letech 2019 až 2022 hodnoty nedosahovaly doporučeného rozmezí a okamžitá likvidita v tomto období je vysoká.

Pohotová likvidita se vypočítá jako poměr oběžných aktiv snížených o zásoby s krátkodobými závazky a hodnoty by měly být v poměru 1:1 nebo 1,5:1 (Růčková, 2021). U tohoto ukazatele je vidět, že pouze v roce 2018 se přiblížil doporučené hodnotě, jelikož v letech 2019 až 2022 byla moc vysoká.

Běžná likvidita se vypočítá jako poměr oběžných aktiv s krátkodobými závazky a doporučené hodnoty se pohybují v rozmezí 1,5 – 2,5 (Růčková, 2021). Do rozmezí doporučených hodnot se zařazuje pouze rok 2018, jelikož zbylé roky mají větší hodnotu.

V případě pohotové a běžné likvidity jsou stejné výsledky z toho důvodu, že zásoby se vyskytovaly pouze v roce 2018 a to i tak v malém množství, že se ve výsledcích nepromítly. Z toho vyplývá, že kromě roku 2018 se zbylých sledovaných letech pohotová likvidita a běžná likvidita rovnaly.

Celkově se všímáme faktu, že u všech třech typů likvidity se pouze v roce 2018 pohybovala přesně v rozmezí doporučených hodnot či těsně nad nimi. Ve zbylých letech 2019 až 2022 doporučené hodnoty nebyly dosaženy, ale je důležité podotknout že hodnoty byly vyšší než doporučené.

Tabulka 15: Ukazatelé likvidit města Dobřany v letech 2018-2022

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Okamžitá likvidita	0,95	2,78	3,44	3,18	3,53
Pohotová likvidita	1,69	3,24	4,03	3,63	4,67
Běžná likvidita	1,69	3,24	4,03	3,63	4,67

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 14 zdrojová data

4.4.3 Ukazatelé majetkové struktury

Rozlišujeme dva základní druhy ukazatele majetkové struktury, a to krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem a krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji. V následující tabulce se nacházejí podkladová data potřebná k výpočtu těchto dvou ukazatelů.

Tabulka 16: Zdrojová data ukazatelů majetkové struktury města Dobřany v letech 2018-2022

(v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Stálá aktiva	1 510, 99	1 531, 64	1 590, 92	1 618, 95	1 674, 95
Vlastní kapitál	1 537, 03	1 599, 61	1 665, 16	1 693, 05	1 812, 35
Dlouhodobé cizí zdroje	17, 91	14, 42	12, 21	12, 44	11, 31

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů poskytnutých městem Dobřany

První ukazatel by měl mít, dle autorky Knápkové (2017), hodnotu okolo 1, což znamená že podnik dokáže pokrýt vlastním kapitálem všechny svůj dlouhodobý majetek. Z výsledných hodnot v tabulce u tohoto ukazatele je zřejmé, že město Dobřany pokrylo vlastním kapitálem všechny dlouhodobý majetek ve sledovaném období. Jelikož je hodnota

u všech výsledných hodnot vyšší než 1, město zvládne i z malé části krýt vlastním kapitálem i krátkodobý majetek.

Paní Knápková (2017) doporučuje u druhého ukazatele takzvanou neutrální strategii. Dále uvádí agresivní strategii a konzervativní strategii, ale ani jedna z nich není pro město optimální. U tohoto ukazatele jsou hodnoty také v okolí hodnoty 1, což vypovídá, že město vede právě doporučenou neutrální strategii.

Tabulka 17: Ukazatelé majetkové struktury města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem	1,02	1,04	1,05	1,05	1,08
Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	1,03	1,05	1,05	1,05	1,09

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 16 zdrojová data

4.4.4 Ukazatelé zadluženosti a financování

Ukazatel zadluženosti se používá k určení výše rizikovosti při určitém poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Čím se podnik více zadluží, tím na sebe bere větší riziko. Každý podnik by měl usilovat o co nejlepší poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Jako ukazatel financování je zde uvedena míra finanční nezávislosti, známá také pod pojmem ukazatel stability.

V níže uvedené tabulce se nacházejí zdrojová data použitá k výpočtům těchto ukazatelů.

Tabulka 18: Zdrojová data ukazatelů zadluženosti a financování města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Vlastní kapitál	1 537, 03	1 599, 61	1 665, 16	1 693, 05	1 812, 35
Cizí zdroje	81, 34	51, 06	40, 71	45, 30	51, 78
Aktiva = Pasiva	1 618, 37	1 650, 67	1 705, 87	1 738, 35	1 864, 13

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů poskytnutých městem Dobřany

Prvním ukazatelem je celková zadluženost, která se vypočte jako poměr cizích zdrojů s celkovými aktivy a výsledek je vyjádřen v procentech. Doporučená hodnota dle Knápkové (2017) by měla být mezi 30 % až 60 %. Z následujících tabulek je patrné, že celková zadluženost se pohybovala mezi hodnotami 2,39 % až 5,03 %, přičemž nejvyšší hodnoty dosáhla v roce 2018. Z těchto hodnot plyne, že se pohybují pod doporučenou hodnotou, ale

zároveň u nich platí, že zadluženost je velmi nízká. O městě to vypovídá, že se málo zadlužuje a většinou využívá vlastní zdroje financování.

Ukazatel míry finanční nezávislosti se získá poměrem vlastního kapitálu s celkovými pasivy a je vyjádřený v procentech. Doporučené hodnoty dle Kraftové (2002) se pohybují mezi 30 % až 50 %, ale i když v tomto rozmezí je firma považována za stabilní, je důležité ji stále pozorovat. Ve všech sledovaných letech tento ukazatel přesáhl hodnotu 90 %. Z této informace plyne, že hodnoty byly o mnoho vyšší, než doporučené a město Dobřany je stabilní a není potřeba podrobnější analýzy.

Jestliže by se sečetli hodnoty za jednotlivé roky u ukazatelů celkové zadluženosti a míry finanční nezávislosti, výsledná hodnota se bude rovnat 100 %-

Po zjištění těchto ukazatelů lze konstatovat, že město Dobřany je stabilní a má nízkou zadluženost, jelikož ke svému chodu využívá převážně vlastní kapitál.

Tabulka 19: Ukazatel zadluženosti a financování města Dobřany v letech 2018-2022 (v %)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Celková zadluženost	5,03	3,09	2,39	2,61	2,78
Míra finanční nezávislosti	94,97	96,91	97,61	97,39	97,22

Zdroj: Vlastní zpracován dle tabulky č. 18 zdrojová data

4.4.5 Ukazatelé aktivity

Ukazatel aktivity je považován pouze za doplňující ukazatel hodnocení municipální jednotky. V následující tabulce jsou zdrojová data potřebná k vypočtení ukazatele aktivity. V tabulce jsou výnosy, které jsou převedeny do výnosů na den, tedy podle autorky Kraftové (2002) jsou děleny 360. Takto upravené hodnoty se pohybují v rozmezí od 0,54 mil. Kč. až do 0,75 mil. Kč. Dále se zde nacházejí krátkodobé pohledávky, krátkodobé závazky, celkové výnosy a celková pasiva.

Tabulka 20: Zdrojová data ukazatelů aktivity města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Krátkodobé pohledávky	47, 12	17, 28	17, 00	14, 98	46, 19
Krátkodobé závazky	63, 42	36, 64	28, 50	32, 86	40, 47
Výnosy celkem	193, 81	230, 56	207, 97	230, 30	270, 51
Pasiva celkem	1 618, 37	1 650, 67	1 705, 87	1 738, 35	1 864, 13
(Výnosy / 360)	0,54	0,64	0,58	0,64	0,75

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů poskytnutých městem Dobřany

Jako první vypočtený ukazatel v tabulce níže je obrat kapitálu, podle které se hodnotí výkonost pomocí hrubé hodnoty produkce. Tento ukazatel je maximalizační a říká kolikrát se vložený kapitál vrátí do municipální firmy. Tento ukazatel se vyjadřuje jako poměr celkových výnosů s celkovými pasivy. Jak je zřejmé z výsledných hodnot, tak u této obce se v roce 2018 vrátil vložený kapitál 0,12x a podobné hodnoty následovaly i v dalších letech. Nejvyšší hodnota byla v roce 2022, kdy se vložený kapitál vrátil 0,15x, ale přesto, že je nejvyšší za sledovanou dobu, stále je to velice malá hodnota.

Dalším vypočteným ukazatelem je doba splatnosti krátkodobých pohledávek, která se získá poměrem krátkodobých pohledávek s výnosy za den. Tento ukazatel je dle autorky Kraftové (2002) minimalizační a říká za jakou dobu firma dostane splacené pohledávky od odběratelů. Jak je z výpočtu vidět, tak nejvyšší hodnoty dosahovala firma v roce 2018 a ta hodnota byla 87,52 dnů. V následujících třech letech se tato hodnota pohybovala mezi 20 až 30 dni, ale v roce 2022 znovu vystoupala na hodnotu 61,47 dní.

Posledním vypočteným ukazatelem je doba splatnosti krátkodobých závazků, která se vypočítá jako poměr krátkodobých závazků s výnosy za den. Tento ukazatel říká, jak dlouho trvá podniku zaplatit své krátkodobé závazky. Jak je z tabulky patrné, v roce 2018 byla doba splatnosti závazků necelých 118 dnů. V následujících čtyřech letech se tato hodnota snížila skoro o polovinu a v posledním sledovaném roce 2022 byla tato hodnota již necelých 54 dnů.

Pokud srovnáme ukazatel doby splatnosti pohledávek a ukazatel doby splatnosti krátkodobých závazků, výsledkem bude, že město Dobřany v roce 2018 splácelo své závazky po delší časovou dobu, než dostávalo zaplacené za pohledávky, ale v posledním sledovaném roce 2022 to bylo naopak.

Tabulka 21: Ukazatelé aktivity města Dobřany v letech 2018-2022

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Obrat kapitálu (za rok)	0,12	0,14	0,12	0,13	0,15
Doba splatnosti krátkodobých pohledávek (ve dnech)	87,52	26,98	29,44	23,41	61,47
Doba splatnosti krátkodobých závazků (ve dnech)	117,81	57,22	49,34	51,37	53,86

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 20 zdrojová data

4.5 Analýza rozpočtu

Jak bylo zmíněno v teoretické části práce, rozpočet města se skládá z běžného rozpočtu a kapitálového rozpočtu. Dále se oba rozpočty dělí na příjmy a výdaje. V následující analýze rozpočtu města Dobřany byly jako podkladové údaje použity účetní výkazy města Dobřany za období 2018-2022.

4.5.1 Běžný rozpočet

4.5.1.1 Běžné příjmy

Běžné příjmy se dají rozdělit na daňové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté (neinvestiční) transfery. Nejvyšší hodnoty dosahovaly běžné příjmy v roce 2022, která byla 248,38 mil. Kč. Nejnižší hodnoty dosahovaly běžné příjmy v roce 2018 a tato hodnota byla 195,33 mil. Kč.

Konkrétně nejvyšší daňové příjmy mělo město v roce 2022, které byly ve výši 176,90 mil. Kč. Naopak nejnižší byly v roce 2018, a to konkrétně 132,43 mil. Kč.

Dále nedaňové příjmy byly nejvyšší v roce 2022, kdy činily 60,61 mil. Kč a nejnižší v roce 2020 s hodnotou 48,45 Kč.

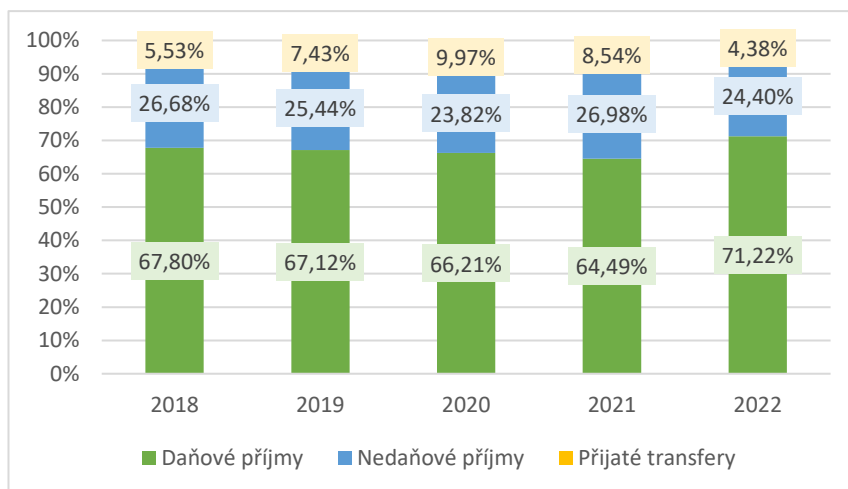
Přijaté transfery byly nejvyšší v roce 2020 s hodnotou 20,28 mil. Kč, a naopak nejnižší v roce 2018 s hodnotou 10,80 mil. Kč.

Tabulka 22: Běžné příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	132,43	135,48	134,64	132,56	176,90
Nedaňové příjmy	52,11	51,35	48,45	55,46	60,61
Přijaté běžné transfery	10,80	15,00	20,28	17,55	10,87
Celkem	195,33	201,83	203,36	205,57	248,38
Bazický index	1,00	1,03	1,01	1,01	1,21

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Graf 2: Struktura běžných příjmů města Dobřany v letech 2018-2022 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Z grafu a tabulky lze vyčíst, že daňové příjmy tvoří okolo 70 % běžných celkových příjmů města. Největší podíl daňových příjmů na běžných příjmech byl v roce 2022, kdy daňové příjmy tvořily až 71,22 %. V tomto roce byla hodnota daňových příjmů 176,90 mil. Kč. Důvodem, z jakého jsou daňové příjmy takto vysoké, je růst daně z přidané hodnoty a daní příjmů právnických a fyzických osob.

Za druhou největší položku u běžných příjmů bereme nedaňové příjmy. Z grafu je patrné, že po celé sledované období nedaňové příjmy tvořily okolo 25 % běžných příjmů. Nejvyšší hodnoty dosahovaly v roce 2021, kdy tvořily 26,98 % z běžných příjmů a hodnoty 55,46 mil. Kč.

Na posledním místě se nacházejí přijaté běžné transfery, které tvoří okolo 5 % běžných celkových příjmů. Z grafu lze vyčíst, že největší procentuální zastoupení měly v roce 2020 a to 9,97 % a byla to hodnota 20,28 mil. Kč.

4.5.1.1.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří největší část z běžných příjmů. Jako největší položka daňových příjmů je daň z přidané hodnoty, která během sledovaných let rostla, jak je patrné z tabulky. V prvním sledovaném roce 2018 byla nejmenší s částkou 42,84 mil. Kč, a naopak v posledním sledovaném roce 2022 byla nejvyšší s částkou 60,85Kč. Mezi roky 2018 a 2022 vzrostla o 18,01 mil. Kč.

Další velká část daňových příjmů jsou poplatky za uložení odpadů. Tato položka během let 2018, 2019 a 2020 měla rostoucí tendenci, ale v roce 2021 se propadla a v následujícím roce 2022 opět vzrostla. Nejnižší hodnoty dosahovala tato položka v roce 2021 a to 20 221 035 Kč, a naopak nejvyšší v roce 2022 – 44,42 mil. Kč. Důvod, proč je právě tato položka druhá nejvyšší je ten, že za městem se nachází skládka odpadů, na níž se sváží odpad z okolí.

Dalšími dvěma velkými skupinami daňových příjmů jsou daně z příjmů právnických a fyzických osob. Pokud se zaměříme nejdříve na příjmy od právnických osob, z tabulky je patrné, že mezi lety 2018 až 2020 tyto příjmy klesaly, ale od roku 2021 opět rostly. Nejvyšší hodnoty dosahovaly v roce 2022 a to činilo 33,11 mil. Kč. Příjmy od fyzických osob činily o něco menší část než příjmy právnických osob, ale i tak se pohybovaly jako poslední položka v desítkách milionů. Tato položka měla kolísavé chování, kdy mezi lety 2018 a 2019 vrostla, mezi lety 2019 a 2021 pomalu klesala a z roku 2021 na rok 2022 opět vzrostla. Nejvyšší hodnoty dosahovaly tyto příjmy v roce 2019 a tato hodnota se rovnala částce 26,71 mil. Kč.

Ostatní položky řazené do daňových příjmů města Dobřany jsou nízké hodnoty.

Tabulka 23: Daňové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Daň z přidané hodnoty	42,84	44,34	43,90	51,71	60,85
Poplatky za uložení odpadů	27,34	28,30	30,59	20,22	44,42
Právnícké osoby	25,34	24,56	23,43	28,24	33,11
Fyzické osoby	24,05	26,71	25,15	20,79	23,45
Daň z nemovitých věcí	4,43	4,92	4,96	4,97	4,97
Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a příjem z poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci	-	-	-	-	4,17
Dílčí daň z technických her	-	2,02	1,47	1,28	3,40
Daň z hazardních her	2,11	0,53	0,61	0,76	0,86
Správní poplatky	0,87	0,54	0,73	0,89	0,68
Příjmy úhrad za dobývání nerostů	0,83	0,14	0,30	0,27	0,33
Poplatek ze psů	0,19	0,19	0,19	0,21	0,20
Poplatek za užívání veřejného prostranství	0,05	0,10	0,02	0,10	0,12
Odvody za odnětí půdy	1,34	0,06	0,21	0,11	0,09
Příjem ze zrušení místních poplatků	-	-	-	-	0,25
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění využívání a odstraňování komunálních odpadů	3,04	3,08	3,08	3,01	-
Daňové příjmy celkem	132,43	135,48	134,64	132,56	176,90
Bazický index	1,00	1,02	0,99	0,98	1,33

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

4.5.1.1.2 Nedaňové příjmy

Město Dobřany má mnoho položek zařazených v nedaňových příjmech, proto jsou v následující tabulce vybrané největší položky, které město má. Celková tabulka se všemi položkami nedaňových příjmů se nachází v příloze.

Za sledované období byly nedaňové příjmy nejvyšší v roce 2022, jejich výše byla 60,61 mil. Kč. Naopak nejnižší hodnoty dosahovaly v roce 2020, kdy jejich hodnota byla 48,45 mil. Kč. Za největší položku nedaňových příjmů, na základě tabulky, je bytové hospodářství. Tato položka měla největší hodnotu v roce 2021 a činila 17 mil. Kč. V roce 2019 byly díky dotaci od Evropské unie, která byla ve výši 4,24 mil. Kč, postaveny 4 bytové

jednotky, jež jsou určeny lidem se sníženou možností pohybu. Další velká položka nedaňových příjmů města Dobřany je nebytové hospodářství, která dosahovala nejvyšší hodnoty v roce 2022, a to 13,28 mil. Kč, a naopak nejnižší hodnoty v roce 2019 – 3,63 mil. Kč. Během sledovaného období dochází k poklesu a následnému růstu u této položky. Rozdíl mezi roky 2018 a 2022 je, že hodnota vzrostla trojnásobně.

Tabulka 24: Vybrané nedaňové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Bytové hospodářství	15,45	16,44	16,12	17,00	15,54
Nebytové hospodářství	4,31	3,63	4,46	4,37	13,28
Komunální služby a územní rozvoj	10,00	7,29	9,93	11,80	7,57
Podpora ostatních produkčních činností	6,11	3,55	2,58	7,08	6,81
Pitná voda	3,45	6,19	3,45	3,45	4,46
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	2,68	2,69	2,95	2,81	2,68
Sportovní zařízení v majetku obce	0,55	0,61	0,38	0,37	2,48
Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	0,02	0,03	0,40	0,06	1,59
Ostatní nakládání s odpady	-	-	0,03	1,38	1,34
Humanitární zahraniční pomoc přímá	-	-	-	-	1,34
Záležitosti vodních toků a vodohospodářských děl jinde nezařazené	0,71	0,47	0,88	0,56	0,81
Ostatní tělovýchovná činnost	-	0,05	0,03	0,45	0,45
Splátky půjček od obyvatelstva	0,26	0,36	0,41	0,51	0,44
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	0,28	0,33	0,37	0,36	0,42
Ostatní záležitosti pozemních komunikací	-	-	-	-	0,23
Vybrané nedaňové příjmy celkem	43,82	41,65	41,99	50,20	59,47
Nedaňové příjmy celkem	52,11	51,35	48,45	55,46	60,61

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

4.5.1.1.3 Přijaté transfery

Přijaté transfery neboli dotace města Dobřany tvoří nejmenší část z běžných příjmů. Největší položkou přijatých transferů jsou neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu. V roce 2021 byla tato položka nejvyšší a činila 14,93 mil. Kč, tento rok se do přijatých dotací řadí položky jako zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v lesích, modernizace výuky přírodních věd ZŠ, dotace pro sadbu na Šlovickém vrchu, mimořádné odměny sociálním pracovníkům COVID-19 nebo dotace při volbách do Poslanecké sněmovny. Jak je z tabulky patrné, mezi roky 2018-2021 měla tato položka rostoucí tendenci, až na rok 2022, kdy se rapidně snížila. Město také dostalo každý rok ve sledovaném období dotace na volby, a to na

volby prezidenta republiky v letech 2018 a 2022, volby do Evropského parlamentu v roce 2019, volby do Senátu v letech 2018,2020 a 2022 a volby do zastupitelstev v letech 2018, 2020,2021 a 2022.

Tabulka 25: Běžné transfery města Dobřany v letech 2018-2022 (mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Neinvestiční přijaté transfery ze SR	9,68	13,50	10,25	14,93	8,65
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	0,78	1,23	1,56	0,93	1,41
Neinvestiční přijaté transfery z VPS	0,28	0,19	7,86	1,56	0,73
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	0,06	0,09	0,06	0,06	0,07
Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů	-	-	0,55	0,07	0,02
Přijaté transfery celkem	10,80	15,00	20,28	17,55	10,87

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

4.5.1.2 Běžné výdaje

Běžné výdaje města Dobřany jsou v plném znění uvedeny v příloze. Jelikož má město mnoho položek obsažených v běžných výdajích, byly tyto výdaje rozděleny do sedmi kategorií:

- a) Školství, sportovní a volnočasové aktivity, zájmová činnost dětí
- b) Sociální oblast, krizová a požární oblast
- c) Kultura a zájmová oblast
- d) Pozemní komunikace a dopravní obslužnost
- e) Odpadové hospodářství
- f) Veřejné prostranství
- g) Místní správa

Tabulka 26: Běžné výdaje skupiny a) (2018-2022, v mil. Kč)

Školství, sportovní a volnočasové aktivity, zájmová činnost dětí	2018	2019	2020	2021	2022
Základní školy	12,91	13,06	9,77	12,28	7,62
Sportovní zařízení v majetku obce	2,23	2,68	3,27	2,52	3,84
Mateřské školy	3,61	4,81	4,10	4,77	2,85
Ostatní tělovýchovná činnost	1,46	1,57	1,55	1,81	1,70
Základní umělecké školy	1,18	2,32	1,50	1,67	1,33
Využití volného času dětí a mládeže	0,81	0,63	0,32	0,33	0,50
Ostatní zájmová činnost a rekreace	0,12	0,13	0,10	0,08	0,16
Základní školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	0,02	-	-	-	-
Suma výdajů skupiny a)	22,33	25,20	20,61	23,46	18,00
Bazický index	1,00	1,13	0,82	1,14	0,77

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Do kategorie a) byly zařazeny výdaje, které se týkají školství, zájmových činností dětí, sportovních a volnočasových aktivit. Jako nejvyšší položka v této skupině se týká základních škol v Dobřanech. Jak je z tabulky patrné, během let se tato položka zvyšovala i snižovala, bylo důvodem modernizace učeben a oprav obou budov základní školy. Nejvyšší hodnotu dosahovala v roce 2019, která činila 13,06 mil. Kč. Na druhém místě se nacházejí sportovní zařízení v majetku obce, jež v roce 2022 dosahovaly nejvyšší hodnoty za sledované období a to 3,84 mil Kč. Město spravuje několik sportovních zařízení, jako jsou venkovní hřiště, atletických stadion či sportovní halu, je proto nutné, aby k chodu těchto zařízení a udržení jejich kvality a bezpečnosti vynakládaly dostatečné prostředky. Třetí největší položkou této skupiny běžných výdajů jsou mateřské školy, které v posledním sledovaném roce 2022 měly nejnižší hodnotu za celé období a to 2,85 mil Kč.

Tabulka 27: Běžné výdaje skupiny b) (2018-2022, v mil. Kč)

Sociální oblast, krizová a požární ochrana	2018	2019	2020	2021	2022
Bytové hospodářství	11,07	13,56	12,50	12,15	8,83
Nebytové hospodářství	3,02	2,68	4,16	2,88	3,53
Požární ochrana – dobrovolná část	0,98	1,42	1,83	2,03	1,87
Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	1,14	1,07	1,17	1,20	1,34
Podpora individuální bytové výstavby	0,95	0,48	-	-	0,80
Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	0,53	0,57	0,67	0,66	0,71
Ubytování a stravování	0,29	0,30	0,29	0,37	0,37
Pohřebnictví	0,33	0,32	1,10	0,41	0,30
Bezpečnost a veřejný pořádek	1,37	0,69	0,13	0,15	0,22
Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence	-	0,00	-	0,00	0,04
Hospice	-	0,08	0,06	0,06	0,03
Ochrana obyvatelstva	-	0,04	0,01	0,01	0,02
Ostatní rozvoj bydlení a bytového hospodářství	1,68	0,50	-	-	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0,25	0,25	0,27	0,28	-
Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva	0,04	0,04	-	-	-
Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče	-	0,03	-	0,01	-
Ostatní činnost související se službami pro obyvatelstvo	-	0,01	0,01	0,01	-
Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem	-	0,01	-	-	-
Pomoc zdravotně postiženým a chronicky nemocným	0,07	-	-	-	-
Ostatní správa v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy	-	-	-	0,30	-
Krizová opatření	-	-	-	0,21	-
Humanitární zahraniční pomoc přímá	-	-	-	-	0,05
Suma výdajů skupiny b)	21,72	22,03	22,20	20,75	18,08
Bazický index	1,00	1,01	1,01	0,93	0,87

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobrušky v letech 2018-2022

Jako druhá kategorie zobrazená v tabulce b) se zajímá o sociální oblasti, krizovou a požární ochranu obyvatelstva. Nejvyšší hodnotu dosahovala v roce 2020 a ta činila 22,20 mil. Kč. Rok 2020 byl zasažen Pandemií COVID-19, a proto jsou také výdaje tento rok tak vysoké. První položka v tabulce je bytové hospodářství, tvořící okolo 50 % výdajů v této kategorii. Město vlastní 14 sociálních bytů, jež během sledovaného období prošly rekonstrukcí. Další velkou položkou jsou nebytové hospodářství, do něhož spadají například sklepy, komory, dílny, garáže a další typy prostor, které neslouží k bydlení. V roce 2022

činila tato položka hodnotu 3,53 mil. Kč. Tato položka měla střídavě po jednotlivých sledovaných letech klesající a rostoucí tendenci. Třetí největší položkou je požární ochrana – dobrovolná část, kam se řadí Hasiči města Dobřany (JSDH). Hasiči vlastní dvě hasičská auta, dvě osobní auta, povodňový přívěs, přívěs na čerpání vody a lodní přívěs se člunem. Tato položka má během sledovaného období rostoucí tendenci, až na období mezi roky 2021 a 2022 kdy klesá. V roce 2021 byla hodnota výdajů nejvyšší, a to 2,03 mil. Kč.

Tabulka 28: Běžné výdaje skupiny c) (2018-2022, v mil. Kč)

Kultura a zájmová činnost	2018	2019	2020	2021	2022
Zájmová činnost v kultuře	4,75	5,05	5,10	4,89	5,02
Činnosti knihovnické	2,21	2,56	2,46	2,50	2,83
Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	0,42	0,17	0,20	0,25	0,44
Cestovní ruch	0,43	0,23	0,11	0,05	0,40
Ostatní záležitosti kultury	0,22	0,32	0,28	0,24	0,28
Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	0,31	0,11	0,06	0,31	0,12
Hudební činnost	-	-	-	0,04	0,05
Rozhlas a televize	0,06	0,01	0,00	0,01	0,02
Vydavatelská činnost	-	-	-	0,05	-
Suma výdajů skupiny c)	8,39	8,45	8,22	8,35	9,16
Bazický index	1,00	1,01	0,97	1,02	1,10

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Další kategorií, která je zobrazena v tabulce c) je oblast zabývající se kulturou a zájmovou činností. Město Dobřany každý rok pořádá několik kulturních akcí, jako jsou například Radbuza Fest, Dobřanská pouť nebo letní kino, na něž je potřeba vynaložit poměrně velké množství finančních prostředků. Také proto se všechny tyto akce zařazují do největší položky zařazené v této kategorii, kterou je zájmová činnost v kultuře. Na druhém místě se nacházejí činnosti knihovnické, do kterých spadá Městská knihovna Dobřany, sídlící v budově Základní umělecké školy J. S. Bacha. Knihovna vlastní přes 30 000 knih a brožur, jež si lidé mohou vypůjčit. Knihovna se rozděluje na část pro dospělé a část pro děti. Dle tabulky byla v roce 2022 nevyšší hodnota výdajů, a to 2,83 mil. Kč.

Tabulka 29: Běžné výdaje skupiny d) (2018-2022, v mil. Kč)

Pozemní komunikace a dopravní obslužnost	2018	2019	2020	2021	2022
Silnice	2,32	2,83	0,78	6,59	1,90
Ostatní záležitosti pozemních komunikací	2,55	0,69	1,19	0,92	1,20
Dopravní obslužnost	0,40	0,39	0,33	0,30	0,35
Provoz veřejné silniční dopravy	0,08	-	-	-	-
Suma výdajů skupiny d)	5,35	3,91	2,29	7,81	3,44
Bazický index	1,00	0,73	0,59	3,41	0,44

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Další kategorie d) se zaměřuje na pozemní komunikace a dopravní obslužnost ve městě Dobřany. Největší položkou v této kategorii jsou silnice, které dosahovaly nejvyšší hodnoty v roce 2021 – 6,59 mil. Kč. Částka byla takto vysoká, jelikož tento rok probíhaly několikery opravy silnic a chodníků v ulicích města. Mezi největší opravy došlo v ulicích Hornická, Vančurova a Tyršova. Do dopravní obslužnosti se řadí světelné signalizace či značky a jak je patrné z tabulky, nebyly hodnoty této položky příliš vysoké. Nejvyšší hodnoty dosahovala v roce 2018 – 0,40 mil. Kč.

Tabulka 30: Běžné výdaje skupiny e) (2018-2022, v mil. Kč)

Odpadové hospodářství	2018	2019	2020	2021	2022
Sběr a svoz ostatních odpadů	1,90	2,05	3,03	3,41	3,29
Sběr a svoz komunálních odpadů	2,35	2,17	1,99	2,26	2,35
Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	0,96	0,96	1,01	1,68	1,74
Sběr a svoz nebezpečných odpadů	0,16	0,15	0,20	0,26	0,18
Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	-	-	-	0,17	-
Ostatní nakládání s odpady	-	-	-	0,19	-
Suma výdajů skupiny e)	5,37	5,32	6,22	7,97	7,55
Bazický index	1,00	0,99	1,17	1,28	0,95

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Odpadové hospodářství je vybrané jako další kategorie v běžných výdajích. Do této kategorie se řadí sběr, svoz a následné zneškodňování odpadů. Největší celkové hodnoty bylo dosaženo v roce 2021, jež činila 7,97 mil. Kč. Tento rok měla také největší položka, sběr a svoz ostatních odpadů, nejvyšší hodnotu a tou byla 3,41 mil. Kč. Jak je z tabulky vidět, tato položka měla do roku 2018-2021 rostoucí charakter a v roce 2022 se o něco málo snížila. Do ostatního odpadu se zařazuje papír, plast, sklo, pneumatiky atd. Další velká

položka v této kategorii je sběr a svoz komunálních odpadů, jež zahrnují odpad z domácností. Nejvyšší hodnoty dosahovala tato položka v roce 2018 – 2,35 mil. Kč.

Tabulka 31: Běžné výdaje skupiny f) (2018-2022, v mil. Kč)

Veřejné prostranství	2018	2019	2020	2021	2022
Podpora ostatních produkčních činností	6,07	6,49	7,35	9,41	14,39
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	8,23	8,35	10,11	10,49	10,92
Komunální služby a územní rozvoj	3,29	1,74	2,33	1,68	7,14
Veřejné osvětlení	4,17	4,37	4,77	5,89	6,48
Pitná voda	2,35	1,81	0,84	0,27	1,41
Záležitosti vodních toků a vodohospodářských děl jinde nezařazené	0,62	1,26	0,71	0,82	0,92
Územní rozvoj	0,27	0,28	0,34	0,77	0,61
Udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství	0,26	0,55	0,46	0,53	0,52
Územní plánování	0,13	0,91	0,31	-	0,40
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	0,64	0,02	0,02	0,16	0,15
Úpravy drobných vodních toků	-	-	-	-	0,12
Ozdravování hospodářských zvířat, polních a speciálních plodin a zvláštní veterinární péče	0,00	-	-	0,00	0,02
Chráněné části přírody	-	-	-	0,13	0,01
Energie jiná než elektrická	0,47	0,45	0,41	0,46	-
Ostatní činnost k ochraně přírody a krajiny	-	0,01	-	-	-
Úpravy vodohospodářských významných a vodárenských toků	0,24	-	-	-	-
Vodní díla v zemědělské krajině	-	-	1,24	0,00	-
Suma výdajů skupiny f)	26,73	26,24	28,88	30,64	43,08
Bazický index	1,00	0,98	1,10	1,06	1,41

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Největší položka v kategorii veřejné prostranství je podpora ostatních produkčních činností, která měla v roce 2022 největší hodnotu za celé sledované období a to 14,39 mil. Kč. Do této položky se řadí lesy ve vlastnictví města Dobřany. Město se stará o lesy, kácí stromy k dalšímu prodeji a zároveň vysazuje nové stromy, k tomu je potřeba mít značné finanční prostředky. Na druhém místě se nachází položka péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň, do níž spadají všechna zelená místa ve městě, jako jsou parky, travnaté plochy nebo okrasné květiny. Zeleň zaujímá celkem 338 hektarů městské plochy. Největší výdaj byl v roce 2022 a rovnal se 10,92 mil. Kč.

Tabulka 32: Běžné výdaje skupiny g) (2018-2022, v mil. Kč)

Místní správa	2018	2019	2020	2021	2022
Činnost místní správy	23,63	26,45	26,96	27,86	29,75
Ostatní finanční operace	9,56	6,64	2,96	5,98	12,02
Převody vlastním fondům	-	-	0,05	-	6,73
Zastupitelstva obcí	3,63	2,79	2,81	3,32	3,20
Ostatní činnosti	-	0,30	0,29	0,42	0,42
Výstavba a údržba místních inženýrských sítí	0,00	0,25	0,07	0,54	0,37
Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	0,45	0,37	0,30	0,27	0,24
Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	0,12	-	0,17	0,18	0,24
Finanční vypořádání minulých let	0,05	0,90	0,00	0,05	0,05
Volba prezidenta republiky	0,11	-	-	-	0,01
Volby do Evropského parlamentu	-	0,16	-	-	-
Ostatní všeobecná vnitřní správa	-	0,03	-	-	-
Suma výdajů skupiny g)	37,55	37,89	33,61	38,62	53,03
Bazický index	1,00	1,01	0,89	1,15	1,37

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Poslední skupina z běžných výdajů se zabývá náklady na místní správu města Dobřany. Do této skupiny se řadí činnost místní správy, zastupitelstvo obce, volby a další. Největší položkou této skupiny je činnost místní správy, která během sledovaného období měla rostoucí tendenci. Nejvyšší hodnoty dosahovala v roce 2022 – 29,75 mil. Kč. Jak je z tabulky patrné, zastupitelstvo obcí se na výdajích města podílí průměrně 3 milióny každý rok. Během sledovaného období probíhaly několikery volby, a to v roce 2018 volba prezidenta republiky, u které výdaje byly 107 832 Kč, v roce 2019 volby do Evropského parlamentu, jež byly ve výši 159 708 Kč a v neposlední řadě volby do zastupitelstva, které se odehrály každý rok s výjimkou roku 2019. Největší výdaje se vynaložily na tyto volby v roce 2022 rovnající se hodnotě 241 480 Kč.

4.5.2 Saldo běžného rozpočtu

Tabulka 33: Saldo běžného rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

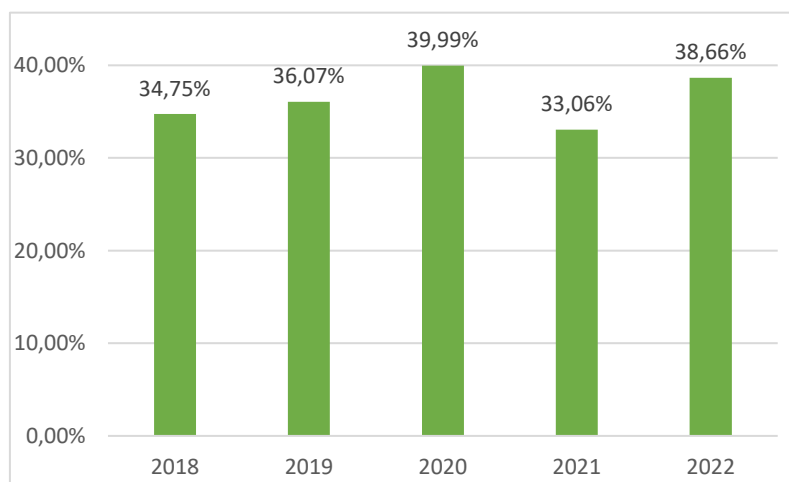
Název	2018	2019	2020	2021	2022
Běžné příjmy	195,33	201,83	203,36	205,57	248,38
Běžné výdaje	127,45	129,03	122,05	137,60	152,36
Saldo	67,88	72,80	81,31	67,97	96,01
Podíl salda na běžných příjmech	34,75 %	36,07 %	39,99 %	33,06 %	38,66 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Z tabulky je možno vidět, že město Dobřany mělo ve všech sledovaných letech přebytkový rozpočet. Nejmenší přebytek byl v roce 2018 a činil 67,88 mil. Kč. Oproti tomu největší přebytek mělo město v roce 2022, který měl hodnotu 96,01 mil. Kč.

Z tabulky lze také vyčíst, jaký podíl salda na příjmech. Největší podíl salda na příjmech byl v roce 2020, a to necelých 40 %. O rok později, v roce 2021 došlo ke snížení o skoro 7 %. V roce 2022 podíl opět stoupl na necelých 39 %.

Graf 3: Podíl salda na běžných příjmech města Dobřany v letech 2018-2022(v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

4.5.3 Kapitálový rozpočet

4.5.3.1 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy dosahovaly nejvyšší hodnoty v roce 2022 a ta byla 24,54 mil. Kč, a naopak nejnižší hodnota byla v roce 2018 a činila 3,11 mil. Kč. V roce 2018 byla nejnižší hodnota proto, že se sem zařazuje pouze jedna položka, a to komunální služby a územní

rozvoj a tato položka v roce 2022 právě tvoří také největší část z celkové hodnoty a to 22,39 mil. Kč. Do této položky se řadí prodeje pozemků, pronájmy pozemků či pojistné náhrady. Tato položka se jako jediná opakuje každý rok během sledovaného období. Jak je z tabulky patrné, největší skok byl mezi roky 2020 a 2021, kdy se hodnota kapitálových příjmů zvýšila až sedmkrát.

Tabulka 34: Kapitálové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Komunální služby a územní rozvoj	3,11	23,18	3,03	10,58	22,39
Udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství	-	0,07	-	-	-
Veřejné osvětlení	-	-	0,12	6,13	-
Bytové hospodářství	-	-	-	5,93	2,07
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	-	-	-	0,10	-
Požární ochrana – dobrovolná část	-	-	-	-	0,08
Kapitálové příjmy celkem	3,11	23,25	3,15	22,74	24,54
Bazický index	1,00	7,49	0,14	7,22	1,08

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

4.5.3.2 Kapitálové transfery

Kapitálové transfery tvoří druhou část z celkových kapitálových příjmů. Jak je z tabulky patrné, nejvyšší hodnota byla v roce 2018 a činila 25,92 mil. Kč, a naopak nejnižší hodnota byla v roce 2022, a to 5,78 mil. Kč. V roce 2018 byla největší z důvodů dotace ve výši 20 mil. Kč na přestavbu sportovního areálu pod nádražím a dalšími dotacemi již ne v tak vysokých částkách jako například příspěvek na zrestaurování obrazů v kostele sv. Víta od Ministerstva kultury České republiky nebo na obnovu biotopů ohrožených organismů na Šlovickém vrchu.

Tabulka 35: Kapitálové transfery města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Investiční přijaté transfery ze SR	20,32	10,10	7,09	3,57	-
Investiční přijaté transfery ze státních fondů	4,58	5,33	2,96	8,84	3,52
Investiční přijaté transfery od krajů	0,91	3,21	0,93	2,39	2,08
Ostatní investiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně	0,10	-	-	-	-
Investiční přijaté transfery od obcí	-	-	-	-	0,18
Kapitálové transfery celkem	25,92	18,64	10,98	14,79	5,78
Bazický index	1,00	0,72	0,59	1,35	0,39

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

4.5.3.3 Kapitálové výdaje

V roce 2018 byly kapitálové výdaje nejvyšší s hodnotou 108,20 mil. Kč a v roce 2019 naopak nejnižší s hodnotou 71,33 mil. Kč. Během těchto dvou let klesla hodnota kapitálových výdajů o 36,88 mil. Kč. Jelikož město má mnoho položek u kapitálových výdajů, v následující tabulce jsou vybrány ty s největšími hodnotami podle roku 2022.

Největší položka z výdajů tvoří odborné sociální poradenství, je z toho důvodu, že tato položka se objevila až v roce 2021 s hodnotou 214 690 Kč a hned rok poté, 2022, měla hodnotu 20,44 mil. Kč. Pod tuto položku spadá projekt „Centrum pro poskytování sociálních služeb Dobřany“, který začal s realizací v roce 2021 a na jaře roku 2023 byl dokončen. Cílem tohoto projektu bylo rozšíření možností, zvýšení kvality a možnosti sociální integrace pro znevýhodněné skupiny obyvatel. V rámci realizace projektu šla největší část výdajů na stavební úpravy památkově chráněných budov v centru města či vybavení těchto nově vzniklých prostor. Další velkou položku kapitálových výdajů jsou silnice, které v roce 2021 dosahovaly nejvyšší hodnoty, jež byla 37,07 mil. Kč. V tabulce silnicím předchází ostatní záležitosti pozemních komunikací, které se v roce 2022 od silnic liší o pár jednotek. Dále se zde nachází bytové hospodářství či základní škola jako další velcí zástupci.

Naopak nejnižší hodnotu z vybraných kapitálových výdajů měla základní umělecká škola, která se ve výdajích vyskytla pouze v letech 2019, 2020 a 2022, kdy dosahovala nejvyšší hodnoty – 0,84 mil. Kč.

Tabulka 36: Vybrané kapitálové výdaje města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Odborné sociální poradenství	-	-	-	0,21	20,44
Ostatní záležitosti pozemních komunikací	2,36	0,42	4,69	7,33	19,72
Silnice	21,02	18,59	32,11	37,07	19,46
Bytové hospodářství	14,98	16,59	3,24	13,77	8,10
Základní školy	2,85	0,51	0,59	2,41	5,09
Energie jiná než elektrická	1,15	8,36	0,95	3,79	4,91
Nebytové hospodářství	-	0,22	1,85	1,47	2,37
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	0,31	2,34	1,28	2,54	2,33
Komunální služby a územní rozvoj	8,24	8,35	9,98	14,15	2,19
Pitná voda	5,52	4,05	7,32	1,01	1,49
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	0,47	1,74	0,87	1,26	1,19
Využití volného času dětí a mládeže	0,18	0,44	-	-	1,16
Mateřské školy	0,64	0,43	-	-	1,02
Pohřebnictví	-	-	-	-	0,99
Základní umělecké školy	-	0,72	0,63	-	0,84
Suma vybraných kapitálových výdajů	57,71	62,75	63,50	85,01	91,29
Suma celkových kapitálových výdajů	108,20	71,33	98,35	99,09	94,93

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

4.5.4 Saldo kapitálového rozpočtu

Tabulka 37: Saldo kapitálového rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitálové příjmy	3,11	23,25	3,15	22,74	24,54
Kapitálové transfery	25,92	18,64	10,98	14,79	5,78
Kapitálové výdaje	108,20	71,33	98,35	99,09	94,93
Saldo	-79,18	-29,43	-84,22	-61,55	-64,61

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Z tabulky č. 37 můžeme na první pohled vyčíst, že ve všech sledovaných letech bylo saldo kapitálového rozpočtu v záporu. Záporné saldo zapříčinily nízké hodnoty kapitálových příjmů a transferů. Nejvyšší záporné saldo bylo v roce 2020, kdy dosahovalo hodnoty - 84,22mil. Kč. Hodnota příjmů a transferů byla pouhých 14,13 mil. Kč. Naopak nejnižší záporné saldo bylo v roce 2019 a činilo - 29,43 mil. Kč.

4.5.5 Celkový rozpočet

4.5.5.1 Celkové příjmy

Celkové příjmy se skládají ze čtyř položek, jimiž jsou běžné příjmy, běžné transfery, kapitálové příjmy a kapitálové transfery. Nejvyšší celkové příjmy mělo město Dobřany v roce 2022 a činily 289,57 mil. Kč. Tato částka je složena z běžných příjmů – 248,38 mil. Kč, běžných transferů – 10,87 mil. Kč, kapitálových příjmů – 24,54 mil. Kč a kapitálových transferů – 5,78 mil. Kč. Tento rok byly zároveň také běžné i kapitálové příjmy nejvyšší z celého sledovaného období, a naopak kapitálové transfery nejnižší. Celkové příjmy byly nejnižší v roce 2018 a činily 235,16 mil. Kč.

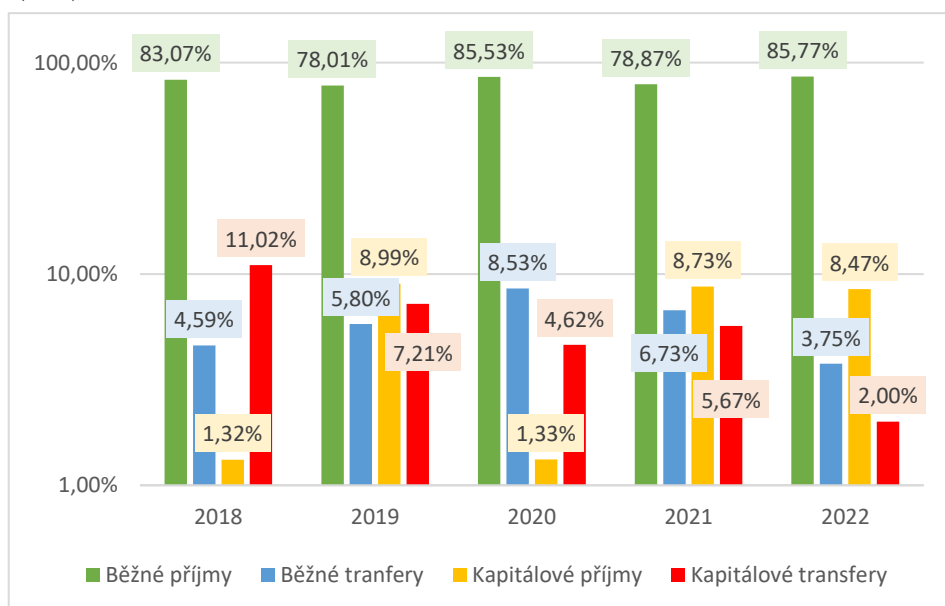
Tabulka 38: Celkové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Běžné příjmy	195,33	201,83	203,36	205,57	248,38
Běžné transfery	10,80	15,00	20,28	17,55	10,87
Kapitálové příjmy	3,11	23,25	3,15	22,74	24,54
Kapitálové transfery	25,92	18,64	10,98	14,79	5,78
Celkem	235,16	258,73	237,77	260,65	289,57
Bazický index	1,00	1,10	0,92	1,10	1,11

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Graf 4: Zastoupení jednotlivých příjmů v celkových příjmech města Dobřany v letech 2018-2022

(v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Z grafu je možno vidět strukturu celkových příjmů města Dobřany za sledované období. Běžné příjmy dosahovaly v roce 2022 největší podíl na celkových příjmech a to přesně 85,77 %. V roce 2020 byla tato hodnota nižší pouze o 0,24 %.

Jak je možné vidět, kapitálové příjmy v roce 2018 a 2020 dosahovaly hodnoty okolo 1,3 % a v letech 2019, 2021 a 2022 se pohybovaly okolo 8,5 %.

Běžné transfery měly od roku 2018 do roku 2020 rostoucí tendenci a od 2020 do 2022 naopak tendenci klesající.

Kapitálové transfery v roce 2018 dosahovaly nejvyšší hodnoty – 11,02 % a naopak nejnižší hodnoty v roce 2022, a to 2,00 %.

4.5.5.2 Celkové výdaje

Struktura celkových výdajů se skládá ze dvou položek, které jsou běžné výdaje a kapitálové výdaje. Nejvyšší hodnoty celkových výdajů dosahovalo město v roce 2022 a činilo hodnotu 247,30 mil. Kč. Naopak nejnižší hodnota celkových výdajů byla v roce 2019 s hodnotou 200,36 mil. Kč. Nejvyšší běžné výdaje byly stejně jako nejvyšší celkové výdaje v roce 2022 a dosahovaly hodnoty 152,36 mil. Kč a nejvyšší kapitálové výdaje mělo město v roce 2018 a dosahovaly hodnoty 108,20 mil. Kč.

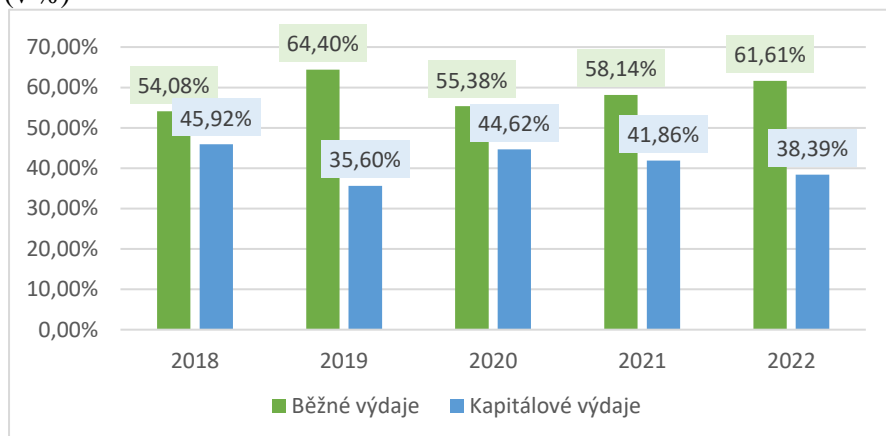
Tabulka 39: Celkové výdaje města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Běžné výdaje	127,45	129,03	122,05	137,60	152,36
Kapitálové výdaje	108,20	71,33	98,35	99,09	94,93
Suma	235,66	200,36	220,40	236,69	247,30
Bazický index	1,00	0,85	1,10	1,07	1,04

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Graf 5: Zastoupení jednotlivých výdajů v celkových výdajích města Dobřany v letech 2018-2022

(v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Graf zobrazuje strukturu celkových výdajů města Dobřany. Je z něho možno vyčíst, že v roce 2019 tvořily běžné výdaje nejvyšší část z celkových výdajů, a to přesně 64,40 % a zároveň tento rok byly kapitálové výdaje nejnižší, dosahovaly hodnoty 35,60 %. Běžné výdaje se během všech sledovaných let podílely na celkových výdajích z více než 50 %.

4.5.5.3 Saldo celkového rozpočtu

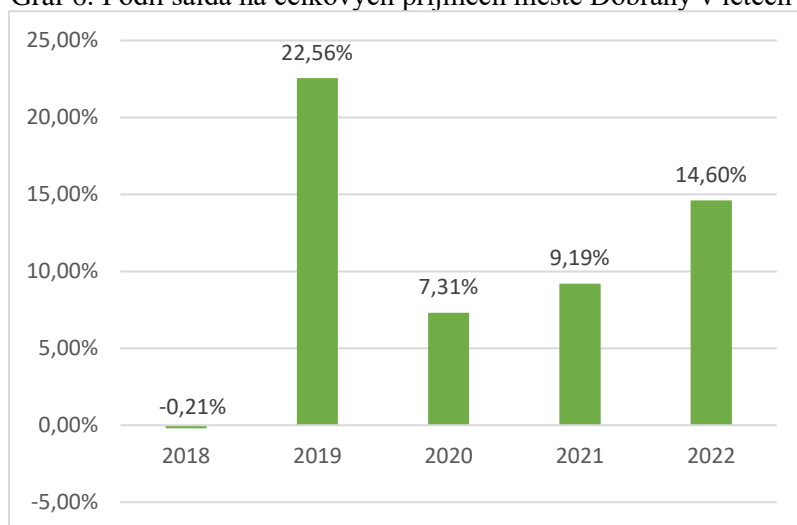
Saldo celkového rozpočtu města Dobřany bylo během sledovaných pěti let pouze jednou záporné neboli schodkové, a to v roce 2018, kdy bylo město ve schodku - ,50 mil. Kč. V ostatních letech bylo kladné neboli přebytkové. Nejlépe si město vedlo v roce 2019, kdy ušetřilo 58,38 mil. Kč a zároveň tento rok mělo také největší podíl salda na celkových příjmech, a to 22,56 %. Z grafu lze vyčíst velký propad mezi lety 2019 a 2020, za což z velké části mohla Pandemie COVID – 19. Od roku 2020 saldo pomalu rostlo, ale během sledovaného období se nepřiblížilo k hodnotám z roku 2019.

Tabulka 40: Saldo celkového rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Celkové příjmy	235,16	258,73	237,77	260,65	289,57
Celkové výdaje	235,66	200,36	220,40	236,69	247,30
Saldo	-0,50	58,38	17,37	23,96	42,27
Podíl salda na celkových příjmech	-0,21 %	22,56 %	7,31 %	9,19 %	14,60 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

Graf 6: Podíl salda na celkových příjmech městě Dobřany v letech 2018-2022 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů o plnění rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022

5 Zhodnocení a doporučení

V této části bakalářské práce jsou vyhodnocené výsledky zjištěné na základě analýz z praktické části práce. Následují vlastní návrhy a doporučení týkající se hospodaření města, které mají přispět ke stabilizaci města Dobřany a k jejímu rozvoji.

5.1 Zhodnocení města a demografické struktury obyvatelstva

Město Dobřany leží 15 km od krajského města Plzeň, což mu dává strategickou polohu. Z města Dobřany se za 15 minut dá dostat na Dálnici D5, která není okolo města Plzně zpoplatněná. Ve městě se nachází železniční stanice, kudy projíždí vlaky na tratích Praha – Beroun – Plzeň – Klatovy. Z tohoto vyplývá, že z města je dobré spojení s hlavním městem Praha. Dále se z města lze dostat autobusovou dopravou společnosti Arriva a. s., které jezdí mezi okolními obcemi a vesnicemi. Ve městě se nachází 5 průmyslových lokalit. Během sledovaného období bylo ve městě Dobřany dostavěno celkem 156 rodinných domů a bytů.

Ve městě Dobřany se během sledovaného období zvýšil počet obyvatel z 6 154 (v roce 2018) na 6 360 (v roce 2022), což dělá celkový přírůstek 206 obyvatel za 5 let. Nejvyšší přírůstek obyvatel byl z roku 2021 na rok 2022, kde se do města přistěhovalo 232 obyvatel. V roce 2022 bylo ve městě dokončeno 46 rodinných domů nebo bytů, což může mít za následek stěhování více obyvatel. Průměrný věk obyvatelstva se v roce 2022 pohyboval ve výši 41,5 let, oproti roku 2018 zvýšil pouze o 0,5 roku.

5.2 Zhodnocení finanční analýzy města

V tabulce č. 41 se nacházejí výsledné hodnoty z finanční analýzy, která byla provedena pomocí následujících ukazatelů: autarkie, rentabilita, likvidita, majetkové struktury, zadluženosti, finanční nezávislosti a aktivity.

Tabulka 41: Výše zjištěných hodnot vybraných ukazatelů finanční analýzy

Ukazatel	Zjištěné hodnoty ukazatelů					Doporučené hodnoty
	2018	2019	2020	2021	2022	
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	66,84 %	70,12 %	66,84 %	48,8 %	90,83 %	100 % (Kraftová, 2002)
Autarkie na bázi příjmů a výdajů	99,79 %	129,14 %	107,88 %	110,13 %	117,09 %	100 % (Kraftová, 2002)
Rentabilita vlastního kapitálu	3,04 %	4,02 %	3,5 %	1,94 %	5,75 %	min. 8 % (Růčková, 2021)
Rentabilita nákladů	38,46	41,93	42,49	19,62	69,3	maximalizační (Janišová a další, 2013)
Okamžitá likvidita	0,95	2,78	3,44	3,18	3,53	0,6 - 1,1 (Růčková, 2021)
Pohotová likvidita	1,69	3,24	4,03	3,63	4,67	1:1 nebo 1,5:1 (Růčková, 2021)
Běžná likvidita	1,69	3,24	4,03	3,63	4,67	1,5 - 2,5 (Růčková, 2021)
Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem	1,02	1,04	1,05	1,05	1,08	1 (Knápková, 2017)
Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	1,03	1,05	1,05	1,05	1,09	1 (Knápková, 2017)
Celková zadluženost	5,03 %	3,09 %	2,39 %	2,61 %	2,78 %	do 50 % (Scholleová, 2012)
Míra finanční nezávislosti	94,97 %	96,91 %	97,61 %	97,39 %	97,22 %	> 50 % (Kraftová, 2002)
Obrat kapitálu (za rok)	0,12	0,14	0,12	0,13	0,15	Maximalizační (Kraftová, 2002)
Doba splatnosti krátkodobých pohledávek (ve dnech)	87,52	26,98	29,44	23,41	61,47	Minimalizační (Kraftová, 2002)
Doba obratu krátkodobých závazků (ve dnech)	117,81	57,22	49,34	51,37	53,86	Co nejdelší (Váchal, 2013)

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedeného plyne, že autarkie na bázi výnosů a nákladů, v žádném ze sledovaných let nedosahovala doporučené hodnoty 100 %, z čehož vyplývá, že město nemá dostatečné výnosy. Naopak autarkie na bázi příjmů a výdajů doporučenou hodnotu (100 %) přesahuje ve všech letech, s výjimkou roku 2018, kdy se jí přibližuje. Lze říci, že příjmy mezi roky 2019 až 2022 pokryly potřebné výdaje.

Rentabilita vlastního kapitálu nedosahovala ani v jenom roce doporučené minimální hodnoty, nejvyšší hodnoty dosahovala v roce 2022 a ta byla 5,75 %. U rentability nákladů se hodnoty pohybovaly první tři sledované roky okolo 40 %, v roce 2021 spadla hodnota k 20 % a v roce 2022 opět narostla na hodnotu pod 70 %.

Všechny 3 druhy likvidity přesahovaly doporučené hodnoty uvedené v tabulce, ale opět v výjimkou roku 2018, kdy se výsledné hodnoty pohybovaly v doporučených. Jak je z tabulky patrné, pohotová a běžná likvidita vyšla ve všech letech stejná, což měla za příčinu nulová hodnota zásob v letech 2019-2022, v roce 2018 byly zásoby minimální, ale ve výsledku se to neprojevovalo. Výsledné hodnoty vypovídají, že město je schopné hradit své krátkodobé závazky a drží mnoho likvidních položek.

Oba ukazatele majetkové struktury vychází těsně nad doporučenými hodnotami, z čehož vyplývá, že v případě ukazatele krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem je město schopné krýt svůj dlouhodobý majetek, a i z malé části ten krátkodobý. V případě ukazatele krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji to o městu vypovídá, že vede neutrální strategii.

Město Dobřany dosahovalo velice nízkých procent u ukazatele zadluženosti a u ukazatele míry finanční nezávislosti dosahovalo průměrně 95 %, z čehož plyne, že město využívá hlavně vlastní zdroje financování a nemusí se zadlužovat.

Ukazatel obrátu kapitálu v případě města Dobřany vycházel dle tabulky v nízkých hodnotách a vyplývá z toho, že se vlastní kapitál vrátí zpátky 0,12 - 0,15 x za rok. Pokud se jedná o dobu splatnosti krátkodobých pohledávek a závazků, potom město v období 2018–2021 splácelo své závazky po delší dobu, než pohledávky a v roce 2022 tomu bylo naopak.

5.3 Zhodnocení analýzy rozpočtu

Saldo běžného rozpočtu města Dobřany vycházelo každý rok v kladných hodnotách a pohybovalo se v rozmezí 68,88 – 96,01 mil. Kč. Nejvyšší hodnota salda byla v roce 2022 – 96,01 mil. Kč. Běžné příjmy během sledovaného období rostly a největší hodnoty dosahovaly v roce 2022 – 248,38 mil. Kč. Běžné výdaje rostly podobně jako příjmy, až na výjimku v roce 2020, kde klesly a v následujícím roce opět vrostly. Největší hodnotu dosahovaly taktéž v roce 2022 a rovnala se hodnotě 152,36 mil. Kč. Taktéž se zjišťoval podíl salda na běžných příjmech, který dosahoval nejvyšších procent v roce 2020 – 39,99 %

Saldo kapitálového rozpočtu bylo za celé sledované období záporné. Toto mělo za následek nízké kapitálové příjmy a transfery. Nejvyšší záporné saldo s hodnotou –

84,22 mil. Kč bylo v roce 2020 a naopak nejnižší v roce 2019 s hodnotou – 29,43 mil. Kč. V případě kapitálového rozpočtu se příjmy s transfery pohybovaly mezi hodnotami 14,13 – 41,9 mil. Kč a naproti tomu výdaje v rozmezí 71,33 – 108,2 mil. Kč.

Celkový rozpočet města Dobřany pouze v roce 2018 byl schodkový s hodnotou salda – 0,5 mil. Kč. V ostatních letech (2019-2022) již byl přebytkový. Hodnota salda se v těchto letech pohybovala v rozmezí 17,37 – 58,38 mil. Kč. Nejvyšší saldo bylo v roce 2019 - 58,38 mil. Kč. Příjmy se pohybovaly mezi 235,16 – 289,57 mil. Kč a výdaje mezi 200,36 – 247,3 mil. Kč.

5.4 Návrhy a doporučení

V příloze 11 je zpracována analýza cen na pronájem sociální bytových jednotek ve stávající ceně současně s návrhem zvýšení cen. Současná cena za pronájem 1 m² je 52 Kč a nová navrhovaná cena je 120 Kč za 1 m². Stávající cena pronájmu bytů činí 0,54 mil. Kč za rok. Po dosažení navrhované ceny by se zvýšilo nájemné a zisk by byl ve výši 1,24 mil. Kč.

V příloze 12 je zpracován návrh na opatření na snížení nákladů za sběr a svoz komunálních a tříděných odpadů. Město Dobřany v roce 2022 vyvezlo 1 298,44 tun komunálního odpadu, což dělá 200 kg/rok komunálního odpadu na jednoho obyvatele. Celkové roční náklady činily 7,34 mil. Kč. Poplatky vybrané od obyvatel města ve výši 700 Kč/obyvatele, bylo celkem vybráno 4,45 mil. Kč a zbylou částku 2,88 mil. Kč dotovalo město. Můj návrh je ke zvýšení poplatku za jednoho obyvatele ve výši 1 000 Kč. Po zvýšení poplatku by obyvatelé města platili celkem za rok 6,36 mil. Kč a město by dotovalo pouze částku 0,98 mil. Kč.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení hospodaření města Dobřany ve sledovaném období 2018-2022 za pomoci finanční analýzy a analýzy rozpočtu. V první části práce jsou popsány teoretické pojmy související s finanční analýzou, jako jsou její ukazatele či zdroje dat, také je zde popsán ukazatel SIMU. Dále je zde popsána obec, její orgány nebo rozpočet a nachází se zde i popis jednotlivých příjmů a výdajů. Druhá část práce je rozdělena na charakteristiku města Dobřany, kde je blíže popsáno město, jeho demografická struktura, historie a majetek. Následující část se zabývá již vybranými ukazateli finanční analýzy, které jsou zde stručně popsány a porovnány s doporučenými hodnotami uvedenými v teoretické části. K finanční analýze sloužily jako podkladové materiály rozvahy a výkazy zisků a ztrát města za sledované období. V poslední části jsou vyhodnoceny jednotlivé části rozpočtu města s komentáři k vybraným položkám. Analýza rozpočtu byla také vytvořena za pomoci podkladů od města Dobřany. Posledním cílem práce bylo navrhnout doporučení, která mají městu pomoci stabilizovat a rozvíjet jeho hospodaření.

Město Dobřany se nachází v Plzeňském kraji ve vzdálenosti 15 km od krajského města Plzně. Město se rozkládá na území o velikosti 3 521 ha a do katastru města se řadí sousední obce Vodní Újezd a Šlovice. Dle demografické struktury počet obyvatel ve městě během sledovaného období kolísal, ale měl růstovou tendenci. V roce 2018 mělo město 6 154 obyvatel a v posledním roce sledování, 2022, již 6 360 obyvatel, tedy došlo během pěti let k přírůstku 206 obyvatel. Největší přírůstek obyvatel byl z roku 2021 na 2022, kdy přibilo 232 obyvatel. V roce 2022 bylo ve městě dostavěno 46 rodinných domů a bytů, což je důsledek přistěhování nových obyvatel, kteří si tyto nemovitosti pořídili. Největší zastoupení v demografické struktuře má věková skupina v rozmezí 15-64 let, jež pokrývá necelých 65 % obyvatel města Dobřany a každým rokem se tato skupina zvětšuje. V roce 2022 přibýlo v této věkové skupině 124 obyvatel. Naopak nejméně zastoupená skupina obyvatel je ve věku 0-14 let, přičemž tato skupina tvoří přibližně 17 % z celkového počtu obyvatel. Jako poslední skupinou obyvatelstva jsou osoby ve věku 65 a více let, které tvoří 18 % z celkového počtu obyvatel města. Z těchto údajů vyplývá, že do města se stěhují mladé rodiny bez dětí i s dětmi. Město Dobřany si vybralo z důvodů jako jsou malá dojezdová vzdálenost do města Plzně za prací, že se ve městě nachází mateřská, základní i umělecká škola, kam mohou děti chodit, a pokud jsou již ve starším věku, jsou z města spoje do Plzně, ve které se nacházejí další stupně škol. Město počítá s přibýváním dětí ve

školním věku a se stále zvyšujícím se zájmem o školní družiny, proto se rozhodlo vybudovat budovu pro školní družinu nedaleko školní jídelny. Tento projekt město začalo realizovat v červnu 2023 a financován je z vlastních zdrojů ve výši 15 mil. Kč, z dotací z Evropského fondu pro regionální rozvoj – 15 mil. Kč a ze Státního rozpočtu je čerpáno 5 mil. Kč.

Finanční analýza města Dobřany byla vyhotovena za pomoci vybraných poměrových ukazatelů. Prvním ukazatelem je autarkie, u níž se zjišťovaly její dva druhy. Prvním byla autarkie na bázi výnosů a nákladů, která udává míru soběstačnosti obce z hlediska pokrytí nákladů výnosy a dle autorky Kraftové (2002) je doporučená hodnota tohoto ukazatele 100 %. V případě tohoto ukazatele vychází výsledky za celé sledované období pod doporučenou hodnotou, z čehož vyplývá, že město Dobřany nepokryje svými náklady všechny výnosy. Nejvíce se doporučené hodnotě přiblížilo v roce 2022 – 90,83 %. Druhým vypočteným ukazatelem je autarkie na bázi příjmů a výdajů, jež také podle autorky Kraftové (2002) mají dosahovat hodnoty 100 %. V případě tohoto ukazatele se v období 2019-2022 podařila přesáhnout doporučená hodnota a výsledné hodnoty ukazatele se pohybovaly v rozmezí 99,79 – 129,14 %. Jedinou výjimkou byl rok 2018, kdy hodnota dosahovala pouze 99,79 %. Tento nižší výsledek má za následek rozdíl mezi výší příjmů a výdajů, kdy jsou výdaje vyšší o 0,5 miliónu.

Druhým ukazatelem finanční analýzy je rentabilita, kde byly vypočteny dva druhy rentabilit, a to rentabilita vlastního kapitálu a rentabilita nákladů, kdy oba tyto ukazatelé byly následně porovnány s průměrnou mírou inflace. Ukazatel rentability vlastních nákladů se pohyboval v rozmezí 1,94 – 5,75 %, což nesplňovalo doporučenou minimální hodnotu 8 %, kterou uvádí autorka Růčková (2021). Při porovnání s průměrnou mírou inflace se zjistí, že jediný rok, kdy hodnoty nejsou vyšší než inflace, je rok 2022. U ukazatele rentability nákladů se hodnoty pohybují v rozmezí 19,62-69,30 % a za celé sledované období se tyto hodnoty nacházejí nad hodnotou inflace.

Dalšími vypočtenými ukazateli finanční analýzy jsou tři stupně likvidity (okamžitá, pohotová a běžná likvidita). Okamžitá likvidita se pohybovala v rozmezí 0,95 – 3,53 a doporučené rozmezí dle autorky Růčkové (2021) je 0,6 – 1,1. Do tohoto rozmezí spadá výsledek pouze z roku 2018, v dalších letech byly hodnoty vyšší. Pohotová a běžná likvidita se až na rok 2018, ve kterém jediné se nacházely, ale v minimální výši, shodují ve výsledcích. Dle autorky Růčkové (2021) by se pohotová likvidita měla pohybovat v rozmezí 1:1 nebo 1,5:1 a běžná likvidita mezi 1,5-2,5. V letech 2019-2022 byly ve všech třech stupních likvidit hodnoty vyšší než doporučené, ale ne kritické, z čehož plyne, že město je

vysoce likvidní. Pro obce je typické, že drží likvidní položky jako jsou například veřejné statky a je schopné splácet krátkodobé závazky.

Dalšími zástupci finanční analýzy jsou ukazatelé majtkové struktury, a to ukazatel krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem a ukazatel krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji. U ukazatele krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem je dle autorky Knápkové (2017) doporučená hodnota okolo 1, což znamená, že podnik je schopný pokrýt vlastním kapitálem svůj dlouhodobý majetek. V případě města Dobřany vychází každá ze sledovaných let hodnota vyšší než doporučená, z čehož plyne, že město je schopno pokrýt dlouhodobý majetek, a i z malé části dokáže pokrýt krátkodobý majetek vlastním kapitálem. Ukazatel krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji se pohybuje taktéž nad hodnotou 1, což jak autorka Knápková (2017) uvádí, město vede neutrální strategii.

Ukazatelé zadluženosti a financování se využívají k určení výše samofinancování a zadluženosti města. Prvním vypočteným ukazatelem je celková zadluženost, která se v případě města Dobřany pohybovala pod doporučenými hodnotami od autorky Knápkové (2017), jež uvádí, že se hodnoty mají pohybovat mezi 30-60 %. V případě města Dobřany se hodnoty pohybovaly mezi 2,39-5,03 %. Hodnoty nedosahují doporučených hodnot, ale to neznamena, že město špatně hospodaří, naopak z toho plyne, že město využívá především vlastní zdroje financování a nezadlužuje se. V případě ukazatele míry finanční nezávislosti se dle autorky Kraftové (2002) mají doporučené hodnoty pohybovat v rozmezí 30-50 %. V případě města Dobřany se hodnoty nacházejí nad doporučenými a pohybuji se mezi 94,97 – 97,22 %. Z těchto dvou ukazatelů lze vyvodit, že město je stabilní, má nízkou zadluženost a z přibližně 95 % využívá převážně svůj vlastní zdroje k financování.

Posledními zástupci finanční analýzy jsou ukazatelé aktivity, které se považují za doplňující ukazatele při hodnocení municipálních jednotek. Prvním ukazatelem je obrat kapitálu, který má být dle autorky Kraftové (2002) maximalizační a udává, kolikrát se vložený kapitál vrátí za rok zpět do města. Zjištěné hodnoty u tohoto ukazatele se pohybují v rozmezí 0,12-0,15 x, z čehož plyne, že vložený kapitál se vrátí například v roce 2022 pouze 0,15x. Dalším ukazatelem je doba splatnosti krátkodobých pohledávek, která se udává ve dnech a dle autorky Kraftové (2002) má být minimalizační a ukazuje, za jakou dobu dostane město splacené pohledávky od odběratelů. Nejvyšší hodnoty dosahovalo město v roce 2018, kdy doba splatnosti činila necelých 88 dní, a naopak nejnižší v roce 2021, kdy byla doba splatnosti pouze 23 dní. U posledního ukazatele doby splatnosti krátkodobých závazků, který se taktéž udává ve dnech, má být dle autora Váchala (2013) co nejdelší a udává dobu po

kteřou jsou závazky neuhrazeny. Nejdělsí dobu spláćení závazků mělo město v roce 2018 a hodnota se rovnala necelým 118 dnům, ale v následujících letech se hodnota snížila do rozmezí 49-58 dní. Při srovnání doby splatnosti krátkodobých pohledávek a závazků, vyplyne z toho to, že během období 2018-2021 splácelo město své krátkodobé závazky po delší dobu než krátkodobé pohledávky, ale v posledním sledovaném roce 2022 tomu bylo naopak.

Rozpočet města Dobřany se skládá z běžného a kapitálové rozpočtu a k vyhodnocení jednotlivých částí rozpočtu byly využity podklady poskytnuté od města Dobřany.

Běžný rozpočet se skládá z běžných příjmů a výdajů. Běžné příjmy se dále dělí na daňové, nedaňové a přijaté transfery. U běžných příjmů tvoří největší složku příjmy daňové, které nemůže město nijak ovlivnit, jelikož jsou dány zákonem. Daňové příjmy se během sledovaného období pohybovaly v rozmezí 132,46 – 176,9 mil. Kč a tvořily průměrně 67 % z běžných příjmů. Na druhém místě se nacházejí nedaňové příjmy, které byly zastoupeny průměrně 25 % a pohybovaly se v rozmezí 48,45 – 60,61 mil. Kč. Posledním zástupcem běžných příjmů jsou přijaté transfery, jež činí průměrně 7 %.

Daňové příjmy jsou tvořeny více než ze 2/3 příjmy ze sdílených daní, které jsou dány zákonem, další zdroje jsou místní poplatky, poplatky ze skládky a správní poplatky. Největší položkou je daň z přidané hodnoty, která mezi roky 2018–2022 vzrostla z hodnoty 42,84 mil. Kč na 60,85 mil. Kč. Důvod vzrůstu této položky má na svědomí růst obyvatel města, jelikož je tato daň rozdělována mezi obce podle počtu obyvatel. Další velkou položkou jsou poplatky za uložení odpadů, které město získává převážně od skládky Vysoká, která se nachází za městem. Tato položka se pohybovala v rozmezí 20,22 – 44,42 mil. Kč. Dalšími velkými položkami jsou daně z příjmů právnických a fyzických osob, jež město nemůže ovlivnit, neboť u právnických osob tuto hodnotu může ovlivnit pouze daná firma a u fyzických osob záleží na ročních příjmech zaměstnaných obyvatel. Po sečtení obou těchto položek se v průměru každý rok pohybujeme okolo částky 50 mil. Kč

Nedaňové příjmy jsou v pořadí na druhém místě v běžných příjmech a jako jejich největší položky jsou bytové a nebytové hospodářství. Největší příjmy má město z bytového hospodářství, kde během sledovaného období se hodnoty pohybovaly mezi 15,54 – 17,00 mil. Kč. Tato položka je největší z důvodu stěhování nových obyvatel do měst a s tím spojeným pronájmem bytů. Nebytové hospodářství se pohybovalo v rozmezí 3,63 – 13,28 mil. Kč. V roce 2022 byla hodnota ve výši 13,28 mil. Kč a oproti roku 2021 se zvýšila o 8,91 mil. Kč tato situace byla důsledkem navýšení příjmů kvůli odkladům

v souvislosti s epidemickou situací ve světě v předchozích letech a následné zvýšení v důsledku inflace.

Poslední položkou běžných příjmů jsou neinvestiční transfery, jinak řečeno dotace, které z běžných příjmů tvoří nejmenší část. U těchto položek se nedá s přesností říct, jak velké budou do budoucna, jelikož se objem prostředků v této kategorii mění. Největší položkou z neinvestičních transferů jsou transfery ze státního rozpočtu, které se pohybovaly v rozmezí 8,65 – 13,50 mil. Kč. Nejmenší hodnotu dosahovaly v roce 2022 (8,65 mil. Kč), jelikož v roce 2021 byla velice vysoká investiční aktivita, město se snažilo v následujícím roce více čerpat z vlastních zdrojů financí. Město dostávalo každý rok dotace na volby a v roce 2022 se konaly volby do Senátu České republiky, zastupitelstev měst a obcí a volba prezidenta republiky a v tento rok dostalo město dotace v celkové hodnotě 322 000 Kč.

Jelikož město má veliký počet položek zastoupených v běžných výdajích, byly tyto výdaje rozděleny do sedmi skupin podle oblastí, kterých se zabývají. Skupiny seřazené podle největší částky v roce 2022: Místní správa, Veřejné prostranství, Sociální oblast, krizová a požární oblast, Školství, sportovní a volnočasové aktivita, zájmová činnost dětí, Kultura a zájmová oblast, Odpadové hospodářství v Pozemní komunikace a dopravní obslužnost. Běžné výdaje celkem se pohybovaly v rozmezí 112,05 – 152,36 mil. Kč. Největší podíl běžných výdajů má skupina místní správa, kde největší položkou je činnost místní správy, kam se řídí hlavně platy úředníků. Celkem výdaje skupiny místní správa se pohybovaly v rozmezí 33,61 – 53,03 mil. Kč. Na druhém místě se nachází skupina veřejné prostranství, kde se celková hodnota pohybovala v rozmezí 26,24 – 43,08 mil. Kč. Největší položky se zabývaly městské lesy a veřejná zeleň, které dohromady v roce 2022 činili hodnotu 25,31 mil. Kč. Na dalším místě se nachází skupina zabývající se sociální oblastí, kde největší položky jsou bytové a nebytové hospodářství, které společně tvoří přes 60 % výdajů v této skupině. Nejmenší skupinou běžných výdajů je skupina, pod kterou spadají silnice, dopravní obslužnost či provoz veřejné dopravy. Celková hodnota této položky byla za sledované období v rozmezí 2,29 – 7,81 mil. Kč.

Saldo běžného rozpočtu se skládá z běžných příjmů a běžných výdajů, které se od sebe odečtou. Dále se ještě zjišťuje podíl salda na běžných příjmech. V případě města Dobrušky saldo běžného rozpočtu vycházelo každý rok kladné. Pohybovalo v rozmezí 68,88 – 96,01 mil. Kč, kdy nejvyšší bylo v roce 2022. Tento rok byly nejvyšší příjmy i výdaje za celé období, kdy příjmy byly 248,38 mil. Kč a výdaje – 152,36 mil. Kč. Podíl salda na běžných příjmech je průměrně 37 %.

Kapitálový rozpočet se skládá z kapitálových příjmů, výdajů a transferů. Kapitálové příjmy jsou takové příjmy, které se nutně nemusí opakovat každý rok a nedosahují takových hodnot jako běžné příjmy. Pohybovaly se v rozmezí 3,11 – 24,54 mil. Kč. Největší položkou a zároveň jediná položka opakující se každý rok, je položka komunální služby a územní rozvoj, která se pohybovala v rozmezí 3,11 – 23,18 mil. Kč. Největší část této položky zabírají příjmy z prodeje a pronájmu pozemků. Ostatní položky se vyskytovaly pouze jednou nebo dvakrát za sledované období.

Druhou skupinou příjmů v kapitálovém rozpočtu jsou kapitálové (investiční) transfery, které se podobně jako běžné (neinvestiční) transfery nemusí vyskytovat každý rok. Celková hodnota se pohybovala mezi 5,78 – 25,92 mil. Kč. Největší hodnota se nacházela v roce 2018 (25,92 mil. Kč) a bylo to z toho důvodu, že tento rok dostalo město dotaci ze státního rozpočtu ve výši 20 mil. Kč na přestavbu sportovního areálu pod nádražím. V tomto areálu se nachází běžecký okruh, menší hřiště na míčové sporty a zastřešené hřiště na hokejbal. Sportovní areál je volně přístupný pro veřejnost, využívá ho základní škola pro hodiny tělesné výchovy a na hokejbalovém hřišti trénuje místní tým TJ Snack Dobřany.

Kapitálové výdaje se pohybují v rozmezí 71,33 – 108,20 mil. Kč. a obsahují mnoho položek. Největší položkou je odborné sociální poradenství, které se ale poprvé vyskytlo až v roce 2021 s hodnotou 0,21 mil. Kč a v následujícím roce již s hodnotou 20,44 mil. Kč. Takto velký skok mezi hodnotami zapříčinil projekt „Centrum pro poskytování sociálních služeb Dobřany“, který má pomoci se zlepšením sociální integrace sociálně znevýhodněným skupinám obyvatel. V rámci tohoto projektu byly rekonstruovány a upravovány památkově chráněné budovy v centru města. Dalšími velkými položkami jsou kapitálové výdaje na silnice, bytové hospodářství či základní škola.

Kapitálové saldo se ve všech sledovaných letech pohybovalo v záporných hodnotách neboli město mělo schodkový kapitálový rozpočet. Nejlépe si město vedlo v roce 2019, kdy byla výše schodku -29,43 mil. Kč, a naopak nejhůře v roce 2018, kdy schodek činil – 79,18 mil. Kč.

Saldo celkového rozpočtu mělo město Dobřany kladné v období let 2019-2022. Nejlépe si vedlo v roce 2019, kdy si město ušetřilo 58,38 mil. Kč. Rok 2018 byl jediný, kdy město mělo záporné saldo, které bylo ve výši -0,50 mil. Kč. V procentuálním zobrazení mělo město nejvyšší podíl salda na celkových příjmech v roce 2019 – 22,56 %. Kromě roku 2018 bylo město schopné pokrýt svými příjmy všechny své výdaje.

Město Dobřany má do budoucna mnoho plánů pro svůj rozvoj. Některé z nich jsou například posílení vodních zdrojů města, realizace protipovodňových opatření v obci Šlovice, modernizace kontejnerových stání s důrazem na jejich funkčnost a pro lepší zapadnutí do prostředí, obnova a následné využití a historických budov ve městě, navýšení počtu parkovacích míst v místních sídlištích, pokračovat ve výstavbě cyklostezky Plzeň – Dobřany – Stod – Holýšov, dokončit ve městě kamerový systém, který je spolufinancován v rámci dotačního titulu „Podpora obcí plzeňského kraje při zjišťování bezpečnosti“ a pro podporu informovanosti a bezpečnosti obyvatel získalo město v rámci Motivačního programu od společnosti ELEKTROWIN a. s. necelých 100 tis. Kč za období 2021-2022. Dále město chce modernizovat vybavení a učebny ZŠ, přistavět novou budovu pro ZUŠ, která by sloužila k rozvoji literárně-dramatického oboru nebo také nalezení vhodných prostor k vybudování kulturního domu se sálem, který ve městě chybí.

Na základě provedené analýzy rozpočtu města Dobřany byla navržena doporučení ke stabilizaci hospodaření města. Prvním doporučením bylo navýšení ceny za pronájem městských bytů ze stávající cena 52 Kč/1 m² na cena 120 Kč/1 m². Po zavedení tohoto návrhu na zvýšení nájemného by město zvýšilo svůj zisk o 0,7 mil. Kč Dalším návrhem je zvýšení poplatku za sběr, svoz a likvidaci komunálního odpadu. Stávající cena na obyvatele je 700 Kč/rok a po navýšení by byla 1 000 Kč/rok. Tímto krokem by město ušetřilo 1,91 mil. Kč.

Celkové hospodaření města Dobřany hodnotím kladně, během sledovaného období se zvyšovaly příjmy a rostlo saldo rozpočtu. Městu se povedlo dostat z deficitního salda v roce 2018 k přebytkovému, které drží od roku 2019 doposud. Je zřejmé, že vedení města zvládá srozumitelně a pečlivě sestavovat rozpočet. Město dokáže ušetřit příjmy, které v následujících letech slouží k realizaci investičních cílů města, kterých má hodně. Kladně lze hodnotit i práce starosty města pana Sobotky, který úspěšně žádá o dotace, které tvoří vysoký podíl při investičních projektech. Městu bych doporučila pokračovat v obdobném směru hospodaření i nadále a za pomoci investičních projektů dále zpříjemňovat obyvatelům život ve městě.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

ČERNOHORSKÝ, Jan, 2020. *Finance od teorie k realitě*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-2215-8.

FARVACQUE-VITKOVIC, Catherine a KOPANYI, Mihaly, 2014. *Municipal Finances: A Handbook for Local Governments*. World Bank Publications. ISBN 978-0-8213-9830-2.

HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír, 2021. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: Václav Klemm. ISBN 978-80-87713-21-1.

HYRŠLOVÁ, Jaroslava a HOLEČKOVÁ, Lenka, 2018. *Ekonomika podniku*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 978-80-87839-90-4.

JANIŠOVÁ, Dana a KŘIVÁNEK, Mirko, 2013. *Velká kniha o řízení firmy: praktické postupy pro úspěšný rozvoj*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-249-1337-0.

KINŠT, Jan, 1998. *Rozpočtová skladba pro rozpočtové organizace, obce a okresní úřady od 1.1.1998*. Praha: Pragoeduca. ISBN 80-858-5656-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra; REMEŠ, Daniel a ŠTEKER, Karel, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0563-2.

KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. C.H. Beck pro praxi. V Praze: C.H. Beck. ISBN 80-717-9778-2.

MAAYTOVÁ, Alena; OCHRANA, František a PAVEL, Jan, 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Expert (Grada). Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5561-8.

MAAYTOVÁ, Alena; PAVEL, Jan; OCHRANA, František; SEDMIHRADSKÁ, Lucie a TEPPEROVÁ, Jana, 2021. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5561-8.

MARKOVÁ, Hana, 2000. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: ORAC. ISBN 80-86199-23-1.

OTRUSINOVÁ, Milana a KUBÍČKOVÁ, Dana, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a SEDLÁČKOVÁ, Olga, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-2789-9.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5608-0.

RŮČKOVÁ, Petra, 2021. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3124-2.

SCHOLLEOVÁ, Hana, 2012. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-802-4740-041.

VÁCHAL, Jan; VOCHOZKA, Marek a , kolektiv, 2013. *Podnikové řízení*. Finanční řízení. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4642-5.

VOCHOZKA, Marek, 2011. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3647-1.

7.2 Internetové zdroje

Inflace – druhy, definice, tabulky. Český statistický úřad [online]. 2023 [cit. 2023-11-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace

IRating informace o obcích, [online]. Czech Credit Bureau, a. s. 2022 [cit. 2023-09-25]. Dostupné z: <https://www.informaceobcich.cz/o-nas/>.

KAMENÍČKOVÁ, Věra, 2021. IRating: Informace o obcích. Online. (*Moderní obec, květen 2021*). Dostupné z: <https://www.informaceobcich.cz/rating-obci/>. [cit. 2023-05-16].

MĚSTO DOBŘANY, 2023. Historie města. [online]. [cit. 2024-09-20]. Dostupné z: <https://www.dobransy.cz/mesto-dobransy/o-meste/historie-mesta/>.

MĚSTO DOBŘANY, 2023. Charakteristika města. [cit. 2023-09-20]. Dostupné z: <https://www.dobransy.cz/mesto-dobransy/o-meste/zakladni-charakteristika-mesta/>.

MĚSTO DOBŘANY, 2023. Městské symboly. [cit. 2023-09-20]. Dostupné z: <https://www.dobransy.cz/mesto-dobransy/o-meste/mestske-symboly/>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. 2018. Monitoring hospodaření územních samosprávných celků. [online]. 15.11.2022. [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>

Prognóza ČNB – zima 2024. Česká národní banky [online]. 2024 [cit. 2024-02-08]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/prognoza/>

REALITYMIX, 2024. Průměrná cena pronájmu – měsíc/byt 60 m². *Realitymix.cz* [online]. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://realitymix.cz/statistika-nemovitosti/byty-pronajem-prumerna-cena-pronajmu-mesic-byt-60m2.html>.

Věkové složení obyvatel. Český statistický úřad. [online]. 2023 [cit. 2023-09-25]. Dostupné z : https://www.czso.cz/csu/xp/mesta_a_obce

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1: Podíl salda běžného rozpočtu na běžných příjmech města Dobřany (v %)	28
Obrázek 2: Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města Dobřany (v %).....	28
Obrázek 3: Znak a pečeť města Dobřany	35

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Ukazatele použité k analýze rozpočtu	14
Tabulka 2: Použité poměrové ukazatele finanční analýzy	14
Tabulka 3: KAMF – stupnice hodnocení ukazatelů.....	25
Tabulka 4: KAMF* - stupnice hodnocení ukazatelů	25
Tabulka 5: Rozdělení příjmů a výdajů.....	31
Tabulka 6: Vývoj obyvatelstva rozdělen podle věkových skupin v letech 2018-2022	38
Tabulka 7: Vývoj obyvatelstva rozdělen podle věkových skupin v letech 2018-2022 (v %)	39
Tabulka 8: Vývoj obyvatelstva rozdělen podle pohlaví v letech 2018-2022.....	39
Tabulka 9: Zdrojová data pro ukazatele autarkie města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč).....	41
Tabulka 10: Ukazatelé autarkie města Dobřany v letech 2018-2022 (v %)	41
Tabulka 11: Zdrojová data pro ukazatele rentability města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)	42
Tabulka 12: Ukazatelé rentability města Dobřany v letech 2018-2022 (v %).....	42
Tabulka 13: Meziroční míra inflace v letech 2018-2022 s prognózou na roky 2024 a 2025 (v %).....	43
Tabulka 14: Zdrojová data ukazatele likvidit města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč).....	43
Tabulka 15: Ukazatelé likvidit města Dobřany v letech 2018-2022.....	44
Tabulka 16: Zdrojová data ukazatelů majetkové struktury města Dobřany v letech 2018- 2022 (v mil. Kč).....	44
Tabulka 17: Ukazatelé majetkové struktury města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)	45

Tabulka 18: Zdrojová data ukazatelů zadluženosti a financování města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)	45
Tabulka 19: Ukazatel zadluženosti a financování města Dobřany v letech 2018-2022 (v %)	46
Tabulka 20: Zdrojová data ukazatelů aktivity města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)	46
Tabulka 21: Ukazatelé aktivity města Dobřany v letech 2018-2022.....	47
Tabulka 22: Běžné příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (mil. Kč).....	48
Tabulka 23: Daňové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (mil. Kč)	51
Tabulka 24: Vybrané nedaňové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (mil. Kč).....	52
Tabulka 25: Běžné transfery města Dobřany v letech 2018-2022 (mil. Kč)	53
Tabulka 26: Běžné výdaje skupiny a) (2018-2022, v mil. Kč).....	54
Tabulka 27: Běžné výdaje skupiny b) (2018-2022, v mil. Kč).....	55
Tabulka 28: Běžné výdaje skupiny c) (2018-2022, v mil. Kč).....	56
Tabulka 29: Běžné výdaje skupiny d) (2018-2022, v mil. Kč).....	57
Tabulka 30: Běžné výdaje skupiny e) (2018-2022, v mil. Kč).....	57
Tabulka 31: Běžné výdaje skupiny f) (2018-2022, v mil. Kč)	58
Tabulka 32: Běžné výdaje skupiny g) (2018-2022, v mil. Kč).....	59
Tabulka 33: Saldo běžného rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč).....	60
Tabulka 34: Kapitálové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)	61
Tabulka 35: Kapitálové transfery města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč).....	62
Tabulka 36: Vybrané kapitálové výdaje města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč) ..	63
Tabulka 37: Saldo kapitálového rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)	63
Tabulka 38: Celkové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)	64
Tabulka 39: Celkové výdaje města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)	65
Tabulka 40: Saldo celkového rozpočtu města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)....	66
Tabulka 41: Výše zjištěných hodnot vybraných ukazatelů finanční analýzy	69

8.3 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel ve městě Dobřany v letech 2018-2022	37
Graf 2: Struktura běžných příjmů města Dobřany v letech 2018-2022 (v %).....	49
Graf 3: Podíl salda na běžných příjmech města Dobřany v letech 2018-2022(v %).....	60

Graf 4: Zastoupení jednotlivých příjmů v celkových příjmech města Dobřany v letech 2018-2022 (v %)	64
Graf 5: Zastoupení jednotlivých výdajů v celkových výdajích města Dobřany v letech 2018-2022 (v %)	66
Graf 6: Podíl salda na celkových příjmech městě Dobřany v letech 2018-2022 (v %)	67

8.4 Seznam vzorců

- 1: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů
- 2: Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů
- 3: Míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech
- 4: Rentabilita vlastního kapitálu
- 5: Rentabilita vloženého kapitálu
- 6: Rentabilita nákladů
- 7: Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu
- 8: Okamžitá likvidita
- 9: Pohotové likvidita
- 10: Běžná likvidita
- 11: Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem
- 12: Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji
- 13: Celková zadluženost
- 14: Míra zadluženosti
- 15: Míra finanční nezávislosti
- 16: Obrat kapitálu
- 17: Doba obratu pohledávek
- 18: Doba splatnosti krátkodobých závazků
- 19: Model BAMF

Přílohy

Příloha 1: Rozvaha (aktiva) města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 2: Rozvaha (pasiva) města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 3: Výkaz zisků a ztráty (náklady) města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 4: Výkaz zisků a ztráty (výnosy) města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 5: Daňové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 6: Nedaňové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 7: Přijaté transfery města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 8: Kapitálové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 9: Běžné výdaje města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 10: Kapitálové výdaje města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Příloha 11: Analýza příjmů za pronájem bytů

Příloha 12: Návrh na opatření na snížení nákladů za sběr a svoz komunálních a tříděných odpadů

Příloha 1: Rozvaha (aktiva) města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název položky		2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem		1 618,37	1 650,67	1 705,87	1 738,35	1 864,13
A.	Stálá aktiva	1 510,99	1 531,64	1 590,92	1 618,95	1 674,95
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	2,26	1,86	1,89	2,13	2,11
	Software	0,27	0,19	0,23	0,15	0,09
	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	1,99	1,67	1,65	1,80	1,65
	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	-	-	-	0,18	0,37
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	1 505,93	1 527,11	1 586,66	1 614,32	1 668,98
	Pozemky	365,69	374,72	386,12	399,49	400,70
	Kulturní předměty	6,60	6,60	6,60	6,60	6,60
	Stavby	997,54	1 027,68	1 055,68	1 094,10	1 111,33
	Samostatné hmotné movité věci a soubory hm. m. věci	77,68	73,43	83,80	86,97	82,77
	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	-	-	-	0,09	0,09
	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	44,13	44,67	51,94	24,54	64,96
	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	-	-	2,52	2,52	2,52
	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	14,29	-	-	-	-
III.	Dlouhodobý finanční majetek	1,03	1,03	1,03	1,03	1,03
	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
IV.	Dlouhodobé pohledávky	1,78	1,65	1,35	1,48	2,83
	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	0,25	-	-	-	0,99
	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	-	-	0,11	0,02	0,02
	Ostatní dlouhodobé pohledávky	1,53	1,65	1,24	1,46	1,82
B.	Oběžná aktiva	107,38	119,03	114,95	119,40	189,19
I.	Zásoby	0,02	-	-	-	-
	Materiál na skladě	0,02	-	-	-	-
II.	Krátkodobé pohledávky	47,12	17,28	17,00	14,98	46,19
	Odběratelé	10,06	10,79	11,91	11,07	18,03
	Krátkodobé poskytnuté zálohy	0,89	1,38	1,56	1,44	2,83
	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	0,27	0,26	0,38	0,37	0,41
	Pohledávky za zaměstnanci	0,00	0,00	0,01	-	-
	Pohledávky za vybranými úředními vládními institucemi	-	-	-	-	0,50
	Krátkodobé zprostředkování transferů	2,44	-	-	-	-
	Dohadné účty aktivní	33,45	4,86	3,01	2,09	24,42
	Ostatní krátkodobé pohledávky	-	-	0,05	-	-
III.	Krátkodobý finanční majetek	60,24	101,75	97,94	104,42	143,00
	Termínované vklady krátkodobé	-	25,00	-	5,00	75,18
	Jiné běžné účty	5,24	5,52	6,11	7,94	9,66
	Základní běžný účet územních samosprávných celků	51,43	67,46	88,05	88,41	55,86
	Běžné účty fondů územních samosprávných celků	3,55	3,44	3,75	3,00	2,21
	Ceniny	0,02	0,33	0,02	0,00	0,01
	Pokladna	-	-	-	0,06	0,07

Příloha 2: Rozvaha (pasiva) města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil Kč)

Název položky		2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem		1 618,37	1 650,67	1 705,87	1 738,35	1 864,13
C.	Vlastní kapitál	1 537,03	1 599,61	1 665,16	1 693,05	1 812,35
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	1 087,83	1 086,14	1 093,09	1 088,67	1 104,18
	Jmění účetní jednotky	1 082,13	1 094,38	1 096,42	1 099,92	1 094,63
	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	253,55	253,24	258,14	250,23	271,02
	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	- 269,46	- 269,46	- 269,46	- 269,46	- 269,46
	Jiné oceňovací rozdíly	13,63	-	-	-	-
	Opravy předcházejících účetních období	7,98	7,98	7,98	7,98	7,98
II.	Fondy účetní jednotky	4,67	4,60	4,99	4,46	4,04
	Ostatní fondy	4,67	4,60	4,99	4,46	4,04
III.	Výsledek hospodaření	444,53	508,87	567,08	599,92	704,14
	Výsledek hospodaření běžného účetního období	46,66	64,34	58,21	32,84	104,22
	Výsledek hospodaření předcházejících účetn.období	397,87	444,53	508,87	567,08	599,92
D.	Cizí zdroje	81,34	51,06	40,71	45,30	51,78
II.	Dlouhodobé závazky	17,91	14,42	12,21	12,44	11,31
	Dlouhodobé úvěry	9,90	7,39	5,87	4,51	3,11
	Dlouhodobé přijaté zálohy	2,78	1,51	0,24	-	-
	Ostatní dlouhodobé závazky	5,23	5,51	6,10	7,93	8,20
III.	Krátkodobé závazky	63,42	36,64	28,50	32,86	40,47
	Dodavatelé	10,58	2,85	1,78	2,82	6,74
	Krátkodobé přijaté zálohy	10,51	11,15	11,00	15,57	12,35
	Zaměstnanci	1,26	1,34	1,73	1,92	1,94
	Sociální zabezpečení	0,48	0,52	0,66	0,68	0,65
	Zdravotní zabezpečení	0,22	0,23	0,30	0,31	0,31
	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžní plnění	0,18	0,20	0,31	0,20	0,18
	Daň z přidané hodnoty	0,18	0,75	-	0,64	1,03
	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	20,51	3,00	1,15	2,25	3,78
	Krátkodobé zprostředkování transferů	-	-	0,01	-	-
	Výdaje příštích období	0,01	-	0,19	0,16	-
	Výnosy příštích období	19,07	15,84	10,59	7,62	11,38
	Dohadné účty pasivní	0,37	0,72	0,63	0,67	0,62
	Ostatní krátkodobé závazky	0,04	0,05	0,13	0,04	1,49

Příloha 3: Výkaz zisků a ztráty (náklady) města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název položky		2018	2019	2020	2021	2022
A.	Náklady celkem	147,15	166,22	149,75	197,47	166,29
I.	Náklady z činnosti	116,62	136,84	120,90	167,77	136,01
	Spotřeba materiálu	4,09	4,80	4,95	5,23	5,75
	Spotřeba energie	2,85	3,53	2,92	2,98	3,30
	Opravy a udržování	18,00	12,04	15,89	17,38	15,12
	Cestovné	0,02	0,03	0,00	0,01	0,02
	Náklady na prezentaci	0,39	0,21	0,16	0,09	0,21
	Ostatní služby	24,28	24,77	23,37	26,71	32,96
	Mzdové náklady	24,33	25,44	28,37	29,86	31,19
	Zákonné sociální pojištění	7,76	8,15	8,99	9,48	9,72
	Zákonné sociální náklady	0,25	0,24	0,37	0,52	0,52
	Jiné sociální náklady	0,54	0,50	0,42	0,31	0,30
	Daň silniční	0,01	0,01	0,01	0,02	-
	Daň z nemovitostí	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné daně a poplatky	0,04	0,03	0,04	0,05	0,02
	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,01	0,01	-	0,00	0,00
	Jiné pokuty a penále	0,01	0,10	0,00	-	0,43
	Dary a jiná bezúplatná předání	0,34	0,21	0,22	0,36	0,35
	Manka a škody	-	3,98	-	2,27	-
	Odpisy dlouhodobého majetku	29,12	29,52	31,40	63,85	33,57
	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	0,12	4,95	-	4,28	-
	Prodané pozemky	2,24	15,44	0,12	2,09	0,42
	Tvorba a zaúčtování opravných položek	- 3,40	- 0,45	0,50	- 0,46	- 0,43
	Náklady z vyřazených pohledávek	3,85	0,02	0,05	0,15	0,04
	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	1,02	2,42	1,98	1,63	1,25
	Ostatní náklady z činnosti	0,76	0,88	1,12	0,96	1,25
II.	Finanční náklady	0,31	0,23	0,17	0,13	0,10
	Úroky	0,31	0,23	0,17	0,13	0,10
	Kurzové ztráty	-	-	0,00	0,00	0,00
III.	Náklady na transfery	20,29	23,78	23,26	23,66	19,17
	Náklady vybraných míst. vl. institucí na transfery	20,29	23,78	23,26	23,66	19,17
V.	Daň z příjmů	9,93	5,37	5,42	5,91	11,02
	Daň z příjmů	9,93	5,37	5,42	5,91	11,02

Příloha 4: Výkaz zisků a ztráty (výnosy) města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název položky		2018	2019	2020	2021	2022
B.	Výnosy celkem	193,81	230,56	207,97	230,30	270,51
I.	Výnosy z činnosti	77,95	95,95	80,82	81,86	123,53
	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	5,28	3,17	2,11	6,23	5,52
	Výnosy z prodeje služeb	2,37	1,66	3,03	1,60	4,29
	Výnosy z pronájmu	28,04	29,34	30,02	31,22	32,85
	Výnosy z prodaného zboží	-	-	-	0,00	-
	Výnosy ze správních poplatků	0,84	0,52	0,83	0,79	0,68
	Výnosy z místních poplatků	3,37	3,46	3,39	3,50	4,79
	Jiné výnosy z vlastních výkonů	27,34	28,30	30,59	20,22	44,42
	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,01	0,00	0,01	0,52	1,54
	Jiné pokuty a penále	1,27	1,64	0,64	0,71	0,17
	Výnosy z vyřazených pohledávek	-	-	-	0,00	0,00
	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	0,01	4,66	0,00	6,13	0,08
	Výnosy z prodeje pozemků	2,56	16,34	2,33	3,66	27,01
	Ostatní výnosy z činnosti	6,86	6,86	7,86	7,29	2,18
II.	Finanční výnosy	0,04	13,66	0,40	0,06	1,77
	Úroky	0,03	0,03	0,40	0,06	1,77
	Kurzové zisky	-	0,00	0,00	-	0,00
	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	-	13,63	-	-	-
	Ostatní finanční výnosy	0,01	-	-	-	-
IV.	Výnosy z transferů	14,88	17,76	26,72	40,25	18,16
	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	14,88	17,76	26,72	40,25	18,16
V.	Výnosy ze sdílených daní a poplatků	100,95	103,18	100,03	108,13	127,05
	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	24,05	26,71	25,15	20,79	23,45
	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	25,34	24,56	23,43	28,24	33,11
	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	42,84	44,34	43,90	51,71	60,85
	Výnosy ze sdílených majetkových daní	4,43	4,92	4,96	4,97	4,97
	Výnosy ze sdílených daní a poplatků	4,29	2,66	2,59	2,42	4,68
C.	Výsledek hospodaření					
	Výsledek hospodaření před zdaněním	56,59	69,70	63,64	38,75	115,24
	Výsledek hospodaření běžného účetního období	46,66	64,34	58,21	32,84	104,22

Příloha 5: Daňové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Daň z přidané hodnoty	42,84	44,34	43,90	51,71	60,85
Poplatky za uložení odpadů	27,34	28,30	30,59	20,22	44,42
Právnícké osoby	25,34	24,56	23,43	28,24	33,11
Fyzické osoby	24,05	26,71	25,15	20,79	23,45
Daň z nemovitých věcí	4,43	4,92	4,96	4,97	4,97
Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a příjem z poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci	0,00	0,00	0,00	0,00	4,17
Dílčí daň z technických her	0,00	2,02	1,47	1,28	3,40
Daň z hazardních her	2,11	0,53	0,61	0,76	0,86
Správní poplatky	0,87	0,54	0,73	0,89	0,68
Příjmy úhrad za dobývání nerostů	0,83	0,14	0,30	0,27	0,33
Poplatek ze psů	0,19	0,19	0,19	0,21	0,20
Poplatek za užívání veřejného prostranství	0,05	0,10	0,02	0,10	0,12
Odvody za odnětí půdy	1,34	0,06	0,21	0,11	0,09
Zrušený odvod z loterií	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Příjem ze zrušení místních poplatků	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění využívání a odstraňování komunálních odpadů	3,04	3,08	3,08	3,01	0,00
Poplatek ze vstupného	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Daňové příjmy celkem	132,43	135,48	134,64	132,56	176,90

Příloha 6: Nedaňové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Bytové hospodářství	15,45	16,44	16,12	17,00	15,54
Nebytové hospodářství	4,31	3,63	4,46	4,37	13,28
Komunální služby a územní rozvoj	10,00	7,29	9,93	11,80	7,57
Podpora ostatních produkčních činností	6,11	3,55	2,58	7,08	6,81
Pitná voda	3,45	6,19	3,45	3,45	4,46
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	2,68	2,69	2,95	2,81	2,68
Sportovní zařízení v majetku obce	0,55	0,61	0,38	0,37	2,48
Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	0,02	0,03	0,40	0,06	1,59
Ostatní nakládání s odpady	-	-	0,03	1,38	1,34
Humanitární zahraniční pomoc přímá	-	-	-	-	1,34
Záležitosti vodních toků a vodohospodářských děl jinde nezařazené	0,71	0,47	0,88	0,56	0,81
Ostatní tělovýchovná činnost	-	0,05	0,03	0,45	0,45
Splátky půjček od obyvatelstva	0,26	0,36	0,41	0,51	0,44
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	0,28	0,33	0,37	0,36	0,42
Ostatní záležitosti pozemních komunikací	-	-	-	-	0,23
Sběr a svoz komunálních odpadů	0,13	0,18	0,17	0,17	0,21
Sběr a svoz nebezpečných odpadů	0,06	0,05	0,09	0,12	0,17
Pohřebnictví	0,12	0,14	0,14	0,13	0,14
Výstavba a údržba místních inženýrských sítí	-	-	-	-	0,12
Požární ochrana – dobrovolná část	0,05	0,07	0,07	0,02	0,10
Činnost místní správy	0,22	0,13	0,32	0,27	0,08
Udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství	-	0,08	0,06	0,06	0,06
Silnice	0,07	0,91	0,04	0,02	0,05
Energie jiná než elektrická	0,01	0,00	-	0,01	0,05
Základní školy	1,79	2,66	2,20	2,32	0,05
Činnosti knihovnické	0,07	0,05	0,03	0,04	0,04
Ostatní záležitosti ve vodním hospodářství	-	-	-	-	0,03
Sběr a svoz ostatních odpadů	0,04	0,02	0,02	0,00	0,01
Ostatní správa v zemědělství	-	-	-	0,00	0,01
Využití volného času dětí a mládeže	0,00	-	0,06	-	0,00
Ostatní zájmová činnost a rekreace	-	-	-	-	0,00
Ozdravování hospodářských zvířat, polních a speciálních plodin a zvláštní veterinární péče	-	-	-	-	0,00
Zájmová činnost v kultuře	0,47	0,46	0,46	0,44	0,00
Ubytování a stravování	0,08	0,03	0,04	0,00	0,00
Bezpečnost a veřejný pořádek	0,06	0,01	0,00	0,00	0,00
Základní umělecké školy	0,30	0,30	0,33	0,42	0,00
Mateřské školy	0,87	0,98	1,02	1,02	-
Ostatní správa v průmyslu, stavebnictví, obchodu a službách	-	0,24	0,38	0,11	-
Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	-	-	-	0,04	-
Ostatní správa v ochraně životního prostředí	-	-	-	0,03	-
Vydavatelská činnost	-	-	-	0,01	-
Ostatní záležitosti kultury	0,31	0,24	0,17	-	-
Ostatní rozvoj bydlení a bytového hospodářství	1,87	1,95	-	-	-
Ostatní činnost k ochraně ovzduší	0,01	-	-	-	-
Prevence vzniku odpadů	1,17	0,94	0,77	-	-
Splátky půjčených prostředků od podnikatelských nefinančních subjektů - PO	0,59	0,25	-	-	-
Ostatní činnost	-	-	0,09	-	-
Nedaňové příjmy celkem	52,11	51,35	48,45	55,46	60,61

Příloha 7: Přijaté transfery města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Neinvestiční přijaté transfery ze SR	9,68	13,50	10,25	14,93	8,65
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	0,78	1,23	1,56	0,93	1,41
Neinvestiční přijaté transfery z VPS	0,28	0,19	7,86	1,56	0,73
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	0,06	0,09	0,06	0,06	0,07
Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů	-	-	0,55	0,07	0,02
Přijaté transfery celkem	10,80	15,00	20,28	17,55	10,87

Příloha 8: Kapitálové příjmy města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Komunální služby a územní rozvoj	3,11	23,18	3,03	10,58	22,39
Udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství	-	0,07	-	-	-
Veřejné osvětlení	-	-	0,12	6,13	-
Bytové hospodářství	-	-	-	5,93	2,07
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	-	-	-	0,10	-
Požární ochrana – dobrovolná část	-	-	-	-	0,08
Kapitálové příjmy celkem	3,11	23,25	3,15	22,74	24,54

Příloha 9: Běžné výdaje města Dobřany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Činnost místní správy	23,63	26,45	26,96	27,86	29,75
Podpora ostatních produkčních činností	6,07	6,49	7,35	9,41	14,39
Ostatní finanční operace	9,56	6,64	2,96	5,98	12,02
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	8,23	8,35	10,11	10,49	10,92
Bytové hospodářství	11,07	13,56	12,50	12,15	8,83
Základní školy	12,91	13,06	9,77	12,28	7,62
Komunální služby a územní rozvoj	3,29	1,74	2,33	1,68	7,14
Prevody vlastním fondům	-	-	0,05	-	6,73
Veřejné osvětlení	4,17	4,37	4,77	5,89	6,48
Zájimová činnost v kultuře	4,75	5,05	5,10	4,89	5,02
Sportovní zařízení v majetku obce	2,23	2,68	3,27	2,52	3,84
Nebytové hospodářství	3,02	2,68	4,16	2,88	3,53
Sběr a svoz ostatních odpadů	1,90	2,05	3,03	3,41	3,29
Zastupitelstva obcí	3,63	2,79	2,81	3,32	3,20
Mateřské školy	3,61	4,81	4,10	4,77	2,85
Činnosti knihovnické	2,21	2,56	2,46	2,50	2,83
Sběr a svoz komunálních odpadů	2,35	2,17	1,99	2,26	2,35
Silnice	2,32	2,83	0,78	6,59	1,90
Požární ochrana – dobrovolná část	0,98	1,42	1,83	2,03	1,87
Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	0,96	0,96	1,01	1,68	1,74
Ostatní tělovýchovná činnost	1,46	1,57	1,55	1,81	1,70
Pitná voda	2,35	1,81	0,84	0,27	1,41
Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	1,14	1,07	1,17	1,20	1,34
Základní umělecké školy	1,18	2,32	1,50	1,67	1,33
Ostatní záležitosti pozemních komunikací	2,55	0,69	1,19	0,92	1,20
Záležitosti vodních toků a vodohospodářských děl jinde nezařazené	0,62	1,26	0,71	0,82	0,92
Podpora individuální bytové výstavby	0,95	0,48	-	-	0,80
Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	0,53	0,57	0,67	0,66	0,71
Územní rozvoj	0,27	0,28	0,34	0,77	0,61
Udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství	0,26	0,55	0,46	0,53	0,52
Využití volného času dětí a mládeže	0,81	0,63	0,32	0,33	0,50
Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	0,42	0,17	0,20	0,25	0,44
Ostatní činnosti	-	0,30	0,29	0,42	0,42
Cestovní ruch	0,43	0,23	0,11	0,05	0,40
Územní plánování	0,13	0,91	0,31	-	0,40
Ubytování a stravování	0,29	0,30	0,29	0,37	0,37
Výstavba a údržba místních inženýrských sítí	0,00	0,25	0,07	0,54	0,37
Dopravní obslužnost	0,40	0,39	0,33	0,30	0,35
Pohřebnictví	0,33	0,32	1,10	0,41	0,30
Ostatní záležitosti kultury	0,22	0,32	0,28	0,24	0,28
Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	0,45	0,37	0,30	0,27	0,24
Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	0,12	-	0,17	0,18	0,24
Bezpečnost a veřejný pořádek	1,37	0,69	0,13	0,15	0,22
Sběr a svoz nebezpečných odpadů	0,16	0,15	0,20	0,26	0,18
Ostatní zájmová činnost a rekreace	0,12	0,13	0,10	0,08	0,16
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	0,64	0,02	0,02	0,16	0,15
Úpravy drobných vodních toků	-	-	-	-	0,12
Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	0,31	0,11	0,06	0,31	0,12
Finanční vypořádání minulých let	0,05	0,90	0,00	0,05	0,05
Humanitární zahraniční pomoc přímá	-	-	-	-	0,05
Hudební činnost	-	-	-	0,04	0,05
Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence	-	0,00	-	0,00	0,04
Hospice	-	0,08	0,06	0,06	0,03
Ozdravování hospodářských zvířat, polních a speciálních plodin a zvláštní veterinární péče	0,00	-	-	0,00	0,02
Rozhlas a televize	0,06	0,01	0,00	0,01	0,02
Ochrana obyvatelstva	-	0,04	0,01	0,01	0,02
Volba prezidenta republiky	0,11	-	-	-	0,01
Chráněné části přírody	-	-	-	0,13	0,01
Ostatní rozvoj bydlení a bytového hospodářství	1,68	0,50	-	-	-
Energie jiná než elektrická	0,47	0,45	0,41	0,46	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0,25	0,25	0,27	0,28	-
Volby do Evropského parlamentu	-	0,16	-	-	-
Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva	0,04	0,04	-	-	-
Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče	-	0,03	-	0,01	-
Ostatní všeobecná vnitřní správa	-	0,03	-	-	-
Ostatní činnost k ochraně přírody a krajiny	-	0,01	-	-	-
Ostatní činnost související se službami pro obyvatelstvo	-	0,01	0,01	0,01	-
Domovy pro osoby se zdravotním postižením a se zvláštním režimem	-	0,01	-	-	-
Provoz veřejné silniční dopravy	0,08	-	-	-	-
Úpravy vodohospodářských významných a vodárenských toků	0,24	-	-	-	-
Vodní díla v zemědělské krajině	-	-	1,24	0,00	-
Základní školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	0,02	-	-	-	-
Vydavatelská činnost	-	-	-	0,05	-
Pomoc zdravotně postiženým a chronicky nemocným	0,07	-	-	-	-
Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	-	-	-	0,17	-
Ostatní nakládání s odpady	-	-	-	0,19	-
Ostatní správa v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy	-	-	-	0,30	-
Krizová opatření	-	-	-	0,21	-
Běžné výdaje celkem	127,45	129,03	122,05	137,60	152,36

Příloha 10: Kapitálové výdaje města Dobruany v letech 2018-2022 (v mil. Kč)

Název	2018	2019	2020	2021	2022
Odborné sociální poradenství	-	-	-	0,21	20,44
Ostatní záležitosti pozemních komunikace	2,36	0,42	4,69	7,33	19,72
Silnice	21,02	18,59	32,11	37,07	19,46
Bytové hospodářství	14,98	16,59	3,24	13,77	8,10
Základní školy	2,85	0,51	0,59	2,41	5,09
Energie jiná než elektrická	1,15	8,36	0,95	3,79	4,91
Nebytové hospodářství	-	0,22	1,85	1,47	2,37
Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	0,31	2,34	1,28	2,54	2,33
Komunální služby a územní rozvoj	8,24	8,35	9,98	14,15	2,19
Pitná voda	5,52	4,05	7,32	1,01	1,49
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	0,47	1,74	0,87	1,26	1,19
Využití volného času dětí a mládeže	0,18	0,44	-	-	1,16
Mateřské školy	0,64	0,43	-	-	1,02
Pohřebnictví	-	-	-	-	0,99
Základní umělecké školy	-	0,72	0,63	-	0,84
Záležitosti vodních toků a vodohospodářských děl jinde nezařazené	-	-	-	-	0,71
Ostatní záležitosti předškolního vzdělávání	-	-	-	-	0,68
Podpora ostatních produkčních činností	0,02	-	5,82	0,12	0,54
Činnost místní správy	0,41	0,24	0,35	0,46	0,47
Zájmová činnost v kultuře	-	-	-	-	0,42
Bezpečnost a veřejný pořádek	1,03	0,35	-	1,15	0,23
Sportovní zařízení v majetku obce	44,53	0,84	19,85	0,20	0,14
Územní rozvoj	-	2,76	0,05	0,30	0,13
Požární ochrana – dobrovolná část	0,16	0,41	0,33	7,61	0,10
Sběr a svoz ostatních odpadů	-	-	-	2,07	0,09
Územní plánování	0,37	-	-	0,18	0,05
Výstavba a údržba místních inženýrských sítí	0,21	1,53	3,71	0,08	0,05
Provoz veřejné silniční dopravy	-	-	0,08	0,58	0,01
Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	-	-	-	-	0,01
Činnosti knihovnické	-	-	-	-	0,00
Školní družiny a kluby	-	0,58	0,13	0,50	0,00
Ochrana obyvatelstva	-	0,07	3,97	0,03	-
Udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství	1,80	-	-	-	-
Vodní díla v zemědělské krajině	0,02	1,45	0,13	0,06	-
Veřejné osvětlení	0,60	0,28	0,24	-	-
Podpora individuální bytové výstavby	-	-	-	0,73	-
Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	0,53	-	-	-	-
Ostatní zájmová činnost a rekreace	0,26	-	0,16	-	-
Zachování a obnova kulturních památek	0,37	-	-	-	-
Ostatní tělovýchovná činnost	0,10	-	-	-	-
Ostatní činnost	-	0,05	0,03	-	-
Protierozní, proti lavinová a protipožární ochrana	0,07	0,01	-	0,00	-
Kapitálové výdaje celkem	108,20	71,33	98,35	99,09	94,93

Příloha 11: Analýza příjmů za pronájem bytů

Doporučuji městu Dobřany zvýšit cenu za pronájem 14 bytů na adrese náměstí T. G. Masaryka 111 a 145. z původní ceny 52 Kč/1 m² na 120 Kč/1 m². Pro srovnání cen bylo zjištěné průměrná cena měsíčního nájemného v bytu 60 m² v Plzni, které je průměrně v roce 2023 činilo 13 596 Kč (Realitymix.cz, 2024) a 1 m² je za 226,6 Kč. Stávající zisk za pronájem těchto bytů činil 536 340,48 Kč za rok. Po zvýšení nájemného by zisk by ve výši 1 237 708,8 Kč. Zvýšením nájemného by se zisk zvýšil o 701 368,32 Kč.

Analýza nájemného	Plochy bytů	Současná cena za m ²	Stávající výše nájemného	Nová cena za m ²	Nové nájemné
Byt č. 1	61,47	52	3 196,44	120	7 376,40
Byt č. 2	81,27	52	4 226,04	120	9 752,40
Byt č. 3	69,87	52	3 633,24	120	8 384,40
Byt č. 4	75,66	52	3 934,32	120	9 079,20
Byt č. 5	72,26	52	3 757,52	120	8 671,20
Byt č. 6	56,35	52	2 930,20	120	6 762,00
Byt č. 7	45,19	52	2 349,88	120	5 422,80
Byt č. 8	54,5	52	2 834,00	120	6 540,00
Byt č. 9	56,51	52	2 938,52	120	6 781,20
Byt č. 10	60,72	52	3 157,44	120	7 286,40
Byt č. 11	55,76	52	2 899,52	120	6 691,20
Byt č. 12	57,17	52	2 972,84	120	6 860,40
Byt č. 13	60,95	52	3 169,40	120	7 314,00
Byt č. 14	51,84	52	2 695,68	120	6 220,80
Odhadovaný roční zisk	x	x	536 340,48	x	1 237 708,80

Příloha 12: Návrh na opatření na snížení nákladů za sběr a svoz komunálních a tříděných odpadů

V roce 2022 město vyvezlo 1 298,44 tun komunálního odpadu. Na jednoho obyvatele připadá 200 kg/rok komunálního odpadu. Náklady na sběr a svoz komunálního odpadu činily 2 347 848,13 Kč, náklady na sběr a svoz tříděného odpadu byly 3 304 666,35 Kč a náklady na využívání a zneškodňování komunálních odpadů činily 1 743 689,37 Kč. Celkové náklady na sběr, svoz a likvidaci odpadů v roce 2022 byly ve výši 7 336 729,45 Kč. Z poplatků na obyvatele bylo tento rok vybráno 4 452 000 Kč a zbytek dotovalo město – 2 884 729,45 Kč.

Poplatek za obyvatele na rok: $7\,336\,729,45 / 6\,360 = 1\,153,57$ Kč/obyvatele

Navrhovaný poplatek obyvatele na rok: 1 000 Kč

Dotovaná částka od města na rok: 153,57 Kč

Doporučuji městu Dobřany zvýšit poplatky za svoz komunálního a tříděného odpadu ze stávajícího poplatku ve výši 700 Kč na poplatek ve výši 1 000 Kč. Při poplatku 700 Kč město dotovalo zbylou částku – 453,57 Kč za jednoho obyvatele, z čehož plyne, že celkově město za rok 2022 platilo částku 2,88 mil. Kč. Po navýšení částky by město platilo za jednoho obyvatele 153,57 Kč a za rok by to bylo 0,98 mil. Kč. Tímto by město ušetřilo 1,91 mil. Kč. za rok.